

אשר תמימי דרך ההולכים בתורת ה'

תּוֹרָה
בְּעֵינַי הַשְּׂמֵחָה
מִצְוַת גְּדוּלָּה

תּוֹרָה כ"ג – כ"ד

מהספר הקדוש והנורא
לקוטי מוהר"ן (תניינא)

ונלוים לה התפלות
ומאמרי לקוטי התפלות הסובבים עליהם

מהדורת ובלבתי בקרן
לקוטי התורה הגמורה

ושמחת עולם על דאשם ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה

אשרי תמימי דרך תהלכים במורת ה'

תורה

בענין השמחה

מצוה גדולה להיזות בשמחה תמיד

תורה כ"ג - כ"ד

מחספר הקדוש והגורא
ליקוטי מוהר"ן (תנינא)

ונלוזים לה התפילה
וכלל מאמרי ליקוטי החלכות
הסוכבים עליה

מהדורה מיוחדת ללומדי התורה הזמנית

התורה והברכה

למכון תורת הנצח, בראשות הר"ח ר' נתן בורשטיין שליט"א,
על אדיבותם ובנתינת ה"ליקוטי הלכות" המהודר שבהוצאתם,
לזיכוי הרבים

התורה הזמנית הינה התורה שהולכים עימה אלפי אנשי שלומינו בארץ ובתפוצות כפי
רצון רבינו הקדוש

"דבר עמנו כמה פעמים שרצונו חזק מאד שנלך עם התורות שגלה. דהיינו לילך תחלה
איזה זמן עם תורה פלונית בערך ב' או ג' חרשים, דהיינו שידויו כל עבודתו והלכותו כיד א"ת ה'
על פי הנאמר באותה התורה, וכל תפלונו ושיחתו יהיה לזכות להגיע למה שנאמר באותה
התורה, וכן יתנהג איזה זמן. ואחר כך ילך איזה זמן עמותה אחרת, וכן אחר כך, עד שיגמר
לילך עם כל התורות. ודבר כמה פעמים מזה. אשרי מי שיאחז בזה" (שיחות דר"ן רצז)

יד"ל ע"י

ארגון "תמימי דרך"

שע"י ע"ד 'נחלת חן'

לע"ג

הרה"ח ר' אלעזר ב"ר שלמה יהודה ז"ל

ומרת איטא בת ר' דוב בעריש ע"ה

ולהצלחת וישועת

הרה"ח ר' בנימין יעקב נתן בן איטא הי"ו וויצהנרלד

ובני בית בכל מילי דמיטב

מבוא

הדבר הכי מבוקש בעולם

היום כבר אפשר לומר בוודאות, כי הדבר הכי מבוקש בעולם, אשר אליו כולם כוספים ואותו הם מבקשים באופן נואש הוא ה'שמחה'.

כמה כסף יגיעה וטרחא אדם מוכן לשלם בשביל כמה איזה שתהיה לו מעט שמחת חיים, רגע של מנוחה, משהו שיעלה לו חיוך על הפנים. כמה שנים יכול בן אנוש לקוות לרגע משמח שיאיר את חייו.

רבינו הקדוש 'בן שמחה' ומקור השמחה כבר גילה זאת, אמר וחזר ושנה כי כל רפואתם של ישראל מול כל הכפירות והאימים תהיה רק על ידי השמחה. וכמה דיו שפך תלמידו הקדוש הלבנה הנצחית לבאר ולתאר כיצד כל חייו והצלחתו של האדם הם רק כפי התעלותו במידת השמחה הקדושה.

ואם אכן זו כל תקוותינו וישועתנו, עלינו לנבור ולדרוש בכל לב אחר אותו מעיין חיים, הנעלם כל כך מעיני כל. בעת בה בחלל העולם שורה עננה של עצבות ונבאות רוח המאיימת להשבית את שמחת הלב, אין לנו שום עצה כי אם לשוב אל אישינו הראשון, לדפוק על דלתי תורתו ולחתור משם דרך ונתיב לשוב אל השמחה מתוך גלים כה סוערים של יגון ואנחה.

לשם מטרה זו בחרנו לצלול יחד למעמקיה של תורה כ"ג וכ"ד שבליקוטי תניינא הסוללות דרך חדשה ומופלאה כיצד אפשר לשמוח דווקא מתוך היגון והאנחה. כך נזכה לשמחה חדשה ב'חודש השמחה' הממשמש ובא, עד לראש חודש אייר שאז נעבור ללמוד יחד את תורה ח' (תניינא).

בתורה זו, מתגלה 'כללי' יסודי לכל הליקו"מ, ואף לכל תורת ברסלב, ואפשר למצוא אותו בכל תורה ותורה בפנים אחרים. כי כמו שבעניין ה'שמחה' כי אין די בשמחה רגילה, אלא כדי לזכות לשמחה באמת צריכים לתפוס את היגון ואנחה ולהכניסם לתוכה, כך גם בכל הסור מרע של התאוות והבלי עוה"ז, אין העיקר רק 'לברוח מהרע', אלא לעמוד מולו ודווקא בתוך הניסיון וההסתרה לגלות את

האור האלוקי שטמון בו, ולהפוך אותו בתכלית, מ'רגע שחור' ל'רגע של אור'.

בוודאי שכל הצדיקים לא זכו למדרגם אלא על ידי השמחה, אליה ברחו בכל עת גם מתוך היגון והאנחה, 'כי שְׁהִיגוּן וְאָנְחָה בּוֹרְחִים וְנִסִּים מִן הַשְּׂמֵחָה, כִּי בַעַת הַשְּׂמֵחָה דָּרַךְ הֵיגוֹן וְאָנְחָה לְעַמּוּד מִן הַצַּד'... אבל רביה"ק 'בן שמחה' גילה בדבריו הנוראיים כי דרכו היא דווקא לעמוד בתוך אותם מקומות רחוקים ומפחידים ולא לברות, אלא לחטוף את היגון ואנחה עצמם לתוך השמחה וכלשונו הטהורה: 'אַבְל צָרִיךְ לְרַדֵּף אַחֲרֵיהֶם דִּיקָא, וְלִהְיוֹנִים וְלִהְגִיעִים, לְהַכְנִיס אוֹתָם דִּיקָא לְתוֹךְ הַשְּׂמֵחָה.

וגם אם בדבריו של רבינו הדברים קצרים וסתומים, הגיע התלמיד הקדוש בליקוטי הלכות ושם פתח והרחיב, ירד וסלל נתיבים ושבילים נפלאים, בדרכי עבודת השמחה והפיכת היגון והאנחה. עשרות דפים הוקדשו לגילוי עומק עצה זה, חדרים לפנים מחדרים, דיבורים פשוטים לצד השגות נשגבות שכדרכו של רבי נתן יוצרים יחד את המרשם המלא לתרופה המושלמת.

כמעשהו בראשונה, הבאנו בקובץ זה, את התורה עצמה וכך גם את כל הליקוטי הלכות, והמפרשים שעליהם. כמו כן צירפנו גם תורה כ"ד לסדר הלימוד והגם שהיא תורה נפרדת ועומדת בפני עצמה, אבל מכיון שמוהרנ"ת בהלכות פריה ורביה ה"ג, מקשר זאת להדיא, אמרנו להביא זאת לרבים להנות את יראי ה' המבקשים לגלות מים עמוקים עצה בלב איש.

כי אין לנו אלא דברי בן שמחה הנקלל במקור השמחה העוסק לקשרנו על ידי השמחה בה' ובצדיקו האמתיים. ובפרט בראש כל צדיקו הוא הוא בעצמו זכר צדיק וקדוש לברכה.

תוכן העניינים

ז. ליקוטי מוהר"ן .....

ט. קיצור ליקוטי מוהר"ן .....

ליקוטי הלכות

יא. קריאת שמע ותפילה ב' .....

יג. פסח ב' .....

טז. אישות ופריה ורביה ג' .....

יב. ליקוטי תפילות .....

ליקוטי מוהר"ן

תורה כג

אותה בעל-כרחו לתוך השמחה, כמשל הנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת (ישעיה לה): שֶׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׂיֵגוּ וְנִסּוּ יִגּוֹן וְאֲנָחָה - שֶׁהֵיגוֹן וְאֲנָחָה בּוֹרְחִים וְנִסִּים מִן הַשְּׂמֵחָה, כִּי בַעַת הַשְּׂמֵחָה דְרָךְ הֵיגוֹן וְאֲנָחָה לַעֲמֹד מִן הַצַּד בְּנ"ל, אָבָל צָרִיךְ לְרַדֵּף אַחֲרֵיהֶם דְּיֻקָּא, וְלִהְיוֹת וְלִהְיוֹת עִם, לְהִכְנִים אוֹתָם דְּיֻקָּא לְתוֹךְ הַשְּׂמֵחָה בְּנ"ל. וְזֶהוּ: שֶׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׂיֵגוּ וְכִי' - שֶׁהִשְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׂיֵגוּ וְיִתְפָּסוּ אֶת הֵיגוֹן וְאֲנָחָה, שֶׁהֵם נִסִּים וּבּוֹרְחִים מִן הַשְּׂמֵחָה, לְהִכְנִים אוֹתָם בְּעַל-כְּרַחֵם לְתוֹךְ הַשְּׂמֵחָה בְּנ"ל. כִּי יֵשׁ יִגּוֹן וְאֲנָחָה שֶׁהֵם הַסְּטְרָא-אַחֲרָא, שְׂאִינֵם רּוֹצִים לְהִיּוֹת מְרַכְבָּה אֶל הַקְּדוּשָׁה, וְעַל-כֵּן הֵם בּוֹרְחִים מִן הַשְּׂמֵחָה, עַל-כֵּן צָרִיךְ לְהִכְרִיחַ אוֹתָם לְתוֹךְ הַקְּדוּשָׁה, דְּהֵיגוּ הַשְּׂמֵחָה, בְּעַל-כְּרַחֵם, בְּנ"ל:

בְּעֵינֵי הַשְּׂמֵחָה. עַל-פִּי מוֹשֵׁל, שְׁלַפְעֵמִים כְּשֶׁבִּגְדֵי-אָדָם שְׂמָחִים וּמְרַקְדִים, אֲזִי חוֹמְפִים אִישׁ אֶחָד מִבְּחוּץ, שֶׁהוּא בַעֲצֻבוֹת וּמְרָה-שְׁחוּרָה, וּמְכַנְיָסִים אוֹתוֹ בְּעַל-כְּרַחוֹ לְתוֹךְ מַחֹל הַמְרַקְדִים, וּמְכַרְיָחִים אוֹתוֹ בְּעַל-כְּרַחוֹ שִׁיְהִיָּה שְׂמֵחַ עִמָּהֶם גַּם-כֵּן. כֵּן יֵשׁ בְּעֵינֵי הַשְּׂמֵחָה, כִּי כְּשֶׁאָדָם שְׂמֵחַ, אֲזִי הַמְרָה-שְׁחוּרָה וְיִסּוּרִים נִסְתַּלְקִים מִן הַצַּד. אָבָל מַעֲלָה יִתְרָה - לְהִתְאַמֵּץ לְרַדֵּף אַחַר הַמְרָה-שְׁחוּרָה דְּיֻקָּא, לְהִכְנִים אוֹתָהּ גַּם-כֵּן בְּתוֹךְ הַשְּׂמֵחָה, בְּאִפְּן שֶׁהַמְרָה-שְׁחוּרָה בַעֲצֻמָּה תִּתְהַפֵּךְ לְשִׂמְחָה, שִׁיְהִיָּה הַמְרָה-שְׁחוּרָה וְכָל הַיִּסּוּרִין לְשִׂמְחָה, כְּדִרְךְ הַבָּא לְתוֹךְ הַשְּׂמֵחָה, שְׂאֵז מְגַדֵּל הַשְּׂמֵחָה וְהַחֲדוּהָ מִתְהַפֵּךְ כָּל הַדְּאֻגוֹת וְהַעֲצֻבוֹת וְהַמְרָה-שְׁחוּרוֹת שְׁלוֹ לְשִׂמְחָה. נִמְצָא, שְׁחוּמְף הַמְרָה-שְׁחוּרָה וּמְכַנְיָסִים

תורה כד

מ), שְׁנֵאמַר: ה' יִסְעָדֵנוּ עַל עֵרֶשׂ דָּוִי. כִּי אֵין לְהַחֲלִיף שׁוּם חַיִּית, רַק הַשְׂכִּינָה מְחַיָּה אוֹתוֹ, וְלַעֲתִיד עַל-יְדֵי הַשְּׂמֵחָה יִתְמַקֵּן כָּל הַחֹלְאֹת כַּנ"ל, וְאִזּוּ יִהְיֶה הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ רֹאשׁ חֹלָה, דְּהֵינּוּ רֹאשׁ הַמְּחֹל כַּנ"ל, כִּי הַשְּׂמֵחָה הִיא בְּחִינַת תְּקוּן הַחֹלָה כַּנ"ל. וּבִשְׂבִיל זֶה נִקְרָאִין הַשְּׂמֵחָה וְהַקְוָדִין חֹלָה כַּנ"ל, כִּי הֵם תְּקוּן הַחֹלְאֹת כַּנ"ל:

וְהַכֹּלֵל, שְׂצָרִיד לְהַתְגַּבֵּר מְאֹד בְּכָל הַבְּחֹת לְהִיּוֹת אֶד שְׂמֵחַ תְּמִיד, כִּי טַבַּע הָאָדָם - לְמַשְׂךְ עֲצָמוֹ לְמַרְה שְׂחֹרָה וְעֲצָבוֹת מִחֲמַת פְּגַעֵי וּמִקְרֵי הַזְּמַן, וְכָל אָדָם מְלֵא יִסּוּרִים, עַל-כֵּן צָרִיד לְהַכְרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ בְּכַח גְּדוֹל לְהִיּוֹת בְּשְׂמֵחָה תְּמִיד וּלְשִׂמְחָה אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל אֲשֶׁר יוּכַל, וְאִפְלוּ בְּמַלְי דְּשְׂמוּתָא. אִף שְׁגָם לֵב נִשְׁבֵּר הוּא טוֹב מְאֹד, עִם כָּל זֶה הוּא רַק בְּאִיזוֹ שְׂעָה, וְרֵאזִי לְקַבֵּעַ לוֹ אִיזוֹ שְׂעָה בְּיוֹם לְשִׁבְרָ לְבוֹ וּלְפָרֵשׁ שִׂיחְתוֹ לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ, כְּמוֹכָא אֲצִלְנּוּ, אֲבָל כָּל הַיּוֹם בְּלוֹ צָרִיד לְהִיּוֹת בְּשְׂמֵחָה, כִּי מֵלֵב נִשְׁבֵּר בְּקַל יְכוּלִין לְבוֹא לְמַרְה שְׂחֹרָה, יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר יְכוּלִין לְכַשֵּׁל עַל-יְדֵי שְׂמֵחָה, חֵם וְשְׁלוֹם, לְבוֹא לְאִיזוֹ הוֹלְלוֹת, חֵם וְשְׁלוֹם, כִּי זֶה קְרוֹב יוֹתֵר לְבוֹא מֵלֵב נִשְׁבֵּר לְמַרְה שְׂחֹרָה. עַל-כֵּן צָרִיד שִׂיחְתוֹ בְּשְׂמֵחָה תְּמִיד, רַק בְּשְׂעָה מִיְחַדֶּת יִהְיֶה לוֹ לֵב נִשְׁבֵּר:

מִצְוָה גְּדוֹלָה לְהִיּוֹת בְּשְׂמֵחָה תְּמִיד, וְלְהַתְגַּבֵּר לְהַרְחִיק הָעֲצָבוֹת וְהַמְּרָה-שְׂחֹרָה בְּכָל כַּחוֹ. וְכָל הַחֹלְאֹת הַבְּאִין עַל הָאָדָם, בְּלֵם בְּאִין רַק מְקַלְקֵל הַשְּׂמֵחָה. כִּי יֵשׁ עֲשָׂרָה מִיָּנִי נְגִינָה, שְׁהֵם בְּחִינַת שְׂמֵחָה, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (תְּהִלִּים צב): עַלֵי עֲשׂוֹר וְכוּ' כִּי שְׂמֵחָתֵנִי ה' בְּפַעֲלֶךָ וְכוּ'. וְאֵלוּ יוֹד מִיָּנִי נְגִינָה בְּאִין בְּתוֹךְ עֲשָׂרָה מִיָּנִי דְּפִקּוּן, וְהֵם מְחִיִּין אוֹתוֹ, וְעַל-כֵּן כְּשֵׁישׁ קְלָקוּל וּפְגָם בְּהַשְּׂמֵחָה, שְׁהִיא בְּחִינַת יוֹד מִיָּנִי נְגִינָה, עַל-יְדֵי-זֶה בְּאִין חֹלְאֹת מִן הַיּוֹד מִיָּנִי דְּפִקּוּן, שְׂנַתְקַלְקֵלִין עַל-יְדֵי קְלָקוּל הַיּוֹד מִיָּנִי נְגִינָה, שְׁהֵם הַשְּׂמֵחָה כַּנ"ל. כִּי כָּל מִיָּנִי חֹלְאֹת כְּלוּלִים בְּיּוֹד מִיָּנִי דְּפִקּוּן, וְכֵן כָּל מִיָּנִי נְגוּנִים כְּלוּלִים בְּיּוֹד מִיָּנִי נְגִינָה, וְכִפִּי קְלָקוּל הַשְּׂמֵחָה וְהַנְּגוּן, כֵּן בָּא חֹלְאֹת כַּנ"ל. וְגַם חֲכָמֵי הָרופְאִים הָאָרִיכוּ בְּזֶה, שְׂכָל הַחֹלְאֹת - עַל-יְדֵי מְרָה-שְׂחֹרָה וְעֲצָבוֹת, וְהַשְּׂמֵחָה הוּא רְפוּאָה גְּדוֹלָה. וְלַעֲתִיד תִּתְגַּדֵּל הַשְּׂמֵחָה מְאֹד, וְעַל-כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְזָרוּנָם לְבָרְכָה (ירושלמי סוֹכָה פ' לולב וערבה ובמ"ד שְׂמִינִי פ' יא): עֲתִיד תְּקַדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִיּוֹת רֹאשׁ חֹלָה לְצַדִּיקִים לַעֲתִיד לְבוֹא, דְּהֵינּוּ שִׁיעֲשֶׂה מְחֹל לְצַדִּיקִים, וְהוּא יִתְבַּרְךָ יִהְיֶה רֹאשׁ חֹלָה, כִּי שְׂכִינָה לְמַעֲלָה מְרֹאשׁוֹתָיו שֶׁל חֹלָה, כְּמוֹ שְׂדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ וְזָרוּנָם לְבָרְכָה (גְּדָרִים

תורה כג בענין השמחה

ליקוטי עצות

וצריכין להשתדל להפך כל העצבות והדאגות לשמחה, ודעת לנבון נקל למצוא בכל העצרות ותספורין והדאגות איהו הרחבה שעלידידיהו יכול להפך כל הפנה שחרות לשמחה [ועין במקום אחר מזה, כי אין כאן מקומו להאריך]. זה עקר שלמות השמחה, כשמחגברין על הפנה שחרה והעצבות וחוספין אותם לתוך השמחה בעל פרחם, דהינו שמהפכין אותם לשמחה כג"ל. (שמחה א)

תורה כד מצוה גדולה להיות בשמחה

קיצור ליקוטי מוה"ר"ן

מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד. וצריך להתגבר מאד בכל הבחות להתרחק העצבות והפנה שחרה, ולהיות אך שמח תמיד: והוא רפואה לכל מיני חולאת, כי כל החולאת באין רק מעצבות ופנה שחרה, וצריך לשמח את עצמו בכל מה שיוכל אפילו במלי דשמותא:

ליקוטי עצות

א. מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, וצריך להתגבר מאד בכל הבחות להתרחק העצבות והפנה שחרה ולהיות אך שמח תמיד, והוא רפואה לכל מיני חולאת. כי כל מיני חולאת באין רק מעצבות ופנה שחרה, וצריך לשמח את עצמו בכל מיני עצות, ועל פי רב עלידי מלי דשמותא דיקא כג"ל. (שמחה ב)

ב. [לבוש לשמחה זה קשה וכבד יותר משאר כל העבודות (שיחה ג)], עליבן צריכין להתרחק את עצמו בכל הבחות ובכל מיני עצות להיות בשמחה תמיד. וכבר מכאן, שעל פי רב אי אפשר להיות בשמחה כי אם עלידי מלי דשמותא, (כמראר בתורה מוח תנינא ובשיחה ב). (שמחה ד)

ג. [וביותר צריכין להמשיך על עצמו שמחה בשעת התפלה שיתפלל בשמחה (שיחה ד)]. וכן בשעת עשיית המצוות כג"ל, מכל-שכן וכל שכן בשבת ויום-טוב (שיחה ה) קשה ושיחה וצו]. אך גם בימי החל בכל היום מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד כג"ל. (שמחה ז)

לקוטי הלכות

הלכות קריאת שמע הלכה ג

ארה חיים

לתפלה אינו נזק, כי סמיכות גאלה לתפלה היא תקון השמחה, כנ"ל.

וזהו גם כן בחינת קטרת שהיה שם חלבנה, שמשם למדו רבותינו ז"ל (ברכות ט"ו) צרוף פושעי ישראל בתפלה. כי "קטרת ישמח לב" (תהלים מ"ט), והיו מצרפין חלבנה דיקא, כדי להכניס את בחינת היגון ואנחה, שעל זה מרמז חלבנה שריחה רע, בתוך הקטרת, שהם בחינת שמחה כנ"ל. כי היו עשרה סמיני קטרת מלבד חלבנה, כנגד עשרה מיני נגינה כנ"ל. והחלבנה מצטרפת גם כן, וזה בחינת היגון ואנחה שנכנס גם כן בתוך השמחה כנ"ל.

ועל-כן כל סדר התפלה - כדי לעורר ולתקן השמחה בכל עולם ועולם. כי בעולם העשיה אומרים קטרת שהם בחינת שמחה כנ"ל, ואחר-כך פסוקי דוקא עשרה הללויה, בחינת עשרה מיני נגינה, ואחר-כך קריאת-שמע שהיא אמונה שמחה כנ"ל, וכן גאלה כנ"ל. ואזי כשנתעורר השמחה - אז עומדין להתפלל, ואזי היא תכלית השמחה, והיגון דבקות בהסתייגותך, שהיה תכלית השמחה לשמח בו יתברך, כי התפלה היא בחינת דבקות, כד"ע (ספר שם אגו).

וזה שאמרו רבותינו ז"ל (עירובין ט"ז): "קטרת מכפר על לשון הרע". כי עקר פגם לשון הרע - שמוציא מים בישראל ומקטרג עלי, ועל-ידיה יכול להרחיקו מן הקדשה. ועל-כן החטא גדול מאד, רחמנא לצלן, כי השם-יתברך תמך חסד ורועה לקרב פושעי ישראל ולא לרחם, בי אדרבא, אנו צריכין דיקא להכניס בחינת העצבות בתוך השמחה כנ"ל, שהיה בחינת לקרב דוקא הפושעי ישראל בתוך הקדשה כנ"ל. ועל-כן קטרת מכפר, כי קטרת עם חלבנה מרמז על צרוף ומרבת פושעי ישראל כנ"ל, ועל-כן הוא מכפר על לשון הרע כנ"ל;

ברוך ה' לעולם, אמן ואמן.

הדבקה ג

ענין קריאת-שמע בפה דיקא, שצריכין להוציא בפה דיקא פעמים בכל יום אמונת היחיד, והיגון שמע וברוך שם, ואזי די במחשבה שכלב לבד,

ואנחה, כי הצבור, על-ידי רבוי השמחה מרובי-עם, ויבטט מנין עשרה שהם כנגד עשרה מיני זמרה כנ"ל, על-ידיה יש להם כח להפך יגון ואנחה לשמחה כנ"ל, על-כן אפלו אם יש בו אחיות היגון ואנחה, חס ושלום, יתהפך לשמחה על-ידי הצבור כנ"ל. ועל-כן התפלה היא רפואה לכל, כי כל הרפואות על-ידי השמחה כנ"ל.

וזה שסומכין קריאת שמע עם ברכת צאל ישראל לתפלה, כי קריאת-שמע היא אמונה, ואמונה היא עקר השמחה, כי זהו תכלית השמחה, בחינת (תהלים ק"ה): "אנכי אשמח בה'", וכמו שכתב רבנו נרו יאיר (פסוק ט"ז) שאמונה היא בחינת אנפין נהורין, והיגון שמחה, כי אמונה היא כשנתחבר בה אמת, עין שם. וקריאת-שמע והיגון ה' אהרן הוא בחינת התחברות אמת ואמונה, שהיה תכלית היחיד (ספר המצות קריאת שמע דף ט"א), ועל-ידיה מתעורר שמחה כנ"ל.

וזהו בחינת רמ"ח תבין שבקריאת שמע כנגד רמ"ח איברים (עלון ספר שם ספר שם ספר שם) שהם בחינת רמ"ח מצוות עשה. כי איתא בדברי רבנו, נרו יאיר (ספר שם): שכשעשה שמח - צריך לשמח ולילך כל קומת השמחה, כי השמחה היא קומה שלמה, עין שם בפסוק (תהלים ט"ז): "ששון ושמחה ימצא בה תודה" וכו'. ועל-כן אחר פסוק ראשון שהוא אמונה, בחינת שמחה, אנו אומרים רמ"ח תבין כנגד רמ"ח איברים וכו', כדי להמשיך השמחה בכל הקומה, כדי שישלם כל קומת השמחה ברמ"ח איברים, שהם בחינת רמ"ח מצוות עשה. ואחר-כך אומרים תכף גאלה, ועקר הגאלה על-ידי שמחה, כמו שכתבנו (ספר שם ט"ז): "כי בשמחה תצאו" וכו', וכמו שכתב רבנו, נרו יאיר (ספר שם ט"ז): והיגון ספר שם, ואזי כשנתעורר השמחה אזי מתפללין תכף, כי עקר התפלה בשמחה כנ"ל.

וזה שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות ט"ז): "כל הסומך גאלה לתפלה אינו נזק כל היום וכו'". כי על-ידי סמיכות גאלה לתפלה אזי התפלה מתוך שמחה, וכמו שפרש רש"י בגמרא שם, שבשביל זה אנו עומדין להתפלל סמוך לגאלה - כדי לעמד בתפלה מתוך שמחה. ועל-כן טוב אינו נזק וכו', כי כל ההזקות על-ידי קלקול השמחה, וכשהתפלה מתוך שמחה היא רפואה לכל וישועה לכל. ועל-כן הסומך גאלה

לקוטי הלכות

הלכות פסח הלכה ב

ארח היים

כי עקר שְׁעוּרִים הוא בחינת נגלה ונסתר, כמו שכתב רבנו ז"ל במקום אחר (סו"א י"א) הנינו משנה תורה. ועל־כן מניפין אותו לכל הששה קצוות, לְגַרְשׁ ולבטל כל הרע משם, כמו שאמר רבותינו ז"ל (תוס' פס' סו"א, כ"ג, מ"ד) 'מוליד ומביא לעצור רוחות רעות, מעלה ומוריד, לעצור תללים רעים'. כי על־ידי משנה תורה, שהיא בחינת שבת, על־ידיה נתבטל כל הרע כנ"ל. ועל־כן נקרא יום ראשון של פסח 'שבת', כמו שכתוב (תוס' פס' סו"א): "מִמְחַרְת הַשַּׁבָּת" (תוס' פס' סו"א). כי על־ידי המצה, שהיא תקון הרעות שנעשה אז, על־ידיה נעשה בחינת שבת כנ"ל, ובהו תלוי הנפת העמר וספידה כנ"ל. וזה שכתבו: "סִפְדֵּתֶם לֶכֶם מִמְחַרְת הַשַּׁבָּת" – 'מִמְחַרְת הַשַּׁבָּת' דיקא כנ"ל, הנינו יום ראשון של פסח, שהוא בחינת שבת, שעל ידה בא בחינת הַסְפִּידָה כנ"ל.

שהיא בחינת פגם הרעות, אין לו שום בטול, כי מאחר שהרעות נפגם, על־ידיה נתקלקל בחינת השבת, שהיא בחינת 'עגולא ורבויע', בחינת בטול האסור בששים, כי השבת מקבלת כח מהרעות כנ"ל, גם נתקלקל בחינת המשפט, והנינו חמימות הלב ששורף ומבטל את הרע, כי עקר חמימות הלב הוא על־ידי הרעות וכמו שכתב רבנו במקום אחר (סו"א פס' סו"א), על־כן אין להחמין, שהיא בחינת פגם הרעות, שום בטול, רק צריך לבערו ולגמרי, וכמו שכתב רבנו, שצריך לזהר מאד שלא להחמין את המחבאות והרהורים, כי משם באים כל הפגמים, כי הכל תלוי בהרעות, על־כן צריך לבער ולגמרי כל המחשבות רעות שהם בחינת חמין כנ"ל, ולגער בהם בבחינת (תוס' פס' סו"א): "עַד הֵיטָת קָנְהוּ" (סו"א פס' סו"א), כמו שכתוב במקום אחר (סו"א פס' סו"א).

ד. וְזֶה בַּחֲבִינַת בְּטוּל הָאֲסוּר בְּשִׁשִּׁים, בחינת (סו"א פס' סו"א): "ששים המה מלכות", כמו שכתבאר שם (סו"א פס' סו"א) הנינו שעל־ידי שאיכין לְגַרְשׁ הרע מכל הששה קצוות, ולגלות מלכותו ויתברך שהוא כלולה מעשה, וזה בחינת ששים, בחינת "ששים המה מלכות", על־ידי זה נתבטל האסור כנ"ל (סו"א פס' סו"א). וזה בחינת הנפת העמר לכל הששה קצוות כנ"ל, ואן מתחילין לספר ספידה העמר, שהוא בחינת בטול הרע, בחינת בטול האסור בששים כנ"ל, שזה נעשה על־ידי בחינת שבת כנ"ל, על־ידי תקון הרעות, כנ"ל.

ה' הלכה ב

ענין מצה

על־פי מה שכתב רבנו, נרו יאיר, שהשמחה היא רפואה לכל החולאות. (תוס' פס' סו"א פס' סו"א) **כי כל החולאות באין מן מקולל השמחה, כי עשרה מיני דפיקין (תוס' פס' סו"א) מקבלין חיות מן עשרה מיני נגינה, שהם בחינת השמחה, וכו' עין שם.**

גם כתב (סו"א פס' סו"א) על פסוק (תוס' פס' סו"א): "ששון ושמחה ישנו ונסו יגון ואנחה", שעקר שלמות השמחה כשמצריחין ותופסין גם היגון ואנחה לתוך השמחה, שגם היגון ואנחה בעצמו יתהפך לשמחה, כי כשאדם שמח אזי היגון ואנחה עומד מן הצד, כי בשעת שמחה בודאי אין לו יגון ואנחה, אבל שלמות השמחה לחטף דיקא את היגון ואנחה לתוך

ועל־כן שעור חמין הוא ח"י מיטטין (סו"א פס' סו"א) כי חמין הוא סטרא דמותא (סו"א פס' סו"א) כי הוא פגם הרעות, שהוא בחינת חיים, ועל־כן לכתחלה צריך לזהר אפלו ברענו כל שהוא (סו"א פס' סו"א) כי צריך לברח מאד מחמין, והנינו ממחשבות רעות כנ"ל, אבל השעור הוא ח"י מיטטין, כי אז נתחפף, והנינו סטרא דמותא הפוך החיים, והנינו הרעות, כנ"ל.

ועל־כן השעור שנה עם שעור מליחה שהוא גם כן ח"י מיטטין ודקא דקא (סו"א פס' סו"א) כי המליחה היא בחינת תקון הברית, בחינת (תוס' פס' סו"א) "ברית מלח עולם", ועל ידה נפלט בחינת דם נזיות, והנינו פגם הברית (סו"א פס' סו"א) ועל־כן הוא גם כן ח"י מיטטין, בחינת תקון הברית, שהוא בחינת חיים, בחינת תקון הרעות.

ג. ועל־כן תכף אחר לילה הראשונה של פסח מתחילין לספר ספידה העמר, כי על־ידי מצה שעל ידה וכו' לבחינת שבת, שהוא בחינת 'עגולא ורבויע', שעל ידה מבטלין הרע, ועל־כן אין מתחילין לספר ספידה העמר, שהיא בחינת בטול הרע, כידוע, שעל־ידי ספידה אנו יוצאין מארבעים ותשעה שערי שמא לארבעים ותשעה שערי קדשה (סו"א פס' סו"א) הנינו על־ידי המצה, והנינו על־ידי תקון הרעות כנ"ל, על־ידיה יש לנו כח לבטל את הרע והשמחה, שזה בחינת ספידה, כנ"ל. כי עקר שְׁעוּרִים הוא משנה תורה שמתקבלין על־ידי תקון הרעות,

לקוטי הלכות ב

הלכות פסח הלכה ב

ארח היים

קלא

לשמחה, (הפסח טז ע"ג) וזהו בחינת שנקרא המצה (הצרים טו, יג): 'לחם עני' - שעוניו עליו דברים הרבה (הפסח ט"ו ע"ג), הנה בחינת הקולות שצועקו על המצה בספור ההגדה - והורות, שעל-ידי המצה יכולים לצעק אל ה', כמו שכתוב (הצרים טו, יז): 'ונצעק אל ה' אלקינו', הינו, כי על-ידי המצה יכולים לצעק ולהתפלל אל ה', כי קולו יהיה נעשה רעמים, ואין יוכל לכוון בתפלתו, כי הלב ישמע דבריו (הפסח טז ע"ג) ועל-ידיהו זוכין לשמחה, כנ"ל.

וזהו בחינת מצות אכילת מצה - כדי לזכות לשמחה על-ידי אכילה קדושה כזו, והנה מצה כנ"ל. ולהפוך, חמץ ושאר, שהם סמך מ"ם וילית (הציוני י"ד ע"ג) בחינת יגון ואנחה, כמובא (הפסח ה' ע"ג) ע"פ פסוק (תהלים קמ"ג, ט"ז) - 'לא יראה ולא ימצא' (שמות ג' י"ז) כי אין צריכין לשמחה דיקא כנ"ל זה שכתוב בזה (תהלים קמ"ג) שמצה אסותא (שהמצה היא רפואה), כי השמחה היא רפואה לכל החולאת כנ"ל, כי השמחה היא בחינת עשרה מיני נגינה, שהן מחיין עשרה מיני דפיקון, כנ"ל.

ועל זה פרמו מצה, כי החלוק שבין חמץ למצה הוא רק בה"א, כמובא (הציוני ט"ז ע"ג), כי מצה בה"א, והה"א הוא בחינת 'דלת יוד' בבחינת 'הא לחמא עניא ד"י אכלו אבהתנא' (הפסח ט"ז ע"ג) כמובא בכונות (הציוני ט"ז ע"ג) וד", הנה 'דלת יוד' - היא בחינת שיר פשוט כפול משלש מרעב, ועשרה מיני נגינה, שזהו בחינת ה', הנה דלת יוד כמובא (הפסח ט"ז ע"ג) נמצא, שמצה היא בחינת שמחה, בחינת עשרה מיני נגינה, שעל-ידיהו הגאולה והחיות ותקון קרי, שזה היה סוד יציאת מצרים, כנ"ל.

וזהו שבשבעות מצה להביא שתי הלחם מחמץ דיקא (הפסח ט"ז ע"ג), כי בפסח בשעת יציאת מצרים קדם מתן תורה ואין עדין היה קצת כח ואחיהו להטריא-אתרא, ועל-יכן הצרכו לצאת בחפזון (הציוני ט"ז ע"ג) כי עדין לא נכנעת מכל וכל, רק לפי שעה, כמובא - על-יכן אין צריכין לברח מן היגון ואנחה, שהם בחינת חמץ ושאר, ואסורים ב"בל יראה ובל ימצא", לבל יתערבו היגון ואנחה, חס ושלום, בתוך שמחתנו, ויבלבלו השמחה חס ושלום, ועל-יכן

השמחה, שגם היגון ואנחה יהיה שמוח להפוך כל היגונו והאנחות לשמחה, כדי שיהיה נעשה היגון ואנחה מרובה לקדשה: א"ע ע"ג שם היטב.

א. והנה גאלת מצרים עקרה על-ידי שמחה, כי שמחה הוא עולם החיות, כמו שכתוב (הפסח ט"ז ע"ג): 'כי בשמחה תצאו' (ויקרא ט"ז ע"ג) - ויקרא ט"ז ע"ג). ועקר הגלות על-ידי עצבות, שהיא גלות השכינה, כביכול, והגאולה על-ידי שמחה כנ"ל, בפרט גלות מצרים שהיה על חטא אדום-הראשון, שחטא בעין הרעת ופגם בנצוצי קרי ונאמר לו (הפסח ג' י"ז): 'בעצבון תאכלנה', והכרחו ישראל להצטרף במצרים לתקן פגם הקרי של אדום-הראשון, וכמו שכתוב בכתבי האר"י ז"ל (הציוני ט"ז ע"ג) ע"פ מה שכתוב פסוק (ל"ב) ועקר נתקון על-ידי שמחה, והנה עשרה מיני נגינה כמו שגלה ארמונה, נרו יאיר, לומר עשרה קפיטל תהלים הידועים שהם בחינת עשרה-מיני-נגינה, שהם תקון על פגם המקרה, רחמנא לצלן, כי השמחה הוא הפוך יללה, שעל ידה הפגם של המקרה, רחמנא לצלן (פס"ג) ועקר השמחה יכולין להמשיך על-ידי אכילה בקדשה, כי חיות האדם הוא על-ידי האכילה.

נמצא, שעשרה מיני דפיקון, שהם חיות האדם, מקבלין כח וחיות מן האכילה, על-יכן צריך שיהיה האכילה בבחינת שמחה, כדי שיהיה נמשך חיות מן השמחה, שהיא בחינת עשרה מיני נגינה, לתוך העשרה מיני דפיקון על-ידי האכילה, שעל ידה המשתבת חיות האדם כנ"ל. וזה בחינת (הפסח ט"ז ע"ג): 'לך אכל בשמחה לחמך', כי צריך שיהיה אכילתו בבחינת שמחה כנ"ל, וכמו שכתוב (פס"ג ט"ז ע"ג): 'לא אכל ולשונות ולשמוח'. כי עקר השמחה נמשכת על-ידי אכילה ושתיה, כמובא (הפסח ט"ז ע"ג). ועל-יכן ביציאת מצרים שהיה הגאולה על-ידי שמחה שהיא תקון תקון הגלות שהיה על פגם הקרי כנ"ל, על-יכן נצטוו ישראל על אכילה בקדשה בבחינת שמחה.

ב. וזהו מצות אכילת מצה, כי מצה בחינת שמחה, (הפסח ט"ז ע"ג) שמחה כמ"ס ט"ז ע"ג) שמחה כמ"ס ט"ז ע"ג) המוח שצריך לשמר המוח מחמץ שלא יחמיין את מחו במחשבות והרהורים וכי' (פס"ג ט"ז ע"ג) ועל-ידיהו זוכין ויכל שיהיה קולו נעשה רעמים, שעל-ידיהו זוכין

לקוטי הלכות

הלכות פסח הלכה ב

ארה חיים

ד. ובשביל זה הפת חשוב – שפוטר כל הדברים הבאים בתוך הסעודה מחמת השערה, (במא שפוטרי בליל פסח, לילה חיים, הלכות פסח, סעיף קטן קמ"ו). כי עקר הברור של המאכלים הוא עלידי הברכה, כידוע (לפני חיים קדושים, פסול ו'). והברכה שמברכין היא בבחינת נגונים, בחינת שמחה, בבחינת (מקל י, כס): "ברכת ה' היא תעשיר ולא יוסף עצב עמה", עשירות הוא הפך העצבות, בבחינת (פסל ב, ה): "איה עשיר השמח בחלקו", כי עלידי הברכה נעשים נגונים, שהם בחינת שמחה, כנ"ל. כי איתא בדברי רבנו, נרו יאיר, שהנגונים נעשין עלידי שמלקטין ומקבצין הקדוה טובות מתוך הריח נכאה, שהיא בחינת עצבות, בחינת הסטרא אחרא, ועלידיה נעשין נגונים, כמבאר היטב בפאמר יוהי מקו' (פסול ד, ה) ומבאר גם בן על פסוק "אומרה לאלקי בעדו" (פסול ד, ה) ע"פ שם.

ועל-כן עלידי הברכה, שעל ידה מקבצין ברורים ומלקטין ומקבצין הקדוה טובות, דהיני הניצוצות הקדושים שנפוצו בתוך המאכל, עלידי חטא אדם הראשון שפגם בטפות קרי, כנ"ל. ועל ידי שמלקטין ומאפסין הקדוה טובות מתוך הפסלת והסטרא אחרא, עלידיה נעשין נגונים כנ"ל. ועל כן הפת – שיש בו עשר מצוות ועשר תבות בברכת המוציא, שהם כנגד עשרה מיני נגינה, כנ"ל. נמצא, שהפת כולל מכל הברכות של שאר המאכלים, כי הפת כולל כל עשרה מיני נגינה שהיא כלליות הברכות, שהם בחינת נגונים כנ"ל. ועל-כן ברכת הפת – פוטר כל המאכלים הבאים מחמת השערה כנ"ל (פסול ב, ה) ועל-כן צריך לומר ביותר בפירושי הפת, ואתא ביהר (פסול כ, ה): "מאן דזריק פרווין דנהמא, עניית קא דרין אבתריה, כל שכן מאן דזריק פרווין דמחא, נמי שזרק פרווין דחמס – עניית דרפת אחרי, כל שכן הזרק פרווין הפיחו. כי פרווין דנהמא, הם בבחינת פרווין דמחין, כי הם בחינת תקון וברור הניצוצות שנקלו עלידי חיים, פרווין דמחא, כנ"ל. ועל-כן הזרק משהו אותם, וזה כי הפת כולל בחינת עשרה מיני נגינה, שהם תקון קרי, כנ"ל, כמבאר בדברי רבנו, נרו יאיר, בענין העשרה קפישל תהלים שתקון רבנו, נרו יאיר, לאמרום בשביל תקון כנ"ל.

צריכין לאכל רק מצה ולא חמץ, כנ"ל. אבל בשבועות שאו מתן תורה ואו השמחה בשלמות, כמו שכתוב (ש"ס פסוק י"ב): "ביום חתנתו ובוים שמחת לבו" (בין פסוקים י"ב ו"ג) ואו הסטרא אחרא נכנעת לגמרי מכל וכל, כי ישראל שעמדו על הר סיני פסקה והתקן (פסול י, ה) ועל-כן אוי בשבועות – מצוה עלינו להביא שתי הלחם לקרבן מחמץ דיקא, כדי לתפס ולהכריח את היגון ואנחה, שהיא בחינת חמץ, שותהפך לשמחה וקדוה, בבחינת "ששון לשמחה ושיגו" וכו', כנ"ל.

ועל-כן לעתיד לבא שאו תגדל השמחה מאד, אוי כל הקבוצות בטליון חוץ מקרבן תורה (הפסול י"ב, ג) כי בתורה היה חמץ ומצה רמז שהשמחה בשלמות, שתופסת גם את היגון ואנחה לתוך השמחה כנ"ל. וזה יהיה לעתיד, כי אוי נאמר (פסול ג, ה): "כי לא בחפזון תצאו ובמנטסה לא תלכו", כי אוי יהיה הסטרא אחרא נכנעת לגמרי ותתהפך לקדוה, כמו שכתוב (פסול י, ט): "או אהפך אל עמים וכו'". ועל-כן אוי עקר החשיבות קרבן תורה – שיש בו חמץ דיקא, הינו שתופסין גם את החמץ, שהוא בחינת יגון וכו', לתוך שמחת הקדוה, כנ"ל. וכן שבועות שהוא רק יום אחד וקרמו על עולם-הבא, כמבאר, על-כן היו מביאין בו קרבן מחמץ דיקא – כדי לחטף ולתפס את היגון לתוך השמחה, להפך מיגון לשמחה, שזה עקר שלמות השמחה, כנ"ל.

ג. וזה בחינת עשר מצוות הנהגות בפת (הפסול י"ב, ג) ועשר תבות בברכת 'המוציא' (בין פסול י"ב, ג) פסול י"ב, ג) כי בכל השנה החמץ מתר, כמבאר ביהר (פסול כ, ה). מאחר שבקר קבלו אסותא בפסח וכו', אד נצטנו עשר מצוות בפת, כדי להמשיך על ידם בחינת עשרה מיני נגינה, בחינת שמחה עלידי האכילה, כי האכילה צריכה להיות בקדוה בבחינת שמחה, כנ"ל. כי אה-עלפי שאוכלים חמץ, אה-עלפירכן כבר התר ונתתקו עלידי אכילת מצה אסותא בימי הפסח (במא שפוטרי פסח י"ב, ג) ואוי נמשך השמחה עלידי עשר מצוות ועשר תבות שבברכת המוציא, כנ"ל, כי האכילה היא תקון חטא אדם הראשון שפגם בניצוי קרי, שעלידיה נתערב טוב ורע, ועלידי האכילה מקבצים ברורים ונתתקו, ועל-כן צריכין שיהיה האכילה בבחינת שמחה, בחינת עשרה מיני נגינה שהם התקון על זה, כנ"ל.

לקוטי הלכות

הלכות פרה ורבה והלכות אישות ג

אבן העזר

א. **הפלה** שצריך האדם להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר בשמחה כל כך עד שיחטף את היגון והאנחה, שהם כל המרה שחורה והעצבות – יחטף אותם ויכניסם לתוך השמחה בעל כרחם, עד שיהפך היגון ואנחה לשמחה, כי דיקא על-ידי מה שהבעל דבר מכניס בלבו וגון ואנחה ומרה שחורה, על-ידי זה דיקא יהיה שמח מאד, כי יאמר בלבו: אה-על-פי שאני רחוק כל כך מהשם יתברך, אה-על-פי-כן אני מזרע ישראל, ולא עשני גוי, ואני זוכה בכל יום לקום כמה מצוות ציניות ותפלות, וכמה ברכות ודבורים קדושים בתפלה ובתורה שאני זוכה לומר בכל יום יום, ואדברא, זהו עקר שמחתי, שמרחק כמוני יזכה גם כן להניח תפלות בכל יום שהם כתרי דמלכא וכו', וכיוצא בזה בשאר המצוות שכל ישראל מקיימן בכל יום. ומי שמתגבר את עצמו עד שבא לשמחה כזאת, עד שמהפך כל היגון ואנחה לשמחה – הוא דבר גדול מאוד ורק זהו עקר מצות השמחה, להיות שמח כל כך עד שיהפך היגון ואנחה לשמחה.

ומזה נעשה יחודים גדולים ושעשועים גדולים מאד מאד למעלה למעלה בכל העולמות, באשר הבננו מתוך דברי רבנו ז"ל, בשעה שזכינו לשמע החדוש הנפלא והנורא הזה, גדל הפלגת מעלת זאת הבחינה כשזוכין לשמחה כזאת עד שמהפך המרה שחורה וכל היגון ואנחה לשמחה וכו'. והוה בחינת (שפיט טו ח) "ששון ושמחה ישגו" וכו', שהששון ושמחה משיגים ומגיעים וחוטפים היגון ואנחה לתוך השמחה בעל כרחם וכו', כמבאר שם. עין שם.

וענין שם עוד בסמוך (שפיט טז) מה שכתוב שם מגדל המצודה להיות בשמחה תמיד, כי על-ידי השמחה זוכין לרפואה לכל מיני תחולאים ומכאובות, כי כל מיני חולאת באין על-ידי קלקל השמחה, כי השמחה היא בחינת 'עשרה מיני נגינה' שהן מחיין כל העשרה מיני דיקון שבהם תולה כל חיות האדם וכל הרפואות, שכלם תלויים בהעשרה מיני דיקון שחיותם על-ידי 'עשרה מיני נגינה', שהם בחינת השמחה וכו'.

ונדב ואביהא שנכנסו להקטיר קטרת ולא אניסבו, שרצו לעלות למעלה למעלה, שזהו בחינת קטרת, אבל לא אניסבו, שלא ירדו למטה לקשר גם כל העולמות התחתונים כגיל, ועל-כן פגמו בהקטרת שהקריבו, כי עקר שלמות הקטרת כשמשרין הכל להשם יתברך אפילו הנמוכים מאד, וכשאין מקריבין הקטרת בבחינה זו, הוא פגום, והרי הוא כאלו חסר חלבנה מהקטרת שאו בודאי הקטרת פסול לגמרי, כמו כן כשאין מקשרין ומעלין כל המדרגות התחתונות להשם יתברך, או אין יולין לקנע לפנים להקטיר קטרת וכגיל.

וזהו שנאמר לאהרן אחי מות שני בני הנזיר (ויקרא יב טו) "ואל יבא ככל עת אל הקדש". כי אם ביום הכפורים על-ידי הקרבנות והקטרת, וכל סדר העבודה של יום הכפורים. כי ביום הכפורים או הוא סליחת העוונות, ועקר הכפרה על-ידי הכהן הגדול, על-ידי עבודתו, כמו שכתוב (שפיט טז ח) "וכפר על בני ישראל וכו'. ואו דיקא כשהוא מכפר על בני ישראל, ואו יכול להרים כל הפושעי ישראל, כל המנעים במדרגה שפלה ונמוכה – להרים כלם להשם יתברך, או דיקא הוא יכול לקנע לפני ולפנים, אבל בכל השנה אסור לו לקנע לפני ולפנים, כי אי אפשר לקנע לפני ולפנים, כי אם כשיכולין לקשר ולהעלות כל הנמוכים והשפלים אליו יתברך ולהרים כלם מעוונות, או דיקא יכולין לעלות למעלה למעלה ולקנע לפני ולפנים וכגיל. ועל-כן הכהן הגדול ביום הכפורים צריך שיהיה לו אשה כמו שאמרו רבותנו ז"ל (שפיט טז ח) "וכמו שכתוב (שפיט טז ח) "וכפר בערו ובעד ביתו", זה בחינה הגיל, כי כשיש לו אשה, על-ידי זה מקשר גם עולם התחתון להשם יתברך וכגיל, זהו עקר עבודת יום הכפורים לקשר כל העולמות התחתונים אליו יתברך וכו' וכגיל. ברוך ה' לעולם, אמן ואמן. ברוך הנותן ליער כח.

הפסקה ג

על פי התורה על פסוק: "ששון ושמחה ישגו ונסו וגון ואנחה" בליקוטי תנאים

לקוטי הלכות

הלכות פריה ורביה והלכות אישות ג

אבן העזר

ט

שמחה, שהוא קדשת הברית כנ"ל, כי זה עקר בחינת היחוד והזווג המצוה שעל ידו מתחברים איש ואשה, ואז נמתק ונתבטל בחינת היגון ואנחה, שהוא העצבות תקפא דיניא הנאחו בהאשה. ועל-ידי קדשת המצוה הזאת נתבטל היגון והאנחה ונתהפך לשמחה, שהוא עקר קדשת הזווג, בחינת קדשת הברית כנ"ל.

ועל-כן אמרו רבותינו ז"ל (נחמת סב): 'השרוי בלא אשה שרוי בלא שמחה וכו'. וכמו שכתוב (דברים מ, ט): 'ושמח את אשתו' וכו', כי זה עקר מצות הזווג - להפך היגון ואנחה לשמחה, שזה עקר שלמות השמחה כנ"ל, דהינו ליחד ולכלל אשה באיש, שיתהפך היגון ואנחה הנאחו בהאשה בסטרא דנוקבא לשמחה כנ"ל, ועל-כן 'השרוי בלא אשה שרוי בלא שמחה, כי אין שלמות להשמחה של האיש כשהוא לבדו, כי אין שלמות להשמחה כי אם כשמהפך יגון ואנחה לשמחה, שזהו עקר שלמות השמחה, כנ"ל.

ג. **וזהו** בחינת השמחה של החתנה שהיא מצוה גדולה, כמו שהפליגו רבותינו ז"ל בגדל המצוה לשמח חתן וכלה (שולחן ערוך אהו"ק סימן ס"א), כי עקר קדשת הברית הוא השמחה כנ"ל, והעקר הוא להפך היגון ואנחה בחינת סטרא דנוקבא לשמחה, ועל-כן בחתנה, שאז נעשה זה היחוד, שעל-ידיה מתהפך היגון ואנחה לשמחה, על-כן או השמחה גדולה מאד מאד, כי זה עקר שלמות השמחה - כשמהפך יגון ואנחה לשמחה, שזהו בחינת היחוד של החתנה, וכו"ל.

ד. **וזהו** בחינת כלי-ימר שמנגנין על החתנה בשביל השמחה - כי הכלי-ימר הם בחינת עשירה מיני נגינה, שעל ידם עקר השמחה כנראה בחוש, וכמו שאמר רבותינו ז"ל (שולחן ערוך אהו"ק סימן ס"א): 'עלי עשור ועלי נבל, כי שמחתי ה' בפעלך' וכו'. ועקר הכלי-ימר בחינת עשירה מיני נגינה' שהם מכניסין שמחה בלב, עקר הפלגת מעלתם הוא בבחינת הניל, שיש פח לעשירה מיני נגינה, שהם כליליות הננונים והכלי-ימר - לשמח את

ועל-כן העקר בעבודת ה', בפרט להרחוקים הבאין להתקרב להשם יתברך, שיתגברו בכל עו להיות בשמחה תמיד, עין שם מענין גדל האזנה יתרה שהזכיר רבנו ז"ל בכמה לשונות, שיכריח האדם את עצמו בכל הכחות להיות אף שמח תמיד.

וזה בחינת קדשת הברית שעקרו על-ידי השמחה, כמבין בדברי רבנו ז"ל בכמה מקומות (שולחן ערוך אהו"ק סימן ט"ז): 'שעקר קדשת הברית זוכין על-ידי שמחה, וכאשר שמעתי מפיו הקדוש ברוש, שעקר התגברות האהה זאת של נאוף הוא על-ידי עצבות ומרה שחורה (שמות כ"ג סימן קס"ב), על-כן צריכין להתגבר עצמו ביותר להיות בשמחה תמיד וכו"ל.

ב. **וזהו** בחינת מצות פריה ורביה. כי זה ידוע, שעקר אחיות העצבות והמרה שחורה הוא בבחינת האשה שהיא סטרא דנוקבא, שהיא סטרא דיניא קשיא, ששם עקר אחיות העצבות, שהוא תקפא דיניא, וזהו בחינת מה שנאמר בסטרא דנוקבא (שולחן ערוך אהו"ק סימן ט"ז): 'רגליה ירדות מות'. כי העצבות הוא בחינת סטרא דמותא, כידוע בדברינו כמה פעמים. וזהו בחינת 'ואחריה מרה כלענה' וכו' (שם סימן ט"ז), בחינת (תהלים א, ט): 'מוצא אני מר ממות את האשה' וכו', שזהו בחינת העצבות והמרה שחורה, בחינת יגון ואנחה שנאחו בהאשה ביותר כנ"ל, כי אף-על-פי שכל זה נאמר באשה רעה, אשה זונה, אף-על-פיכך זה ידוע, שכל אחיותם (פרוש: של היגון והאנחה) בהקדשה משתלשלת מסטרא דנוקבא, ועקר השמחה והחידה הוא בבחינת סטרא דדכורא, בבחינת 'עו וחדוה במקומו' (דברי הימים א' ט"ו), שנאמר על קדשת הברית, כי 'בו - עו, והוא חדוה דמטרוניא' וכו' (שולחן ערוך אהו"ק סימן ט"ז), וזהו בחינת מצות פריה ורביה, שצריך האדם דוקא לקדם מצוה זאת בהקדשה ובטהרה, ועל-ידי מצוה הזאת הוא זוכה לחטף את המרה שחורה והיגון והאנחה לחטף השמחה בבחינת הניל, בחינת 'ששון ושמחה ישגו ונסו יגון ואנחה' כנ"ל. וזהו בחינת 'ושמח את אשתו בדבר מצוה' שאמרו רבותינו ז"ל (נדה ס"ג א'): 'כי עקר קדשת הזווג הוא על-ידי

לקוטי הלכות

הלכות פריה ורביה והלכות אישות ג

אבן העזר

כי הנגזן הוא בבחינת עולה ויורד, בחינת ^(פסוק ג) ^(ד) "מי עלה שמים וירד" וכו', שפרש רבנו ז"ל על הנגינה, כמבאר בהתורה 'זוהי מקוץ' ^(שם) ^(ה) שהמגן מקבר הרוח טובה מן הרוח רעה, שזוהי בחינת "מי עלה שמים וירד" וכו', עין שם. וזהו בחינת הנ"ל, שמהפך היגון ואנחה לשמחה על-ידי הנגינה, כי הפוך יגון ואנחה לשמחה, זהו עקר בחינת ברור הרוח טובה מן הרוח רעה, בחינת 'עולה ויורד', שצריך המגן הממשיך השמחה לירד בנגזנו בתקוף הרוח רעה שהוא עצבות מרה שחורה, בחינת יגון ואנחה, ולברר ולהעלות הקדשה והשמחה שיש שם, שהוא בחינת הרוח טובה, עד שיעלה ויברר הרוח רעה, בחינת יגון ואנחה - להפכה לשמחה, שזה עקר שלמות השמחה, עקר מעלת נעימות הנגזן על-פי מדותיו, כי מדות הנגזן וערכי וצורפי קולות של הנגזן הכלולים ב'עשרה מיני נגינה' שמהם נמשכין כל הנגזנים שבועולם - יש להם כח לשבר את הלב מאד ולהעלותו ולהמשיכו להשם ויתברך מאד מאד, כי הנגזן יש לו כח גדול להמשיך את לב האדם להשם ויתברך ביוזע, וכמו שדבר רבנו ז"ל מזה כמה פעמים ^(פסוקים ד' י"ג י"ד י"ה) ^(פסוקים ד' י"ג י"ד י"ה) ואמר, שטוב מאד להחיות את עצמו עם איהו נגזן, ואמר כמה וכמה תורות נפלאות על ענין הפלגת רום מעלות הנגינה העולה למעלה מעלה עד תכלית המעלה, כמובן בדבריו ז"ל למי שמעין בהם ורגיל בהם. ועקר מעלת הנגינה - בבחינת הנ"ל, מה שיש כח על-ידי הנגזן לעלות ולירד עד שיחטף את היגון ואנחה, שהוא בחינת הרוח רעה והעצבות, להפכה לשמחה, שזהו עקר שלמות הקדשה, וכנ"ל.

ה. **וזהו** בחינת קטרת וכמבאר במקום אחר ^(הפסוקים ק"ח ט"ז) ^(פסוקים ט"ז ט"ח) כי קטרת ממשוך שמחה, בבחינת ^(פסוק ט"ז) "קטרת ישמח לב". ועקר שלמות הקדשה והשמחה שנובר על-ידי הקטרת הוא בבחינת הנ"ל - שמהפכין היגון ואנחה, שהוא בחינת הרוח רעה אחרא, לשמחה לסטרא דקדשה, שזהו בחינת חלבנה שריחה רע שהיה בקטרת ^(פסוקים ט"ז) שמרמז על

האדם בתקוף דאגתו והעצבות שלו, כנראה מחוש, שעל-ידי נגזן אפלו בפה, מכל שכן כששומעים הנגזן מכל-יזמר - בא האדם לתוף שמחה מתקוף הדאגה והעצבות, כי ה'עשרה מיני נגינה' יש להם זה הכח לחטף היגון ואנחה ולהפכם לשמחה כנ"ל.

ועל-בן אתערותא דנגינה הוא מסטרא דלואי שהיו מנצחים בשיר על הדוכן, שהם בחינת סטרא דשמאלא, כידוע, שזהו בחינת רוח צפופית שהיתה מנשבת בכנור של דוד והיה נגזן מאלויו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל ^(פסוקים ג') כי עקר הנגזן מבחינת צפון שהוא שמאל, בחינת סטרא דלואי, כי שם בסטרא דשמאלא, שם עקר אחיות הדיון שהוא בחינת עצבות. ועל-בן עקר שלמות השמחה, שהוא 'עשרה מיני נגינה', בא משם דיקא מבחינת שמאל כנ"ל. כי זה עקר שלמות השמחה הבא על-ידי 'עשרה מיני נגינה', כי יש להם כח להפך היגון ואנחה שבא משם מבחינת שמאל, לשמחה, שזה עקר שלמות השמחה כנ"ל, כי 'אין הדיון נמתק אלא בשרשו' ^(פסוקים ט"ז י"ג י"ד י"ה) ^(פסוקים ט"ז י"ג י"ד י"ה) ועל-בן בשרש הקדשה, התעוררות השמחה הוא דיקא מסטרא דשמאלא, ועל-בן משם דיקא באין כל ה'עשרה מיני נגינה', כי דיקא על-ידיהו יכולין להמתיק ולבטל היגון ואנחה בשרשו עד שיתהפך היגון ואנחה לשמחה, שזה עקר שלמות השמחה כנ"ל.

ומחמת שעקר היחוד של החתנה הוא בבחינת זו - להפך היגון ואנחה לשמחה, על-בן נהגין לחיוב גדול שיהיה כלי-זמר על החתנה, כי 'עשרה מיני נגינה' יש להם זה הכח להפך היגון ואנחה לשמחה, שזהו בחינת רוח צפופית המנשבת בכנור של דוד וכנ"ל. וזה שאיתא בזהר הקדוש ^(פסוק ט"ז) 'אתערותא דזוגא והגא מסטרא דצפון', כי דיקא משם ממשכין השמחה להפך היגון ואנחה לשמחה. שזהו בחינת רוח צפופית המנשבת בכנור של דוד שמשם הנגינה וכו' כנ"ל.

לקוטי הלכות

הלכות פריה ורביה והלכות אישות ג

אבן העזר

ועל-כן לעתיד לבוא, שאז נזכה לעקר שלמות התכלית שיזכה כל אחד על-ידי עבודתו ויגיעו ותשוקתו וכי להשם יתברך, אז תגדל השמחה מאד מאד, שזה יהיה עקר קבול השקר, וכמבאר בכמה פסוקים, מגדל עצם הפלגת השמחה שלעתיד, כמו שכתוב (תהלים קמ"א, ו'): "בא יבא ברכה נשא אלמתי", שזה נאמר על קבול השקר שלעתיד, כי אז יתער שיר חדש, כי יתעוררו כל העשרה מיני נגינה ששל ידם עקר השמחה, כמו שכתוב (שיר השירים ה, ט): "תבואי תשורי מראש אמנה" וכו'. וכמו שהפליגו רבותינו ז"ל בגדל השמחה שלעתיד, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (שבת ט"ז): "עתידי הקדוש-ברוך-הוא לעשות מחול לצדיקים לעתיד לבוא וכל אחד יהיה מראה באצבעו ויאמר זה ה' וכו', כמו שכתוב (שמות כ"ג, ט): "ואמר ביום ההוא הנה אלקיני זה קיני לו וכו' נגילה ונשמחה בישועתו". ועקר השמחה שלעתיד, שזה עקר הקבול שכן הוא בבחינה הנ"ל, בבחינת (שמות כ"ג, ט): "ששון ושמחה ישנו ונסו יגון ואנחה" הנאמר על השמחה של ימות המשיח ושלעתיד לבוא, דהיינו מה שאזכיר להפך היגון ואנחה לשמחה, שזה עקר השמחה שלעתיד, שיזכה כל אחד ואחד כפי מה שזכה בעבודתו על-ידי תורה ומצוות ומעשים טובים שעשה בזה העולם השפל, ועל-ידיה זכה להרים ולהעלות זה העולם, שבו אחיות היגון ואנחה, לתוך הקשר שהוא השמחה, שזה עקר שלמות השמחה כנ"ל.

כי נקדת כל המצוות ומעשים טובים הוא השמחה, כמו שכתוב (תהלים ע"ו, ט): "פקודי ה' שרים משמחי לב". וכמו שאנו מבקשים תמידי: זנשמח בדרך תורתך ובמצוותיך לעולם ועד, כי עקר שלמות העבודה של תורה ומצוות - הוא דיקא בשואבין לעשותם בשמחה, וכמו שבאר בספרים, ובפרט בכתבי האר"י (שער דרכי המעלה ח"א) מגדל האזכרה לעסק בתורה ובמצוות בשמחה, וכמו שכתוב (תהלים כ"ג, ט): "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה ובטוב לבב" וכו'. ועל-כן עקר כל המצוות ומעשים טובים שהם בחינת שמחה, עקר עשייתם הוא רק בעולם הזה לבר, כמו שאמרו: 'היום לעשותם' - ולא למחר, בעולם הבא, כי דיקא בעולם הזה, ששם אחיות היגון ואנחה, שם דיקא זוכין להגדיל השמחה ביותר

הקלפות, שעל-ידיה עקר ההולדה, כי ההולדה נמשכת על-ידי ברור נפשות הקדושות מעמקו הקלפות, כדוע, ועל-כן על-ידי ההולדה נמשך שמחה, כמו שכתוב (תהלים מ, ט): "ישמח אביו ואמיו ותגל וילדתך". וכמו שכתוב (ש"ס, ט): "בן חכם ישמח אב". כי ההולדה נמשכת על-ידי ברור הקדשה מהקלפות, שהוא בחינת שמהפכין יגון ואנחה לשמחה, שעל-ידי זה עקר השמחה, כנ"ל.

ח. ועל-כן חוב כל אדם להוליד בן ובת, דיקא, כמבאר בשלחן ערוך (ט"ו דף ס"ד ע"ב), כי עקר מצות פריה ורביה להעמיד תולדות לקים העולם הוא בשביל הגדלת השמחה בבחינה הנ"ל, ודהיינו להפך בחינת יגון ואנחה לשמחה כנ"ל, שבשביל זה נברא העולם - כרי להגדיל השמחה בבחינת (תהלים ק"ד, ט): "ישמח ה' במעשיו", כי אין עצבות לפני המקום ברוך הוא, ולמעלה למעלה שם עקר השמחה בעצם כמו שכתוב (דברי הימים ב' ט, ט): "הוד והדר לפניו עו ויהרהר במקמו". אבל ה' יתברך רצה להטיב ולהגדיל השמחה ביותר, שזה עקר הטוב והתענג האמיתי - כשואבין לשמח בו יתברך, בבחינת "ישמח ישראל בעשיו" וכו' (ש"ס קמ"ט, ט). על-כן ברא את כל העולמות מראש ועד סוף כדי שיבירו בכבודו יתברך, ועל-ידי שיבירו בו מעולם התחתון השפל הזה שבשבילו נברא הכל, על-ידיה תגדל השמחה ביותר ויותר, על-ידי שתעלה השמחה ממקומות הרחוקים, מעולם העשיה שיש שם אחיות היגון ואנחה, הינו בחינה הנ"ל, שעקר הגדלת השמחה ביותר הוא כשמהפכין היגון ואנחה לשמחה. ועל-כן ברא את כל העולמות עד עולם השפל הזה שבו אחיות היגון ואנחה, כשואבין להכיר אותו יתברך בזה העולם ולשמח בו בזה העולם השפל והמגשם, בבחינת "ישמח ישראל בעשיו", אזי השמחה גדולה מאד מאד גם אצלו יתברך, בבחינת "ישמח ה' במעשיו" - 'במעשיו' דיקא, כי עקר הגדלת השמחה הוא כשעולה השמחה מזה העולם העשיה הנשמי שיש בו אחיות היגון ואנחה, כי זה עקר שלמות וגדלת השמחה כשמהפכין יגון ואנחה לשמחה כנ"ל.

לקוטי הלכות

הלכות פריה ורביה והלכות אישות ג

אבן העזר

יא

קולות של השופר שהם, תשרית תשרית תר"ת שותקעין אצל עשרה מלכיות ועשרה זכרונות ועשרה שופרות, שכל זה הוא בבחינת 'עשרה מיני נגינה' כנ"ל, וכמובן בתקונים (תקון סב סב). ועליבן סיים דוד המלך עליו השלום, ספר תהלים - שכלול מכל העשרה מיני נגינה שהם בחינת עשרה לשונות, שנאמר בהם ספר תהלים, וכמבאר בדברי רבנו ז"ל (תקוני תנ"ך סקין כס), עליבן סיים ספר תהלים במזמור (תהלים ק): "הללו אל בקדשו", שהוא עשרה הלולים, שהם בחינת 'עשרה מיני נגינה' שתהלים כלול מהם, וסיים כל העשרה הלולים, שהוא סיים כל ספר תהלים, סיים כל העשרה מיני נגינה הוא, "הללוהו בצלצלי תרועה", כי תרועה שהוא בבחינת קול שופר בראש השנה כלול מכל 'עשרה מיני נגינה' כנ"ל. כי ראש השנה הוא ראשון לעשרת ימי תשובה, ועקר תקון התשובה הוא בבחינת 'עשרה מיני נגינה' שהוא כלליות השמחה, בחינת התהפכות וגו' ואנחה לשמחה כנ"ל, וכמובן בדברי רבנו ז"ל בכמה מקומות כמה צריך האדם שרחוק מעבודת ה' - להתחזק לשמח את עצמו בכל מה דאפשר, בכל מה שמוצא בעצמו איזה נקדה טובה עזו, ועל-ידיה עקר רחוקו, כי על-ידיה נכנס באמת לכף זכות ויכול לזכות לתשובה, כמבאר היטב על פסוק "אומרה לאלקי בעודי" (תקין יכס), עין שם היטב.

בי זאת התורה "אומרה לאלקי בעודי" - צריכין לחור הרבה ולילך עמה, כאשר הוזהרנו רבנו ז"ל מאד לילך עם זאת התורה. כי כל אדם כל זמן שיש לו עדין רחמנות על עצמו וחושב על תכליתו הנצחית - צריך להשתדל מאד מאד להחיות את עצמו, ולראות לחפש למצא בעצמו איזה נקודת טובות מה שנוקה מעודו לעשות איזה מצוות ודברים טובים, כדי שלא יפול בדתו לגמרי, ולשמח את עצמו בכל מה דאפשר, ולהפך כל היגונו ואנחה לשמחה, ולהרגיל עצמו לפעמים לנגן איזה נגון של שמחה, ובפרט בשבתות וימים טובים שאז צריכים להיות שמחים מאד מאד בכל מיני שמחות מערב עד בקר, ולהרבות בנגונים של

כשזכין לעבד את ה' ולקיים התורה והמצוות בשמחה, כי זהו בחינת שמחהכין וגו' ואנחה, שהוא בחינת העולם הזה, לשמחה, שהוא בחינת קדשת התורה והמצוות כנ"ל, ועל-ידיה נזכה להקבול שכר לעתיד, שהוא גדל השמחה שלעתיד, שנוכה אז לשמחה נפלאה על שזכינו לכלל העולם הזה בתוך העולם הבא, שעל-ידיה עקר הגדלת השמחה והתענגג שנוכה אז, בבחינת "ששון ושמחה ישגו ונסו וגו' ואנחה" הנ"ל, שאז יתהפך הכל לשמחה, וכנ"ל.

ט וזהו בחינת מעלת התשובה שהיא גדולה מצדיקים גמורים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (בבבא סב סב): "במקום שבעלי תשובה עומדין אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד". כי הבעל תשובה ששם מעונותיו, שהם בחינת עצבות, וגו' ואנחה, בחינת (תהלים סב סב): "אדאג מחטאתי", בבחינת (תהלים יא): "ותעצב אל לבי", רחמנא ליצלו, וכשזכין לשוב עליהם, אז העונות נתהפכין לזכיות. נמצא, שנתהפך היגונו ואנחה, שהם בחינת עונות, לזכיות ומצוות, שהם בחינת שמחה כנ"ל. ועליבן מעלתם לעתיד גדולה מאד, כי יגדל שחרם או מאד, כי עקר השקר הוא בחינת המחול והשמחה שלעתיד, שהיה נעשה דיקא על-ידי התהפכות היגונו ואנחה לשמחה כנ"ל, שהז עקר שלמות השמחה, כנ"ל.

י וזהו בחינת ראש השנה, ויום הכפורים, ועשרת ימי תשובה, כי הם עשרת ימי תשובה - כנגד 'עשרה מיני נגינה' שהם כלליות השמחה כנ"ל. ועליבן בראש השנה שהוא יום ראשון של עשרת ימי תשובה, אז מעוררין כל 'עשרה מיני נגינה' על-ידי מצות קול שופר, כי שמיעת קול שופר הוא בחינת 'עשרה מיני נגינה', כמו שכתוב (תהלים לב ס): "הישב נגן בתרועה". וכמו שאמרים לפני התקיעות (סב סב): "עלה אלקים בתרועה ה' בקול שופר, זמרו אלקים זמרו זמרו למלכנו זמרו". כי השופר הוא בחינת זמירות ונגונים, בחינת 'עשרה מיני נגינה' שכנגדם הם בחינת העשרה

לקוטי הלקות

הלקות פריה ורביה והלקות אישות ג

אבן העזר

יב

שנקראת "בת מלך", כמו שכתוב (ספרי טו, ט): "כל כבודה בת מלך פנימה", וכן ביצה (פסוק ט' וספ' ו) ובתקונים (דף יב) נקראת: "ברתא דמלכא" בכמה וכמה מקומות. והשכינה בגלות מדכאת ביסורים בעוונותינו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ספרי טו, ט): "בזמן שאדם מצטער שכינה מה אומרת? קלני מראשי קלני מזויעי". וכמו שכתוב (קדוש אה ט): "דחל מבכה על בניה מאנה להנחם על בניה" וכו'. ועל זה נאמר (ספרי יג-ט): "דרך קשתו ויצויבני כמטרא לחץ, הביא בכליתי בני אשפתו". כי כל החצים ירעים של פגם הברית נודקים להשכינה וכןסת ישראל, חס ושלום, ביודעו, וזהו גם כן בחינת ישראל, "כי חציון נחתו כי ותגת עלי ידו". ועל כן אר-עלפי שזה התפאר שיכול להוציא חץ, אר-עלפירכו עדין אינו יכול לרפאות את הבת מלכה, שהיא השכינה, כללית נפשות ישראל, מאחר שאינו יכול להוציא כי אם חץ אחד, והינו שאינו יכול לתקן כי אם פגם הברית אחד ידוע, אבל יש עדין חצים רעים כאלו שהם פגמים גדולים כאלו שגם הוא אינו יכול להוציאם ולתקנם.

אבל זה שבלא ידים התפאר בסוף, שהוא יכול להוציא כל העשרה מיני חצים שבהם כלולים כל מיני חטאים וכל מיני פגם הברית שבעולם - כל החטאים והעוונות והפשעים הגדולים מאד מאד, רחמנא לצלן, הכל באשר לכל הוא יכול לחזר ולהמשיך ולהוציא ולתקן הכל, כי הוא יכול לכנס לתוך כל העשרה מיני חומות של מים, ששם מנחת הבת מלכה שנופלה חלשות זה כמה וכמה מאות שנים, והוא יכול לכנס לשם, לתוך כל העשרה חומות של מים, יודע להוציא כל העשרה מיני חצים, יודע כל העשרה מיני דפיקון, יודע לרפאותה על-ידי כל העשרה מיני נגינה. נמצא, שעקר הרפואה של הבת מלכה, שהיא השכינה, כללית נפשות ישראל, הוא על-ידי 'עשרה מיני נגינה' שהם כלליות השמחה.

וזה שכתב רבנו ז"ל בהתורה הנ"ל, שעקר כל הרפואות הנשמיות והרוחניות הוא על-ידי שמחה, שהוא בחינת 'עשרה מיני נגינה'. כי 'עשרה

מיני נגינה' מחיין כל העשרה מיני דפיקון שהם חיות האדם, וכל החולאת, חס ושלום, וכל הרפואות תלויים בהם בהעשרה מיני דפיקון, ביודעו, ועקר חיות העשרה מיני דפיקון הוא על-ידי שמחה, שהוא בחינת 'עשרה מיני נגינה'. על-כן השמחה הוא דבר גדול מאד, וצריכין לחזק את עצמו בשמחה תמיד בכל הכחות, כי היא עקר רפואת הנפש והגוף. בחינת רפואת הבת מלכה, כנ"ל.

נמצא, שעקר תקון התשובה, שהוא רפואת הנפש והגוף, כמו שכתוב (ספרי טו, ט): "לכו ושובה אל ה' כי הוא טרף ויורפאנו" וכו', הוא על-ידי השמחה, שהוא בחינת 'עשרה מיני נגינה', על-כן בראש השנה, שהוא יום ראשון לעשרת ימי תשובה, מעוררין כל העשרה מיני נגינה' על-ידי מצות שמיעת קול שופר שקלול מעשרה מיני נגינה. וזה שמובא בתקונים כמה פעמים (תקון ט, ט; ויקרא טו, טב): 'כדון בריתא דמלכא עצלת בעשרה מיני נגינה' וכו'; עין שם.

יא. וזה בחינת עקדת יצחק שמזכירין בראש השנה, שהוא בחינת שופר של איל - אילו של יצחק, כי אתערותא דנגינה מצפון בבחינת רוח צפונות המנשבת בכבוד של דוד שהוא סטרא דשמאלא קדישא, סטרא דליואי, בחינת דינא קדישא, כנ"ל (ספרי ד, ט), בחינת (ספרי טו, ט): "הן ימן בקולו קול עוז", בחינת גבורת יצחק. ועל-כן נקרא 'יצחק' - על שם הצחוק והשמחה (ספרי טו, ט), כי עקר השמחה משם. וזה בחינת עקדת יצחק, שהוא בחינת המתקת הדינים, ביודעו, הינו בחינה הנ"ל, בחינת מה שחופסין היגון ואנחה ומהפכין אותה לשמחה, שזהו בחינת עקדת יצחק, כי אחיות הדינים הוא בבחינת גבורת יצחק, ומהשתלשלות הדינים כשאין זוכין להמתקן - נאחו מהם, חס ושלום, בחינת יגון ואנחה שאחיתם משם, כי הם תקפא דינא קדישא. רחמנא לצלן, כנ"ל, אבל על-ידי עקדת יצחק נמתקין הדינים בשרשן, ואז נמתק בחינת היגון ואנחה עד שנתהפך היגון ואנחה לשמחה שזה עקר שלמות השמחה, ועל-כן יצחק דיקא, נקרא על שם השמחה, כי עקר השמחה על-ידי יצחק דיקא, על-ידי שגמתקו הדינים

לקוטי הלכות

הלכות פריה ורביה והלכות אישות ג

אבן העזר

יב. וזהו בחינת החמשה קולות של החתונה, כמו שאמר רבותינו ז"ל (תלמוד בבלי ט"ו ע"ב) כל הנהנה מסעדת חתן וכלה ואינו משמחם עובר בחמשה קולות, שנאמר (דברים י"ג ט"ו): "קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול בלה" וכו'. כי החמשה קולות הם בחינת חמשה קולות של יוסי הכפורים, שהם כלולים מעשרה מיני נגינה, שזהו בחינת הכלי זמר של החתונה כנ"ל. כי גם החתונה היא בבחינת יוסי הכפורים, כי הנושא אשה מוחלין לו כל עונותיו, כמו שאמר רבותינו ז"ל (ירושלמי פטריס פ"ג ט"ו ע"ב). ובשביל זה מתעניין ביום חפתו, כי הוא בחינת יוסי הכפורים. כי צריכין לעורר כל העשרה מיני נגינה שזוהי עקר בחינת זוג של מצוה כנ"ל, בחינת תקון הברית כנ"ל.

ועל-כן עקר גדלת העבודה של יוסי הכפורים הוא הקטרת שנסכים בו הכהן הגדול לפני ולפנים, שעל ידי זה עקר סליחת העונות ביום הכפורים, הנינו כנ"ל. ועל כן מברכה הכהן הגדול ביום הכפורים שיהיה נשוי אשה, כמו שאמר רבותינו ז"ל (ירושלמי פ"ג ט"ו ע"ב). כדי שיוכל להפך היגון והאנחה לשמחה, בחינת קטרת וכו' כנ"ל.

ג. **ועל-כן** חיב אדם להוליד בן ובת, כי עקר מה שמחיב כל אדם להעמיד תולדות לקים העולם הוא בשביל הגדלת השמחה, שבשביל זה נברא העולם – כדי להגדיל ולהשלים השמחה, על-ידי שתעלה השמחה מזה העולם השפל שבו אחיות היגון ואנחה, כי עקר שלמות השמחה כשמהפכין היגון ואנחה לשמחה כנ"ל, ובשביל זה מחיב כל אחד להעמיד תולדות בישראל כדי שיתרבו בני ישראל, שהם בחינת שמחה, בחינת (דברים י"ג ט"ו): "רנו ושמחה לעיניכם", "לעקב" דיקא, וכמו שכתוב (דברים י"ג ט"ו): "גל יעקב ישמח ישראל". כי בני ישראל יש להם לשמח תמיד כל ימי חייהם אשר זכו להיות בחלקו הקדוש, אשר בחר בנו מכל עם ורוממנו מכל לשון וקדשנו במעוֹתיו, ואנו יודעים ומאמינים בו יתברך ובתורתו הקדושה אשר נתן לנו על-ידי נביאו נאמן ביתו משה רבנו, עליו השלום, ואנו זוכין ליחד שמו ערב ובקר בכל יום פעמים, וכמו שאנו מתפארים בו בכל יום, כמו שאנו אמרים: "אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גודלנו" וכו', "אשרינו וכו', וכל מה שמתרבו ישראל ביותר נתרבה ונתגדל השמחה ביותר, כי "קרב עם

בשרשן שהוא בחינה הנ"ל, בחינת הפוך היגון ואנחה לשמחה, שזה עקר שלמות השמחה, וכנ"ל.

וביום הכפורים אז הוא גמר העשרת ימי תשובה ונשלמין כל העשרה מיני נגינה, ועל-כן אז נמחלין כל העונות ונתהפכין העונות לזכיות, למי שזוכה לתשובה באמת, כי התהפכות העונות לזכיות היא בחינת התהפכות היגון ואנחה לשמחה כנ"ל (ט"ו ע"ב), שזהו בחינת פעלת העשרה מיני נגינה כנ"ל. ועל-כן כל העבודה של יוסי הכפורים וכל חיות ועלית השכינה ביוסי הכפורים הוא על-ידי קולות, שהם בחינת חמשה עניים של יוסי הכפורים, כמוכבא בכתובת (פרי"ן חיים יום פטריס פ"ג ט"ו). כי קולות הוא בחינת עשרה מיני נגינה שבהם כלולים כל הקולות הקדושים של תפלות ישראל ושירות ותשבחות וכו'. וכן כל הקולות הקדושים של עסק התורה והמעוות הכלל כלול בבחינת עשרה מיני נגינה, וזהו בחינת תקון הקולות הקדושים של יוסי הכפורים שהוא גמר עשרת ימי תשובה, שאז נגמרים להתתקן בחינת עשרה מיני נגינה הנ"ל, על-ידי הה"א קולות של יוסי הכפורים. כי ה' הוא בחינת עשרה מיני נגינה, בחינת ד' עם יוד, שהוא שיר פשוט, כפול, משולש, מרבע, שהוא בחינת ד', והיוד הוא בחינת עשרה מיני נגינה, כמו שכתב רבנו ז"ל בהתורה "לשמש שם אהל בהם" וכו' (שם ט"ו ע"ב), ע"ן שם. ויוסי הכפורים שהוא בחינת עלמא דאתי, אז זוכין לכל העשרה מיני נגינה הנ"ל שכלולה בחמשה קולות שהם בחינת חמשה עניים, חמשת תפלות, על-ידיהוה הוא סליחת כל העונות ביוסי הכפורים, בבחינת (דברים י"ג ט"ו): "אדני שמעה אדני סלחה אדני הקשיבה", כי עקר הסליחה על-ידי בחינת חוש השמע, בחינת ה' שמעה ה' סלחה. וחוש השמע הוא בחינת העשרה מיני נגינה שכולליון כל הקולות שבעולם שפוגשין על-ידי חוש השמע דיקא.

וע"ן מזה בעיני חיים בהיכל אדם קדמון כשער און חסם פה (שם ט"ו), בפרק ה' בסופו, בסוד האון וחוש השמע מענין יוסי הכפורים, ומביא שם זה הפסוק "אדני שמעה אדני סלחה" וכו', מביא שם גם כן, שעקר בחינת יוסי הכפורים הוא בבחינת חוש השמע, הנינו כנ"ל, ע"ן שם ותבין.

לקוטי הלקות

הלקות פריה ורביה והלקות אישות ג

אבן העזר

יג

מספדי למחול לי' וכו'. ועקר השמחה של ימות המשיח יהיה עלידי קבוץ גלויות, עלידי שיתרבו ישראל, כמו שכתוב (תקפ"ט טו, טז): "הקטן יהיה לאלף וכו' אני ה' בעתה אחישנה". בי עלידי שיתרבו ישראל ויתקבצו יחדו - עלידיה תגדל השמחה מאד, בבחינת (תקפ"ט טז, טז): "כרבות צדיקים ישמח העם", וישראל נקראו כלם צדיקים, כמו שכתוב (תקפ"ט טז, טז): "ועמך ישראל כלם צדיקים" וכו'. ועליבן זה הפסוק "ששון ושמחה ישיגו" וכו', נאמר על קבוץ גלויות, כמו שכתוב (ס"ג ל"ג ט): "יפדיו ה' ישבון ובאו ציון ברנה" וכו'. שהוא בחינת קבוץ גלויות לציון, ואז תגדל השמחה מאד, בחינת 'שמחת עולם על ראשם' ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה" - שיתהפך כל היגון ואנחה לשמחה, שגוה בעצמו בחינת קבוץ גלויות, בחינת קבוץ נדחי ישראל.

כי נדחי ישראל הוא בחינת הנדחין בעונותיהם, ובכפרט עלידי פנס הברית שעלידיה, חס ושלום, גורם שהניצוצות והנפשות שבתוך הטפות נדחין ונתפזרין למקום שנדחין, רחמנא לצלח, שעקר אריכת הגלות הוא בשביל זה, כידוע (שפ"ד תקס"ד תש"ה טו). ועקר התקון יהיה עלידי משיח כמו שכתוב (תקפ"ט טז, טז): "ויבא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב", במבאר בכונות (לקוטי ט"ז ט"ז), עין שם. וכמו שכתוב (תהלים קמ"ח, ט): "בונה ירושלים ה' נדחי ישראל יכנס". שאז בעת בנין ירושלים עלידי משיח צדקנו, אז יכנס כל הנדחין וכל הניצוצות והנפשות הנדחין עלידי פנס הברית שפלו, חס ושלום, לבחינת יגון ואנחה.

כי יגון ואנחה הם סמ"ך מ"ם וילית, כמו שמובא בכונות השיבה שופטינו וכו' - שהם עושקין את הטפות, חס ושלום (עין טעם סודות א"ת ק"ג), ועקר עליותם עלידי שמחה, כשמתגבר איש הישראלי - אף על פי שעשה מה שעשה, וקושמח את עצמו בהנקה טובה שמוציא בעצמו עדין, ומהפך כל היגון ואנחה לשמחה. שאומר: אדרבא! זהו עקר שמחתי וחדותי, שמהרה בזה, שעשה מעשים כאלה - וזכה אף על פי-כן לומר בכל יום פעמים 'שמע ישראל' וכו', ואם לא הייתי וזכה אלא לזה לבד - גם כן ראוי לי לשמח כל ימי חיי, מכל שכן שאני וזכה עוד לכמה וכמה מצוות, ציעות ותפלין ושאר מצוות, שאפלו

הדרת מלך" (תקפ"ט טז, טז), ו'הדרת מלך' הוא בחינת שמחה, כמו שכתוב (תקפ"ט ט"ז ט, טז): "הוד והדר לפניו עו וחדוה במקמו". וכמו שכתוב (תקפ"ט ט, טז): "הרבית הגוי לו הגדלת השמחה שמחו לפניך" וכו'. שכל מה שישאר נתרבין ביותר - נגדל השמחה ביותר.

כי כל אחד מישראל עלידי עבודתו את ה' - מעלה ויבקר השמחה מעמקי הקלות, ומהפך ביותר יגון ואנחה לשמחה, שעלידיה תגדל השמחה ביותר, עד אשר תתברר כל השמחה בשלמות מעמקי הקלות שאחיותם בבחינת רגליו, בבחינת (תקפ"ט טז, טז): "רגליה ירדות מות", כידוע (פ"ד תש"ה טז, טז טז, טז): "וכשתתברר השמחה משם ועלו הרגליו מהקלות, אז יבוא משיח ויקים (תקפ"ט טז, טז): "ועמדו רגליו ביום ההוא על הר הזיתים". שגוה בחינת עד דמטו רגליו ברגליו, המובא בזר הקדוש (תקפ"ט טז, טז) ומבאר בכתיבי האר"י ז"ל (שפ"ד תקס"ד תש"ה טו). ועקר עלית הרגליו מן הקלות הוא עלידי השמחה, שעלידיה מעלו רגליו מבחינת רגליה ירדות מות, שהוא עצבות ומרה שחורה, שהוא סטרא דמותא, כנ"ל.

והוה בחינת מעלת הרקודין של איש הישראלי, שכשזוכה להיות בשמחה כל כך עד שמהרה, בזה מעלה הרגליו מהקלות, וכמבאר בדברי רבנו ז"ל בהתורה המתחלת: 'כשאדם משמח את עצמו, והשמחה גדולה כל כך עד שגועשת עד רגליו, דהיגו שמהרה - שבה מעלה כל בחינות הרגליו, עין שם בסוף לקוטי תניינא (שפ"ט טז, טז). וכן האריך בזה בכמה מקומות מסוד מעלת הרקודין, עין שם (תקפ"ט טז, טז). **ו**הוה בחינת הפלגת השמחה שיהיה בימי המשיח, שיבוא במהרה בימינו, שעלידיה תהיה עקר הנאלה, כמו שכתוב (תקפ"ט טז, טז): "כי בשמחה תצאו" וכו', וכמו שכתוב (תקפ"ט טז, טז): "רני ושמיח בת ציון" וכו'. וכמבאר בכמה וכמה פסוקים מגדל הפלגת השמחה של ימות המשיח, וועלתידי לבוא. ואז יתהפך כל היגון ואנחה לשמחה, בבחינת "ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה", הנאמר על ימות המשיח. וכמו שכתוב (תקפ"ט טז, טז): "הפקתי אכלם לששון ונתמתים ושמחתים מיגונם". שהיגון והאכל מתהפך לששון ושמחה, וכמו שכתוב (תהלים ג טז): "הפקתי

לקוטי הלכות

הלכות פריה ורביה והלכות אישות ג

אבן העזר

הפחותים שבִּישראל מקימין בכל יום, ואם אני עדין רחוק מהשם יתברך, ועדין לא יצאתי מחל אל הקדש אפלו כחשי השערה, אדרבא! זהו עקר שמחתי ביותר, שאף-על-פי-כן אני בכלל ישראל, ואוכל מצה בפסח ומתענה ביום הכפורים ויושב בסכה וכו', וכל מה שהבעל דבר וכת דיליה מנגיס בו עצבות ומרה שחורה - הוא שמח ביותר, כי אדרבא! זהו עקר שמחתי שפרחק כמוני וזהו לזע בדברים קדושים וגוראים כאלה, וכל מה שאני רחוק ביותר - שמחתי גדולה ביותר, שגם אני זוכה לדברים קדושים וגוראים כאלה יציתי ותפלתי ושבת יום טוב וכו' וכו'.

כי מי שיש לו מח כל שהוא, ויש לו אמונה שלמה בה ובתורתו הקדושה, יכול להתנוצץ לו מרחוק גדל מעלת יקרת קדשת כל מצוה ומצוה שאנו זוכין לקיים בכל יום, אפלו הפחות שבפחותים, ובפרט מה שאנו זוכין ליתר שמו בכל יום פגמים, שזהו עקר הכל, שאנו זוכין להאמין בה אלקים אמת יחיד קדמון, בורא כל עולמים, אחד יחיד ומיוחד, לעלא מן כלא ולית לעלא מיניה, ברוך הוא ומברך שמו תמיד לעולם ועד. ולמי שאזכה להרגיל עצמו ולשמח בשמחה הזאת - בודאי יזכה לכל טוב וימחלו לו כל עוונותיו, כי זהו בחינת שמהפך היגון ואנחה לשמחה כנ"ל, שזהו עקר שלמות השמחה, ועל-ידיה נעשה יחיד גדול למעלה, כמו שאמר רבנו ז"ל (סו"א י' 622): שבעשה יחיד גדול למעלה על-ידי ברייתא דעתיא, על-ידי שאיש הישראלי משמח את עצמו ומשבר העצבות ומתפכו לשמחה, ועל-ידיה מבררין ומשלין כל הניצוצות מעמקי הקלפות שנפלו לשם על-ידי פגם הברית, כי עקר נפילתם הוא לבחינת יגון ואנחה כנ"ל. וכשזוכה להפך היגון ואנחה לשמחה - על-ידיה מעלה כל הקפשות והניצוצות שנדחו לשם ומחוייב לתוך הקדשה, שהוא השמחה, כנ"ל.

הברית, שזה עקר הגלות כנ"ל, וזהו: "ובאי עיזן ברנה". כי עקר תקונם הוא בשחזורים אל הקדשה העליונה הנקראת "ציון", כפיזע בכתבים (נדרים ע"ב ע"ג ע"ד ע"ה). וכל תקון אלו הניצוצות שיחזרו לציון - יהיה על-ידי בחינת הנ"ל שמיסים בסוף הפסוק הזה, שהוא בחינת "ששון ושמחה ישגו ונסו יגון ואנחה", שהוא מה שאוכין להפך היגון ואנחה לשמחה וכנ"ל, וכל הבגים שמולידו, הם על-ידי בחינת ברור הקדשה והניצוצות שמבררין ניצוצות הקדשה מעמקי הקלפות, שהם נפשות קדושות של הבגים כנ"ל, וברור הניצוצות והנפשות הוא בחינת מה שמשלין היגון ואנחה לשמחה כנ"ל, שזהו עקר בחינת הווג דקדשה כנ"ל. ועל כן על-ידי הבגים נתרבה השמחה מאד כנ"ל, כי זה עקר השמחה כנ"ל.

ועל-כן חייב כל אדם להוליד בן ובת, כי הבן הוא עקר בחינת השמחה כמו שכתוב (סו"א י' 6): "בן חכם ישמח אב". אבל הבת - שם אחינת היגון ואנחה שאחיותם בסטרא דניקבא כנ"ל, אבל האדם חייב דיקא להוליד שתייהם בן ובת, כי אין השמחה נגדלת ונשלמת, גם אם על-ידי שתייהם דיקא, כי צריכים להוליד גם בת ישראל, כי עקר שלמות השמחה על-ידי בת ישראל ישער ההולדה ממנה, כי עקר ההולדה שהוא שלמות השמחה כנ"ל הוא על-ידי שנכללת אשה באיש, ונתיחד מרת הרין במדת החמים, ועל-ידיה נמתק הדין, ועל-ידיה נתהפך היגון ואנחה לשמחה כנ"ל. ועל-כן צריך כל אחד להוליד בן ובת, כי עקר הגילת השמחה בשלמות הוא על-ידי שניהם כנ"ל.

יד וזהו בחינת אסור להתחתן בעצום. כי העצום הם בחינת יגון ואנחה, מאחר שלא יכו לקבל את התורה, שהוא עקר השמחה, כמו שכתוב (סו"א י' 65): "ילך כסיל לתונה לו". כי הם ברוכים רק אחר העולם הזה, שהוא מלא יגון ואנחה וכעס ומכאובות, כמו שכתוב (קולתו כ' 10): "גם כל ימיו כעס ומכאובות". על-כן אסור לישראל להתחתן בעצום, כי אין בן כח להמתיק היגון ואנחה של העצום,

ועקר זה התקון בשלמות יהיה על-ידי משיח, שניבא במהרה בימינו, בבחינת "פדויו ה' ישבון ובאי עיזן ברנה", שזה נאמר על קבוץ גלויות, שהוא בחינת הניצוצות הנדחין על-ידי פגם

לקוטי הלכות

הלכות פריה ורביה והלכות אישות ג

אָבן הַעֵזַר

יד

וירד מי אָפּ רוח בחפְּזֵינוּ וכו' (ספּ"ג טו), וְדָרְשׁוּ רבותינו ז"ל (פס' ע"ג) כּל הפסוק הִנֵּה על משה רבנו, עֲלֵיו השְׁלוֹם, שְׁאָמַר שְׁלֹמֶה, שְׁאִסּוּר לְשׁוֹת מַדְבְּרֵי תוֹרַת מֹשֶׁה שְׁאִסּוּר לְהַרְבוֹת נָשִׁים, כִּי מִי עָלָה שָׁמַיִם וַיֵּרֵד כְּמוֹתוֹ וכו'. הִנֵּה כִּי שְׁלֹמֶה סָבַר, שְׁלֹגְדֵל חֲכָמָתוֹ וְעַצְמוֹ קָדְשׁוֹ יֵשׁ לוֹ כַּח לְשֵׂא נָשִׁים נְכָרִיּוֹת רבות, וְלִהְיֶימָתִיק עֵצֶם הִנֵּנוּ וְאָנְחָה שֶׁהֵם אַחֲזִיזִים בָּם, וְלִהְיֶיכּוּ לְשִׁמְחָה, שְׁעַל־יְדִי־יָהּ הִיָּה נַעֲשֶׂה תַקּוּן גְּדוֹל לְפִי דַעְתּוֹ, כִּי כָּל מֶה שֶׁהִנֵּנוּ וְאָנְחָה, שֶׁהוּא הַסְּטָרָא אַחֲרָא – גְּדוֹל בִּיחֻד, כְּשׂוֹכִינ׳ לְהַפְּכּוֹ לְשִׁמְחָה לְבַחְיַת קֹדֶשׁת הַבְּרִיָּה – נִתְגַּדֵּל הַשְּׁמָחָה וְנִשְׁלַמְתָּ בִּיחֻד. וּמִחֲמַת שְׂדַע בַּעֲצָמוֹ תַקַּף קִדְשׁוֹ שֶׁהוּא מְשַׁלל מִתְּאֵה אֵת לְגַמְרֵי בְּתַכְלִית הַקִּדְשָׁה, וְאִין בְּנֵיתוּ כִּי אִם לְשִׁמִּים – לְהַמְתִּיק הִנֵּנוּ וְאָנְחָה לְהַפְּכּוֹ לְשִׁמְחָה, עֲלִיבֵן יַעֲשֶׂה תַקּוּן גְּדוֹל עֲלִי־יְדִי־יָהּ, כִּי שְׁלֹמֶה בֵּן יוֹד – הוּא בַחֲנִינַת מְשִׁיחַ, שֶׁהוּא בְּנֵה אֵת הַבֵּית־הַמְּקֹדֶשׁ, וּבִיּוֹמֵי קִיּוּמָא סְהָרָא בְּאַשְׁלֻמְתוּתָא (פס' ע"ג טו), וְאִין הִיָּה הַשְּׁמָחָה גְּדוֹלָה מֵאֵד, כְּמוֹ שְׂכָתוּב (פס' ע"ד טו): "וַהֲוֵהָד וַיִּשְׂרָאֵל רַבִּים וְכוּ' אֲבָלִים וְשִׁתִּים וּשְׁמִחִים". כִּי הוּא בְּנֵה אֵת הַבֵּית־הַמְּקֹדֶשׁ, שְׁשֵׁם עַקֵּר הַשְּׁמָחָה, כְּמוֹ שְׂכָתוּב (פס' ע"ו טו): "וַיִּשְׁמַחְתִּים בְּבֵית תְּפִלְתֵּי" וכו', וּכְמוֹ שְׂכָתוּב (פס' ע"ג טו): "בְּיָוִם חֲתָנָתוֹ וַיּוֹסֶם שְׁמַחַת לְבוֹ". וְדָרְשׁוּ רבותינו ז"ל (פס' ע"ו טו): זֶה בְּנֵן בֵּית־הַמְּקֹדֶשׁ. וְהוּא זְכָה לַעֲשֶׂרָה מִיְּנֵי נְגִינָה, שֶׁהוּא בַחֲנִינַת "שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשְׁלֹמֶה" – שֶׁהוּא שִׁיר הַמַּעֲלָה וְהַמְּבַחֵר מִכָּל הַשִּׁירִים, וְעֲלִיבֵן סָבַר שֶׁיֵּשׁ לוֹ כַּח לְהַמְתִּיק וְלַהֲפֹךְ עֵצֶם הִנֵּנוּ וְאָנְחָה לְשִׁמְחָה כְּמוֹ שִׁהִיָּה בְּיָמֵי הַמְּשִׁיחַ, כְּמוֹ שְׂכָתוּב: "וְהַפְּתִי אֲבָלִים לְשִׁשׁוֹן וְכוּ'". וְעֲלִיבֵן שָׁעָה וְנִשְׂא נָשִׁים נְכָרִיּוֹת, כִּי הִיָּה בְּטוֹחַ עַל כַּח וְקִדְשׁוֹ עַל גְּדֵל הַפְּלִגְתָּ הַשְּׁמָחָה שְׂזָכָה בְּיָמָיו – שִׁהֲפֹךְ גַּם אֵתָם אֶל הַקִּדְשָׁה וְהַשְּׁמָחָה כְּכוּל.

כִּי גַם בְּהִיחֻד שֶׁל יִשְׂרָאֵל צְרִיכִין הַתְּגַבְּרוֹת גְּדוֹל, שְׂזָכָה שִׁהִיָּה וְהוּוּ בְּקִדְשָׁה גְּדוֹלָה, שְׂזִיכָל לְהַכְנִיעַ הִנֵּנוּ וְאָנְחָה לְהַפְּכּוֹ לְשִׁמְחָה, כִּי עַקֵּר תְּאֵת הַמְּשַׁלְּל הוּא בֵּא מַבְחִינַת עֲצָבוּת, יְגוֹן וְאָנְחָה. וְצְרִיכִין לְהַתְּגַבֵּר מֵאֵד לְקֹדֶשׁ אֵת עֲצָמוֹ לְשִׁבֵּר תְּאֵה הַנְּשִׁמִּיָּת, שֶׁהוּא בַחֲנִינַת יְגוֹן וְאָנְחָה, וְלְדַבֵּק אֵת עֲצָמוֹ בְּקִדְשָׁה הַעֲלִיָּוָה שֶׁהוּא בַחֲנִינַת שְׁמָחָה, וְאִין יִזְכָּה לְהַמְתִּיק הִנֵּנוּ וְאָנְחָה לְהַפְּכּוֹ לְשִׁמְחָה, שְׂזִהוּ עַקֵּר בַחֲנִינַת קֹדֶשׁת הַבְּרִיָּה. אֲבָל בַּת אֵל נִכְרַ הִיָּה עֵצֶם הִנֵּנוּ וְאָנְחָה, אֲשֶׁה זְנֵה, שֶׁהִיא בַעֲצָמָה בַחֲנִינַת מֵר מְקוֹת וכו', בַחֲנִינַת "כִּי שָׁחָ אֶל מְוֹת בֵּיתָה" (פס' ג טו). וְאִין כַּח בְּנֵד יִשְׂרָאֵל לְהַמְתִּיק תַקַּף הִנֵּנוּ וְאָנְחָה שְׁלָחָם, וְעֲלִיבֵן אִסּוּר לְהַתְּחַתֵּן עִמָּהֶם, כִּי אִין בְּנֵי כַח לְהַפְּכֵם אֶל הַקִּדְשָׁה, לְבַחְיַת שְׁמָחָה, אֲדַרְבָּא! וְתַגְּבֵר בּוֹ בַחֲנִינַת הִנֵּנוּ וְאָנְחָה, שֶׁהוּא תַקַּף הַסְּטָרָא אַחֲרָא, וְתַעֲקֹרוּ מִשְׁנֵי עוֹלְמוֹת, חַס וְשְׁלוֹם, וַיֵּרֵד בִּנְיָן שְׂאֻלָּה. וְזֶה שְׂאָמַר בִּפְתַח תַּאֲר (פס' ע"ג טו): "וּבְכַתְּבָה אֵת אֲבִיָּה וְאֵת אִמָּה יֵרַח יָמִים". וְאָמְרוּ רבותינו ז"ל (פס' ע"ג טו): "כְּדִי שֶׁתֵּהָא בַת יִשְׂרָאֵל שְׁמָחָה וְזוֹ עֲצָבָה". כִּי בַת יִשְׂרָאֵל אַחֲזִיזָתָה בַּבַּחֲנִינַת שְׁמָחָה, בַּחֲנִינַת (פס' ג טו): "שְׁמַחֵי וְגִילֵי בַת צִיּוֹן", כִּי הִיא מְשִׁרֵשׁ נְשִׁמַּת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם עֵצֶם הַשְּׁמָחָה, רַק מִחֲמַת שְׂאֲחָה כְּמֵה הַשְּׁתַלְשֻׁלוֹת מִשְׁתַּלְשֵׁל מַבְחִינַת סְטָרָא דְנֻקְבָא אַחֲזִיזָת הִנֵּנוּ וְאָנְחָה, עֲלִיבֵן צְרִיכִין קִדְשָׁה יֵתְרָה, כְּדִי לְהַמְתִּיק הַדִּין הַנֶּאֱחָזֵי שֵׁם כְּדִי שְׁלֵא יִתְאַחֵז, חַס וְשְׁלוֹם, הִנֵּנוּ וְאָנְחָה שֶׁהוּא אַחֲזִיזָת הַסְּטָרָא אַחֲרָא, שֶׁהוּא הַתְּגַבְּרוֹת הַתְּאֵה, חַס וְשְׁלוֹם, אֲבָל בַּת עַבְרִים הִיא בַחֲנִינַת עֵצֶם הַקְּלָפָה שְׁשָׁמָה עַל שֵׁם הַעֲצָבוּת וְהִלְלָה כִּידוּעַ, שֶׁהִיא בַחֲנִינַת יְגוֹן וְאָנְחָה, וְעֲלִיבֵן אִסּוּר לְהַתְּחַתֵּן עִמָּהֶם, וְגֵדֵל עֵצֶם הָאִסּוּר שֶׁל נִשְׁגִּיז (פס' ע"ג טו), וְהִיא רַחֲמָנָא לְעֻלָּה, כְּבַר מְבַאֵר בְּסַפְּרִים, וּבִפְרַט בַּזֵּהָר וְתַקּוּנִים.

ט. וְעֲלִיבֵן אִפְלוֹ שְׁלֹמֶה הַמֶּלֶךְ, עֲלִיו הַשְׁלוֹם, הַתְּחַרַּט אַחֲרֵיכֶךְ כְּמוֹ שְׂכָתוּב (פס' ג טו): "לְאִיתִיאל וְאֲבָל", וְדָרְשׁוּ רבותינו ז"ל (פס' ע"ג טו): שְׁאָמַר: "אֵתִי אֵל וְכוּ' אֲנִי אֲרָבָה וְלֹא אִסּוּר" וכו'. אֲבָל בְּאִמַּת לֹא כֵן הוּא, כִּי "מִי עָלָה שָׁמַיִם

אָבֵל אַחֲרֵיכֶךְ הַעִיד עַל עֲצָמוֹ שְׁשָׁעָה בְּזָה, כִּי אִין כַּח לְשׁוֹם חֲכָם וְקֹדֶשׁ שְׂבַעֲעוֹלָם, אִפְלוֹ לְשִׁלְמָה הַמֶּלֶךְ, עֲלִיו הַשְׁלוֹם, לְשׁוֹת שׁוּם דְּבַר מִתּוֹרַת מֹשֶׁה, וְאִסּוּר לֹאמַר שׁוּם סְבָרָא לְבַטֵּל שׁוּם דְּבַר קַל אִפְלוֹ

לקוטי הלכות

הלכות פריה ורביה והלכות אישות ג

אבן העזר

"מי עלה שמים" הוא מדבר מבחינת נגינה, עין שם כל הענין.

ובזה מקשר היטב מקרא זה - "מי עלה שמים" לענין דברי שלמה הנ"ל, הינו ששלמה אמר: "מי עלה שמים וירד" וכו' - כמו משה, הינו מי יש לו כח לגלות כל העשרה מיני נגינה כמשה? ובאמת ענין הפשוט של מקרא שמדבר ממעלת עלית משה למרום לקבל התורה, הוא ענין אחד עם פרוש רבנו ז"ל הנ"ל שפרשו לענין נגינה כנ"ל, כי מבאר בהתורה "זויה מקיץ" הנ"ל, שעל-ידי הנגינה עקר הנבואה של הנביאים, כמו שכתוב (תנ"כ-ג, טו): "זויה כנגן המנגן ותהי עליו יד ה'". ועל-כן משה רבנו שזכה לעשרה מיני נגינה בשלמות, שהוא בחינת "מי עלה שמים וירד" וכו', כפי מה שפרשו רבנו ז"ל, על-כן זכה לנבואה ברוכה בתכלית השלמות יותר מכל הנביאים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (תנ"כ-טו): "שמשו ראה באספקלריא המאירה, שזו גם כן בחינת "מי עלה שמים וירד", על-פי פשוטו, שנאמר לענין מעלת נבואתו שעלה לשמים וקבל התורה וכו'. נמצא, ששני הפרושים כלולים יחד כנ"ל, ועל-כן הורה שלמה שאין לו לדמות עצמו למשה, כי מי עלה שמים וירד כמותו, וכנ"ל.

הלכות אישות

טו. וזה בחינת בנינים לזוים וישראלים מתרים לבוא זה בזה והולך הולף אחר הזכר (שם) וזכמו שאמרו במשנה (קדושין פ"ג מ"א): "כל מקום שיש קדושין ואין עברה, הולך הולף אחר הזכר, כל מקום שיש קדושין ויש עברה, הולך הולף אחר הפגים וכו'.

כי עקר הדבקות והתקרבות להשם יתברך הוא על-ידי קולות, שהם בחינת עשרה מיני נגינה, שבהם כלולים כל הקולות שבעולם, שעל ידם עקר ההתקרבות וישראל לאביהם שבשמים. כי כל התפלות והשירות והתשכחות והתנונות ובקשר

יהיה חכם בשלמה, כי אין נביאי לחדש דבר מעתה (תנ"כ-כ). כי "מי עלה שמים וירד מי אסף רוח בחפניו" וכו', הינו מי יש לו כח כמשה שעלה שמים וירד, כמו שפרשו רבותינו ז"ל. ועל כן אסור לשנות בתורתו אפלו תנועה קלה, מכל שכן בדבר כזה, כי משה רבנו בעצמו שנשא בת יתרו - זה היה קדם מתן תורה שערין לא נאסרו, וגם היה על-פי הדבור, וגם מי יתפאר עוד שיהיה לו כח כמשה? כי רק משה לבד היה יכל זאת להפך היגון ואנחה אפלו של העבדים, לשמחה, שזהו בחינת מה שגיר את יתרו, כי הגרים שמגידין, זהו בחינת שמהפכין היגון ואנחה לשמחה.

ועל-כן עקר נתינת התורה, שהיא בחינת השמחה כנ"ל "ישמחת עולם על ראשם" (תנ"כ-ל) כי כמו שאמרו רבותינו ז"ל (תנ"כ-מ), לא היתה עד שבא יתרו ונתגיר. כי עקר שלמות השמחה הוא בבחינת "ששון ושמחה ישניו ונסו יגון ואנחה", שנסמך ל"ישמחת עולם על ראשם", שנאמר על מתן תורה, דהינו כשמהפכין היגון ואנחה לשמחה, שאז ידקא נשלמת השמחה, בחינת "ישמחת עולם", בחינת מתן תורה. וזה בחינת "ביום חתנתו" - זו מתן תורה (תנ"כ-ט). כי מתן תורה שאז נתגיר יתרו ונתהפך אל הקדשה והשמחה - זהו בחינת חתנה כנ"ל. וזהו בחינת הקולות של מתן תורה, בחינת קול השופר של אילו של יצחק, שכל זה הוא בחינת עשרה מיני נגינה כנ"ל, שזהו בחינת חתנה, בחינת ההתפכות היגון ואנחה לשמחה וכנ"ל. ומחמת שמשו זכה לכל זה - לגיר את יתרו ולקבל את התורה ולהעלות הקדשה מעמקי הקלפות, להוציא כל ישראל מיגון לשמחה, ולהפך היגון ואנחה לשמחה, על-כן לו לבדו היה כח לשא את בת יתרו, וגם שהיה פרוש גדול אחר שהוליד בנים כמו שכתוב (תנ"כ-מ): "ואתה פה עמד עמדי", כמו שאמרו רבותינו ז"ל (תנ"כ-טו). וזהו "מי עלה שמים וירד", על-פי מה שפרשו רבנו ז"ל פסוק זה בהתורה "זויה מקיץ" בלקוטי הראשון (תנ"כ-ט).

לקוטי הלקות

הלקות פריה ורביה והלקות אישות ג

אבן העזר

טו

(תפ"ז ב"ב כז) - 'כל חד לפום מה דמשער בלביה'
(ת"כ ב"ב ע"א)

בי זה ידוע שהשם יתברך מרמס ומנשא למעלה מכל המחשבות, כי לית מחשבה תפיסא ביה כלל, רק השם יתברך מגדל רחמנותו, שרצה להיטיב לנבראיו לתעטעם מזיו נעמו, ולהודיעם מאלקותו יתברך שמו, על-כן צמצם עצמו, כבכבוד, בכמה וכמה צמצומים לאין תכלית, עד אשר הכניס השגות אלקותו בלב הצדיקים אמתיים שבכל דור ודור, כמו האבות הקדמונים, וכן כל הצדיקים האמתיים בכל דור ודור, שכלם זכו על-ידי עבודתם האמתית להשיג השגות אלקות דרך כמה צמצומים, וכל זה הוא בחינת שמיעה, כמו מי ששומע קול המדבר והמשמיע, אבל אי אפשר לראותו, וכמו שכתוב במתן תורה (דברים ז, ט): "קול דברים אתם שמעים ותמננה אנכם ראים וזאתי קול". ואפילו משה רבנו, עליו השלום, אמר (פסוק א, ט): "הראני נא את כבודך", וכו', והשיבו ה' יתברך: "כי לא יראני האדם וחי וכו', וראית את אחרי ופני לא יראו". ועקר ההשגה שהשיג היה רק בבחינת חוש השמיעה, כמו שכתוב (דברים א, טו): "ובבא משה אל אהל מועד וישמע את הקול" וכו'. מכל שכן שאר הנביאים והצדיקים, שבודאי כל השגתם וידעיתם הוא בבחינת חוש השמיעה דתליא בלבא. שהוא בחינת "נדוע בשערים בעלה" - כל חד כפום מה דמשער בלביה, כמו שכתוב (תקפ"ג א, ט): "ה' שמעתי שמעך יראתי וכו'".

ובפרט שאר אנשים פשוטים כמונו היום, שכל חייתנו וקדשתנו הוא בבחינת חוש השמע, שאנו שומעים לקול אבותינו שפסדו לנו התורה הקדושה, שהיא האמונה הקדושה מדור לדור, ואנו מחיבים לשמע בקולם ולקום את כל דברי התורה הזאת. וזה שכתוב (דברים ז, ט): "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד" - 'שמע' דקא, כי עקר האמונה הוא בבחינת שמיעה דתליא בלבא כנ"ל. וכן ברב הפסוקים מזוהר על קיום התורה בלשון שמיעה, כמו שכתוב (פס"ג ט): "לשמע בקולו ולרבה בו" וכו'. וכמו שכתוב (דברים טו): "והיה אם שמעו תשמעו" וכו', וכיצא בזה הרבה.

ודוים ורצונים ופיסוס, וכל השיחות שאדם משיח בינו לבין קונו בהתבודדות וכו' - הכל כלול ב'עשרה מיני נגינה', שהם עשרה לשונות שנאמר בהם ספר תהלים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (תפ"ז ע"א): במוזמר, בנצוח, בנגון וכו', כמבאר בדברי רבנו ז"ל (פסוק טו) לענין העשרה קפיטל תהלים שגלה, שהם תקון למקרה לילה, עין שם. וזה ידוע, שספר תהלים כלול מכל הלשונות של תפלה ותחנונים וכו' כנ"ל, כי רב ספר תהלים מדבר מצעקות וזעקות וזעזעות להשם יתברך, וכמה לשונות של תחנונים שיעזרו השם יתברך לעשות רצונו, ולצאת ממצולות ים של עבירת תאוות עולם הזה והבכיו וכו', ובתוך אלו הצעקות והתחנונים של דוד המלך, עליו השלום, בתוך זה הוא מתחיל לומר ולשבח ולהודות ולהלל להשם יתברך וכו', וכל אלו הדרכים והנתיבות הקדושים של ספר תהלים - כל זה הוא בחינת 'עשרה מיני נגינה', שהוא בחינת עשרה לשונות שנאמר בהם ספר תהלים, שבהם כלולים כל הבקשות וכו' ושירות ותשבחות וכו' שאזמרים כל ישראל בכל מקום שהם, שעקר ההתקרבות להשם יתברך הוא על-ידיהו, וכמו שכתב רבנו ז"ל, (לקוטי שו"ת סקן ע"ד): 'דע, שעקר התקרבות ודבקות ישראל להשם יתברך הוא על-ידי התפקיד, וכו'. נמצא, שעקר התקרבות ודבקות ישראל להשם יתברך הוא על-ידי בחינת קולות הקדושים של שירות ותשבחות ותפלות ותחנונים וכו', ונגונים וזמירות וכו', שכל זה הוא בחינת 'עשרה מיני נגינה' שעל ידם עקר התקרבות ישראל לאביהם שבשמים כנ"ל.

בי כל הקולות, שהם בחינת 'עשרה מיני נגינה', זהו בחינת חוש השמע ששם הרגשת הנגינה והקולות, בחינת (דברים טו): 'השמע לאניך מה שאתה מוציא מפיה', ועקר ידיעת האמונה הקדושה הוא על-ידי בחינת חוש השמע, כי שמיעה בלבא תליא, כמו שכתוב (תפ"ז ע"א): "ונתת לעבדך לב שמע". כמו שאיתא בזהר הקדוש (תפ"ז ע"א סקן טו, כ"ט), ומבאר בדברי רבנו ז"ל (פסוק כ"ט): 'ששם בהלב, ששם תליא שמיעה - שם עקר ידיעת תשוקת אמונתו יתברך בבחינת "נדוע בשערים בעלה"

לקוטי הלכות

הלכות פריה ורביה והלכות אישות ג

אבן העזר

ל

העולם, והם עקר החיות אלקות המלבש בכל העולמות. ועליבן עקר הדבקות של ישראל להשם יתברך הוא גם כן על ידי בחינת קולות ודבורים כנ"ל, כי עלי ידי קולות ודבורים קדושים מדבקין עצמן בקול ה', שהוא עקר החיות אלקות המלבש בכל העולמות כנ"ל. וזהו בחינת 'עשרה מיני נגינה', שהם בבחינת חוש השמיעה כנ"ל.

י. וזה בחינת כהן, לוי, ישראל, שהם בחינת ימין ושמאל ואמצע, שהם כלליית הקדשה, כידוע. כי כהן הוא בחינת חסד, בחינת ימין, ולוי הוא בחינת דין, בחינת שמואל הקדוש, וישראל הוא בחינת רחמים שכלול משניהם, בחינת קו האמצעי המכריע, כידוע כל זה. וכל זה הוא כלול בבחינת הקול, שהוא עקר המשכת אלקות שכלול מהכל.

כי איתא בספרי חכמי המזויקא, שהוא חכמת הנגינה, שיש שלש קולות, כי יש קול פשוט, שהוא קול שאדם מוציא מפיו במקום רחב שאין מחצה נדוד. ויש קול חוזר שהוא נקרא בלשון רבותינו ז"ל (סו"ט) ויש קול חזר, שהוא הקול ששומעים ביער או בין ההרים הגבוהים כשמוציאים קול, שאז שומעים כנגדו קול הברה, כאלו אחר עומד כנגדו ומוציא זה הקול והדבור שהוא מוציא מפיו. ועוד יש קול שלישי שהוא הקול המרכב משניהם, שהוא הקול היוצא מתוך בלי דחיקה, שהקול פוגע מיד בהקול החוזר, עד שקול החוזר נכלל מיד עם קול הישר ונעשה משני הקולות קול אחד שהוא קול שלישי, כי זה הקול משנה משני הקולות הנזכר, שהוא קול ישר וקול חוזר, כי זה הקול כלול משניהם יחד, וזה הקול נקרא קול חזק, בחינת (סו"ט טז) "הן יתן בקולו קול עז". נמצא שעקר יסוד כל הקולות שבעולם הוא שלשה קולות הללו, שהם: קול ישר, קול חוזר, וקול מרכב ומחבר משניהם, וכאלו השלשה קולות הלולים כל מיני קולות שבעולם, העליון והתחתון, האלו וצרפיהם נתיסדו ונתחברו כל מיני נגינים שבעולם, כי כלם יוצאים מאלו השלשה קולות שמשותלים

וזהו בחינת מה שהארכנו לעיל, בענין מעלת קדשת הנגינים שישראל מומרים בשביל התקרבות להשם יתברך, כי הנגינים הם בבחינת 'עשרה מיני נגינה' שהם כלליית כל התפלות ושירות ותשבחות וכו' - כלליית הקולות וקדשה, שהם בחינת חוש השמיעה, שעקר דבקות ישראל להשם יתברך הוא עלי ידיהו כנ"ל, ויותר ממה שכתוב כאן - מוכן לכל אחד ואחד, לכל חד כפוס מה דמשער בלביה מעלת נעימת הנגינן, כמה גדול כחו לעורר ולהמשיך את האדם להשם יתברך! כי לגדלתו יתברך אין חקר (הכלל קט"ג, יא) ואי אפשר לדבר מגדלתו יתברך כלל, רק כל חד כפוס מה דמשער בלביה, כמו שכתוב: "נדע בשערים בעלה" כנ"ל. וכל אחד ואחד כפי השעור שבלבו - יכול לידע בעצמו שעקר הדבקות להשם יתברך הוא עלי ידי דבורים וקולות ונגינים, שכל זה הוא בחינת 'עשרה מיני נגינה', כנ"ל.

גם עסק התורה הוא גם כן בחינת 'עשרה מיני נגינה', שזהו בחינת השעמים שבתורה, שהם למעלה למעלה מכל הבחינות הקדושות שהתורה כלולה מהם, כי התורה כלולה משנת'א - שהם: שעמים, נקדוה, תגין, אותיות, כידוע. וזה ידוע, שבחינת השעמים הם למעלה למעלה מכל הבחינות שנת'א שהתורה כלולה מהם כמבאר בכתבי האר"י ז"ל (פריש"ט ע"ב טו). ושעמים זה בחינת נגינה, בחינת נגינות השעמים. וזה שאמרו רבותינו ז"ל לענין עסק התורה (פריש"ט ע"ב טז) "זמר בכל יום, זמר בכל יום". כי גם עסק התורה הוא בחינת נגון וזמרה וכו' כנ"ל. וכמו שכתוב: "קומי רני בלילה", וענין מזה בדברי רבנו ז"ל בהתורה 'אקרוקתא' (פריש"ט ע"ב טז) לענין תקון הנגינה עלי ידי למוד גמרא, עין שם.

כי עקר כלליית המשכת התגלות קדשת אלקותו לתחתונים הוא עלי ידי בחינת קולות וכו' כנ"ל. וזה בחינת (סו"ט טז) 'בעשרה מאמרות נברא העולם', וכל המאמרות הם בחינת קול ודבור שבהם נברא

לקוטי הלכות

הלכות פריה ורביה והלכות אישות ג

אבן העזר

טז

כי אות רביעי הוא כפול. כי שלש אותיות ראשונות יק'יו שהם שיר פשוט, כפול משלש, הם עקר ערכי הקולות שבלולים בשלשה קולות כנ"ל, ואחר שיש שלשה קולות אלו שיש בהם שנויים, אזי צריכין לצרף ולסדר ולהעריך אותם ולחבר מהם נגונים, שזו בחינת אות רביעי שבשם שהוא אות כפול, כי אות הרביעי הוא ה כמו את השני, כי את הרביעי אינו קול רביעי, רק בכאן מתחיל צרף הקולות וחברם, לעשות מהם נגונים לצרפם ולכללם ולחברם יחד עד 'עשרה מיני נגינה', שהם בחינת עשר ספירות, שבהם כלולים כל הקולות, שהם כלליות כל העולמות שבבבש מלבש אלקונו יתברך שהוא בחינת קולות, שהוא בחינת הכלים, שהם בחינת החיות והנשמות שבכל העולמות, כי הקול הוא האויר בידוע, והאויר הוא חיות האדם, שהוא בחינת הנשמה, בחינת (פסוקים י, טו): "כל אשר נשמת רוח חיים באפו", וכל זה כלול בשלשה קולות הנ"ל שהם בחינת שלשה קוין הנ"ל.

יח. ועל-כן עקר הנגינה הוא מסטרא דלויא כנ"ל, כי עקר בחינת הנגון מתחיל מבחינת קול השני, שהוא בחינת קול החזר, ושם מתחיל עקר הברור שצריכין לברר השוב מן הרע, שזו בחינת 'עשרה מיני נגינה', שהם מבררין השוב מן הרע, רוח טובה מן רוח נבאה כנ"ל (טו). כי זה ידוע, שעקר אהיות הקלפות והסטרא אחרא שמהם כל העוונות, חס ושלוש, הוא מסטרא דשמאלא, שהוא בחינת הדיון, שמשם משתלשל חיותם בידוע. וכמבאר בדברי רבנו ז"ל (פסוקים טו): שעקר אהיות כל היצרים רעים של כל בניאדם שבעולם שיש בהם שנויים רבים, עקר אהיות כלם הוא מבחינת דיון, כמבאר שם במקומו, עין שם. ובחינת הדיון זה בחינת קול חזר כנ"ל.

יב. מבאר היטב מה שכתב רבנו ז"ל בהתורה 'חותם בתוך חותם' (פסוקים טו). מה שגלה שם סוד נפלא ונורא, מהו ענין קול הברה, ובאר שם, שענין קול הברה, שהוא קול החזר, הוא בחינת קול

ויצאים מהם כמה וכמה שנויים רבים, כי יש חלוקים גדולים בין ההרבות והחבור של קול הישר עם קול החזר, כי במקום שהמחצה רחוקה מאד - שם מכירין היטב בין קול הישר וקול החזר, ובמקום צר שם מתחברים יחד כנ"ל, ויש חלוקים גדולים בענין התחברותם וזה החלוק שבין תבנית הכלים של הנגינה ומלבד שאר טעמים שיש להם עוד בענין תבנית הכלים כפי מדות הנגינה להרים או להוריד וכו', ושאר הבחינות שיש בהן וכו', כי חכמה זו של נגינה גדולה ויקרה מכל החכמות שבעולם כפי מה שהבנתי מפי רבנו ז"ל.

נמצא, שבכל הקולות כלולים בשלשה קולות הנ"ל, שמהם יוצאים כל הנגונים שבעולם שבלולים בעשרה מיני נגינה כנ"ל. וזהו בחינת כהן, לוי וישראל, כי כהן הוא בחינת חסד שהוא בחינת קול הישר, שהוא בחינת חסד, בידוע. ולוי הוא בחינת דין שהוא בחינת קול החזר, כי בכל מקום אור החזר הוא בחינת דין בידוע (פסוקים טז, יז). וישראל הוא בחינת קול המרוב משניהם, שהוא בחינת קו האמצעי המכריע, שהוא בחינת רחמים הכלול משניהם מחסד ודין. וזהו בחינת אברהם יצחק ויעקב שהם יסוד האמונה הקדושה, שהם בחינת כהן לוי וישראל, בחינת חסד דין ורחמים, בידוע, שהם בחינת שלשה קולות הנ"ל, ועקר הוא יעקב שכלול משני הקולות הנ"ל. וזהו בחינת "הקל קול יעקב" (פסוקים כ, טו) "הקל קול" דיקא, כי יעקב כלול משני הקולות הנ"ל, שזו בחינת קול המרוב משניהם, בחינת רחמים וכו' כנ"ל, כי אלו השלשה קוין ימין ושמאל ואמצע הם כלל כל הספירות והמדות, שהם עשר ספירות, שבכלם כלולים בשלשה קוין אלו, בידוע (פסוקים יח, יט). וזהו בחינת 'עשרה מיני נגינה' שהם בחינת עשר ספירות, בחינת שיר פשוט, כפול, משלש, מרבע, שכלולים בשם הויה, שהוא כלליות העשר ספירות, וכלם כלולים בשלשה קולות הנ"ל שהם בחינת שלשה קוין הנ"ל. כי עקר שם הויה ברוד הוא, הוא רק בחינת שלש אותיות, שהם יק'יו,

לקוטי הלכות

הלכות פריה ורביה והלכות אישות ג

אבן העזר

אל-אחר-כפירות שנקרא היצר הרע כנ"ל. ועקר אחיות הכפירות שהוא היצר הרע הוא מבחינת קול החזר הנ"ל.

כי אם היו הכל שומעים את הקול הישר בעצמו שהוא קול ה' בעצמו שברא בו כל העולמות כלם, ויעדן הוא מחיה בו כל העולמות כלם, כי דבריו חיים וקיימים וכו' לעד, כמו שכתוב: "ידבר אלקינו יקום לעולם" (תהלים כ, טו). שהקולות והדברים שבהם ברא שמים וארץ וכל העולמות הם חיים וקיימים גם עכשו, וקולו לא נפסק עדיו והם מחיין גם עתה כל העולמות כלם וכןמובא בשם הבעל שם-טוב ז"ל (פסוקי תהלים, דומם נשמה זכרון), ואלו היו הכל זוכים לשמע את הקול הזה של השם יתברך שבו ברא את העולם ובו מקום את העולם כנ"ל – בודאי לא היה שום בחירה כלל! מאחר שהכל היו רואים ושומעים, שהוא יתברך בעצמו מחיה את העולם ברוח פיו. אבל האמת זה הקול בעצם, שהוא בחינת קול היצר הנ"ל, או אפשר לשמע, כי אם היו שומעין קולו – היו בטלים במציאות, כי אפלו בשעת מתן תורה שהיו ישראל מוזכרים מאד במדרגה גבה מאד, אמרו (תהלים כ, טו): "כי מי כל בשר אשר שמע קול אלקים חיים וכו', אם יספיק אנחנו לשמע את קול ה' אלקינו עוד ומתנו" וכו'. ועל-כן אי אפשר לשמע את בחינת קול היצר בעצמו, ועקר בחינת השגת הקולות ששומעין מגדלתו ואלקונו יתברך שמו הוא מבחינת קול החזר, שהוא בחינת יראה דרין, בבחינת (תהלים כ, טו): "ה' שמעתי שמעך ריאתי".

וזהו בחינת הבחירה, שמתמת שעקר השמיעה מגדלתו יתברך נמשכת מבחינת קול החזר כנ"ל – על-כן יש בחירה. כי מי שהוא חכם אמת – משה דעתו אל האמת, כמו אבות העולם שהשו אונם אל האמת, עד שזכו להביין מהיכן נמשך בחינת זה הקול החזר, עד שהשיגו והבינו שזה הקול החזר אין לו מציאות בעצם, רק עקר הוא קול היצר שנמשך ממנו יתברך, רק מחמת שהמשיכו הוא יתברך לתוך בחינת מחצת הצמצום הראשון, על-כן

העונות ששועקין כנגד האדם, עין שם. כי כשהאדם מתעורר להשם יתברך ומוציא קול דקדושה, אזי תכף מתעוררים כנגדו הקולות שנבראו על-ידי עונותיו ומתחילים לצעק כנגדו וכו'. וזהו בחינת קול הברה, עין שם. וזהו בחינת 'התקע בבור וכו' אם קול שופר שמע – יצא, ואם קול הברה שמע – לא יצא' (שם תהלים כ, טו), עין שם, הינו כנ"ל. כי קול החזר, שהוא קול הברה בשרשו, נמשך מבחינת הדין, שהוא בחינת קול החזר כנ"ל, ומשם משתלשל אחיות כל היצרים רעים, שהם כלל העונות, חס ושלום. ועל-כן למשה אצל האדם הנשמי, קול הברה הוא בחינת קול עונות ממש שמתעוררין כנגדו, כי אחיותם מקול החזר העליון, שהוא בחינת דין, שמשם אחיותם כנ"ל נמצא, שעקר אחיות היצר הרע והקולות שהוא כלל כל התאוות והמדות רעות וכל העונות כלם, רחמנא לעיל, עקר אחיותם הוא מבחינת קול החזר הנ"ל, שהוא בחינת דין כנ"ל, ועל-כן עקר הנגינה מתחיל משם, כי שם מתחיל עקר הברור שצריכין לברר טוב מרע שהוא בחינת 'עשרה מיני נגינה, כנ"ל'.

יש עקר הבחירה, מתחיל מבחינת קול החזר, כי שם עקר הבחירה, כי בעשרה מאמרות נברא העולם וכו' (תהלים כ, טו) כמו שכתוב (תהלים כ, טו): "בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם", 'דבר ה', ורוח פיו, זה בחינת קולות ודברים שכלולים בעשרה מיני נגינה' שבהם נבראו כל העולמות כנ"ל, ועקר אחיות היצר הרע הוא מבחינת כפירות ואפיקורסות ואמונות כזביות, כמבאר בדברי רבנו ז"ל כמה פעמים (תהלים כ, טו) וישנו סו, שהיצר הרע נקרא אל-אחר-כפירות, כי עקר כלליות התורה והמצוות תלויים באמונה, כמו שאמרו רבותנו ז"ל (פסוקי תהלים, טו): בא בחוק והעמיד על אחת – 'יצדיק באמונתו יחיה' (תהלים כ, טו) וכןמובא בראשית וכו' שכתוב באמונתו יחיה. וכן להפך, עקר היצר הרע והתאוות והעברות, חס ושלום, הם בחינת פגם האמונה, בחינת

לקוטי הלכות

הלכות פריה ורביה והלכות אישות ג

אבן העזר

יז

– יותר מהחכמים שחקרו והמציאו כלים חדשים הללו, כי רבם היה להם מפלה גדולה עלידי חכמתם התדשה שהמציאו בעולם, כמבאר במקום אחר (פי ספרו שיעור קומי).

ואין להאריך בזה למי שיש לו שכל אמתי כל שהוא, שאין שום תכלית אמתי יוצא מחכמתם, מאחר שכל חכמתם הוא בענינים הנשמיים של זה העולם, וכל העולם ומלאו הוא הכל וריק, ואין יתרון לאדם מכל עמלו שיגעמל תחת השמש" (קדוש ב"ש, טו, א, ב), ולא תשבע עין לראות ולא תמלא האון משמע" (ספ, טו, א, ב), אפלו בחוש הראות והשמע הפשוט שיש לכל אדם, כי יש לאדם כעס ומכאובות הרבה מחוש הראות וכו', שיש לו בשבעו, מה שמתאנה למותרות הרבה הרוצים להטרידו מן העולם, חס ושלום, מכל שכן שאין צריך לחפש עוד אחר כלים חדשים בתהבולות העולם הזה להרבות כבודו וממנו וישאר תאוותיו, כי כל בנות החכמים שחוקרים בכל זה, הכל הוא בעניני העולם הזה ובשביל העולם הזה להרבות כבודו ושמו וממנו, וכיוצא בזה כידוע לבקי בהם. ואין איש שם על לב לשום כל דעתו ולבו לרדק עצמו באור החיים, לחשב על תכליתו וסופו הנצחי וסוף כל סוף מה יהיה ממנו, שזהו בחינת קדשת ישראל שקבלנו מאבותינו הקדושים, שזהו בחינת התורה הקדושה, שהוא עקר החכמה האמתית והנצחית שכל חכמותינו היא לקדם את כל דברי התורה הזאת כדי לזכות לחיים נצחיים, לשוב הנצחי, לעולם שכלו ארוך וטוב. ורק זהו נקרא חכמה באמת.

כי ישראל עוברים על כל החכמות שלהם, כי אינם רוצים לחקר כלל בעניני העולם הנשמי, כי הלאי ולא היינו יודעים אפלו מה שיוצעים כל אחד ואחד, דהני מה שכל אחד ואחד יודע מעניני תאוות עולם הזה והבלי, כי הלאי והיינו פורשים עצמנו גם מן, ולהיות תמימים לגמרי כמו צדיקים הראשונים שלא הכירו צורת מטבע (ספסס, טז, א), רק שרב העולם אינם

יצא הקול, כביכול, בבחינת הפאה לתוך בחינת מחצת הצמצום, ועלידיה נשמע קול החור הזה, שהוא בחינת הדיו, אבל באמת עקר הוא הקול הישר, כי זה קול החזר אין לו שום מציאות רק שהוא החזרת קול הישר בעצמו, ועל-כן דבקו עצמם רק לבחינת קול הישר, שהוא בחינת עצם חייתו ותברך המלבש בכל העולמות, וחברו ויחדו יחד, בחינת קול החזר עם בחינת קול הישר, ועלידיה הפרידו כל אחיות הדיו והקלפות, שהם הכפירות הנאחזין בקול החזר, עלידי שידעו והאמנו שקול החזר אין לו שום מציאות בפני עצמו, חס ושלום, רק הוא החזרת קול הישר בעצמו, כנ"ל.

אבל האפיקורסים והכופרים אינם משים דעתם אל האמת, ואינם רוצים לשמע כי אם בחינת קול החזר בעצמו, כי אינם משים דעתם כלל להאמין ולידע תחלת שרש מציאות הקול והחיות המהיה כל העולמות כולם, כי זה דרכם כסל למו של המחקרים והפילוסופים, שמחקרים חקירות גדולות וחכמות רבות בכל עניני הבריאה, כגון במהות ותבנית של כל פרטי הדומם, צומח, חי, מדבר, ובכל הארבע סודות מהו הכח של כל אחד ואחד ועריכת איבריהם, וכל פרטי כוחותיהם וקגלותיהם ורפואותיהם וכו', ושאר כל החכמות וכן במהות הקול מהו הקול, וכל פרטי חלוקי הקולות וערכיהם ויצרופיהם, ואיך לעשות כלים לכונן בהם קולות הנגינה, וכן בשאר כל החכמות שהמציאו כלים רבים לתועלת העולם וכו', אבל כל חקירתם וחכמתם היא הכל בעניני העולם הזה העובר כהרף עין, כי זה המציא כלי איך להסתכל מרחוק, וזה המציא כלי איך לשמע מרחוק, וכיוצא בזה, ומה יתרון לאדם בכל זה? ומה ישא מכל עמלו שיגעמל בזה לעולם הנצחי? כי בעולם הזה יכולים לחיות חיים טובים בלי ידיעת הכלים הללו, כמו שחיו כל חיות הקודמים שלא ידעו כלום מכלים הללו, וגם עכשו רב העולם אינם יודעים מהם כלל, וחיים חיים טובים

לקוטי הלכות

הלכות פריה ורביה והלכות אישות ג

אבן העזר

יה

קול החזר אין לו מציאות רק מקול הישר, וכל זה יש לנו כח להשיג עלידי הרקבת הקול שהרכיב וחבר השם יתברך בעצמו שני הקולות יחד, שהוא בחינת שתוף מדת הרחמים במדת הדין כנ"ל, וללא זאת, לא היה כח להאדם לשבר הבחירה כלל, כי היו מתגברים עליו הקלפות והקפירות הנמשכים מבחינת קול החזר כנ"ל. אבל עכשו יש לו כח להטות לבבו אל האמת לבחינת קול הישר שממנו נמשך הכל, מאחר שקיים העולם עלידי הרקבת שני הקולות יחד כנ"ל. כי עצם הקול הישר בעצמו אי אפשר לגלות כדי שלא יתבטלו במציאות כנ"ל.

וזהו בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל (סו"ט כ"ו): בעשרה מאמרות נברא העולם. והקשו שם (סו"ט כ"ו): יהי 'ויאמר' דבראשית תשעה ניהו? ותרו: "בראשית" נמי מאמר הוא. ועתה לכאורה קשה, מדוע באמת לא כתיב גם במאמר הראשון 'ויאמר', כמו בשאר התשעה מאמרות? אך זהו בחינת הנזיל, ש'בראשית' הוא בחינת מאמר הראשון, שהוא בחינת קול הישר, שבו כלולין כל העשרה מאמרות, וכל העולמות כלם מראש ועד סוף, כי כלם כלולים בבראשית שנקרא מאמר סתום, שכולל הכל,

כמבאר בדברי רבנו ז"ל במקום אחר (נלקטו מנתיבות סו"ט). ומחמת שהוא בחינת קול הישר בעצמו אינו מביא בשם מאמר, שהוא בחינת קול ודבור, כי זה הקול והדבור אי אפשר לשמע ולהשיג כלל שלא יתבטלו במציאות כנ"ל, רק אחר שיצא הקול הישר, שהוא בחינת בראשית שכולל הכל, אחר-כך תכף נתהיה קול החזר, ואז הרכיב השם יתברך שני הקולות יחד שהוא בחינת קול השלישי הנזיל, ובו ברא הכל. וזהו בחינת תשעה ו'יאמר' דבראשית, שהם בחינת קול שאפשר לשמע, כי נמשכין מבחינת קול החזר והישר המרכיבין יחד שבהם נברא העולם בפרטיות, ונתחלק למיני, שהם כל הדברים שנבראו עלידי תשעה מאמרות בשם ית' המעשה. כי לבחינת 'בראשית' - מאמר סתום, קול ישר, שם היה הכל כלול ביחד, ולא היה אפשר עדין להכיר פרטיות

וכו', נעשים אפיקורסים גדולים פורקים על לגמרי, רחמנא לעולא, כי רק צדיקים הגדולים במעלה מאד בני עליה האמתיים הם יכולים להשתמש בהם למה שאצריכים לעבודתם, וגם כדי לשבר דעות האפיקורסים, וגם אינם מבלים זמן על זה, כי הם משיגים אחר-כך ממילא כל החכמות כנ"ל, והם יכולים לקשר כל החכמות לשרשם העליון, כי יודעים שהכל נמשך ממנו יתברך.

כא. נמצא, שעקר אחיות היצר הרע והקפירות הוא מבחינת קול החזר, שהוא בחינת דין, עלידי שאין מקשרין ומחברין קול החזר לקול הישר כנ"ל. וזהו בחינת 'בתחלה עלה במחשבה לברא את העולם במדת הדין, ראה שאין העולם מתקום, עמד ושתף מדת הרחמים במדת הדין, שנאמר (בראשית כ"ד): 'ביום עשות ה' אלקים ארץ ושמים', כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שפי"ט). כי מדת הדין זה בחינת קול החזר, שבתחלה יצא שיהיה קיים העולם עלידי בחינת קול החזר לבד, שהוא בחינת מדת הדין כנ"ל, ראה שאין העולם מתקום, כי אם לא היה רק בחינת קול החזר מקום העולם - היה מתרבה האפיקורסות, כי לא היה אפשר להאדם להשיג שהכל נמשך ממנו יתברך, שזהו בחינת התקשרות קול החזר לקול הישר כנ"ל, עליכן עמד ושתף מדת הרחמים במדת הדין - שזהו בחינת קול השלישי המרכיב משניהם, שהשם יתברך שתף קול הישר עם קול החזר והמשיך בחינת קול השלישי, שהוא בחינת קול עו, קול המרכיב משניהם, ועל ידיה יש קיים להעולם.

בי עכשו מחמת שקיים העולם עלידי קול המרכיב, שהוא בחינת 'הקול קול יעקב', עלידיה יש קיים להעולם, כי עתה יש לנו כח לדבק באור החיים - לידע ולהשיג האמנה הקדושה שהכל נמשך ממנו, וכל החכמות והעקמומיות שהכל הממשך מבחינת קול החזר, מבחינת דין - הכל נמשך ממנו יתברך בעצמו בשביל הבחירה, כי

לקוטי הלכות

הלכות פריה ורביה והלכות אישות ג

אבן העזר

נמשכים משלש קולות אלו שהם בחינת תלת אבן, כנ"ל.

כג. **נמצא**, שעקר בחינת 'עשרה מיני נגינה', שהוא עקר בחינת הברור, שהוא עקר עבודת ישראל - הוא לחבר קול החזר בקול הישר - לדבק עצמנו בקול דברי אלקים חיים בבחינת (דברים ל טו: "לשמע בקלו ולדבקה בו, כי הוא חינוך וכו'), כי עקר החיים וקיום כל העולמות נמשך מבחינת קול הישר כנ"ל. וזהו בחינת השמחה הנמשכת עלידי הנגון, כי עקר שרש השמחה באמת נמשך מבחינת השמחה בו יתברך, שזהו עקר השמחה באמת, כי באמת לאמתו אין שום שמחה בעולם כי אם כשזוכין להאמין ולידע ממנו יתברך, שזה עקר החיים האמתיים לכל אחד ואחד כפום מה דמשער בלביה, כמו שכתוב (תהלים לז טו: "כי בו ישמח לבנו", כי בו דיקא יושמח לבנו, כי אין שום שמחה אחרת באמת חוץ מזה. ודבר זה אי אפשר לבאר כלל לא בפה ולא בכתב, כי הוא רק לכל חד כפום מה דמשער בלביה בבחינת "נודע בשערים בעלה" כנ"ל, וכל אחד ואחד כפי מה שזוכה לפעמים להרגיש מעט ערבות נעימות מתיקות השמחה האמתית הזאת - יכול להבין זאת היטב, שאין שום שמחה אחרת חוץ מזה.

ואפלו המון עם ישראל הכשרים הפשוטים שאין זוכים להרגיש זאת היטב, אף-על-פי-כן כל שמחתם של ישראל הכשרים בשבתות וימים טובים ובחגות וכו' וכו' - הכל נמשך משמחה זאת שהוא בחינת דבקות בו יתברך, כי אף-על-פי שאינם זוכים עדין לבחינת דבקות באמת כראוי, אף-על-פי-כן, אף-על-פי דאיהו לא חיו - מנזילה חיו (תהלים לז טו), ומחמת שבשרש נשמתם הם מרגישים לפעמים ערבות נעימות השמחה הזאת, על-ידיה נמשך עליהם גם למשה שמחה גדולה בעת שזוכים לשמח בה' באיזה שמחה של מצוה. ועל-כן כל ישראל הכשרים רגילים בעת שמחתם לומר פסוקים ותפלות של התקרבות ישראל לאביהם שבשמים, שזה עקר שמחתם, ובפרט בשמחת תורה ופורים וכו' וכו', שזה עקר

הבריאה מחמת שזה הקול סתום ונעלם מאד. וזה עקר עבודתנו לכלל הכל בבחינת בראשית, להחזיר הכל לשרש לידע ולהאמין שהכל נמשך ממנו לבד, כי אין מציאות לקול החזר כי אם מקול הישר, כנ"ל.

וזהו בחינת 'עשרה מיני נגינה' דקדשה שהם בחינת עשרה מאמרות כנ"ל (סוף טו טו), שהם מבררין השב מן הרע, האמנה מן הקפירות, כי הם מקשרין ומרביבין כל הקולות ומחברין היטב קול החזר עם קול הישר, עד שנעשה הנגון הממשיך הלב להשם יתברך - שממשיך ומוציא הלב מן הקפירות והתאווה הנמשכין מבחינת קול החזר, ומחזירין ומקשרין אותו לבחינת קול הישר, שזהו בחינת כלליות הבריאה בשרשה, בחינת הדבקות בהשם יתברך, שעקרו עלידי בחינת 'עשרה מיני נגינה' כנ"ל. כי עקר הדבקות הוא האמנה, שהוא בחינת החזרת קול החזר לקול הישר, שזהו בחינת 'עשרה מיני נגינה' כנ"ל. ועל-כן עקר הנגינה מבחינת סטרא דלויא, שהוא בחינת קול החזר, כי שם עקר הברור שצריכין לברר השב מהרע הנאחו שם עלידי שמחברין אליו קול הישר ומחזירין הכל לקול הישר שהוא עקר הכל. כי כל הקולות שזהו העולם הם בחינת קול החזר ונגד קול הישר העליון בעצמו, ושם עקר הברור שצריכין לדבק אותו בקול הישר עלידי בחינת נגינה, וכו'.

כב. **וזהו** בחינת קול השופר שכולו משלש קולות, שהם תקיעה, שברים, תרועה, שהם בחינת שלשה אבות: אברהם, יצחק ויעקב, כידוע (וזה פסוק לז). כי שופר הוא בחינת 'עשרה מיני נגינה' כנ"ל, ועל-כן הם עשרה קולות של מלכיות, וכן אצל זכרונות ושופרות וכו', אבל עקר שרש שני הקולות של השופר הם רק שלש, שהם בחינת שלש הקולות הנז"ל, שהם שרש ויסוד של כל העשרה מיני נגינה' הכלולים בקול שופר, כי כלם

לקוטי הלכות

הלכות פריה ורביה והלכות אישות ג

אבן העזר

ט

שמחתו אשר בחר בנו מכל עם וכו'. וכמו שאנו אומרים בבבל יום: 'אשרינו מה טוב חלקנו, ומה נעים וכו', וכיצא בזה הרבה וכנ"ל. כי באמת זה עקר השמחה מה שאנו יודעים מהבורא הכל יתברך לנצח עלידי אמונתו הקדושה, וכנ"ל.

השמחה, שזהו עקר בחינת חבור וזוג דקדשה של ישראל שהוא בבחינת שמחה - להפך אחיות היגון ואנחה לשמחה לכלל אשה באיש, שמאל בימין, דהינו לחבר הקול החזר בקול הישר, שהוא בחינת המתקת הדיון עלידי שנכלל ברחמים העליונים, שכל זה הוא בחינה אחת וכנ"ל, כי כשמבררין הקול החזר עלידי 'עשרה מיני נגינה, שעלידיה נתרברר האמונה הקדושה, עלידיה נתרבטל היגון ואנחה שאחיותו מבחינת דין מסטרא דנוקבא, כי אין אחיותו רק כל זמן שאין יודעין שגם קול החזר ממנו יתברך מבחינת קול הישר, כי אין לו מציאות אחר כנ"ל, אכל תכף כשיודעין זאת באמת - נתבטל אחיות היגון ואנחה, ואזי נתרפף היגון ואנחה לשמחה וכנ"ל, שזהו עקר בחינת זוג של מצוה כנ"ל (סו טו). ועלכן עקר החבור דקדשה הוא בחינת כהן, לוי, ישראל שהם עקר יסוד העשרה מיני נגינה כנ"ל (סו טו), שעל ידם עקר התהפכות היגון ואנחה לשמחה, עקר התחברות קול החזר בקול הישר, שהוא בחינת יחוד קדשא ברוך הוא ושכינתיה, שהוא עקר בחינת זוג דקדשה, וכנ"ל.

וזהו בחינת מה שמבאר בפסוקים מהפלגת השמחה בו יתברך, כמו שכתוב (סו ג, ט): "שמחו בה" וגילו צדיקים" וכו'. וכתוב (סו ט, ט): "שמחו צדיקים בה"; "אנכי אשמח בה" (סו קה, נד). וכיצא בזה הרבה בספר תהלים, וכן בספר ישעיה ובשאר הספרים, כמו שכתוב (ספנה סו, ט): "שוש אשיש בה" תגל נפשי באלק"י וכו'. וכיצא בזה הרבה שם, וכתוב (פסוק ג, ט): "ואני בה' אעלוזה אניקה באלקי ישעי" וכו'. ולעתיד לבוא שיתגלה אלקותו ומלכותו לעין כל כתיב (ספנה סו, ט): "ה' מלך תגל הארץ" שמחו איים רבים" וגו', וכתוב (דברי הימים ב' טו, ט): "ישמחו השמים ותגל הארץ ויאמרו בגוים ה' מלך; (ספנה טו, ט): נהרות יתחאו כף יחד הרים ירננו" וכו'. וכן מבאר בפסוקים הרבה מאד מאד, כי עקר השמחה האמתית הוא מה שזוכין לידע מהבורא הכל יתברך עלידי האמונה הקדושה שקבלנו מאבותינו עלידי התורה הקדושה, וכנ"ל.

ועל-כן הולך הולך אחר הזכר - כי ישראל

ממשיכין הנשמות תמיד מסטרא דדכורא, מחמת שכל עבודתם ויגיעתם וכל מחשבתם ועסקם הוא להתקרב להשם יתברך עלידי התורה והמצוות שמקיים כל אחד כפי בחינתו, ועל-כן הם כוללים כל הבריאה בשרשה, שזהו בחינת שמחתו קול החזר בקול הישר עד שמתבטל קול החזר לגבי קול הישר, כי בצאת דאית דכר נוקבא לא אידכר תמן (והי עסק עסקי). כי באמת אין מציאות לקול החזר כלל, כי הוא רק המשכת והחזרת קול הישר בעצמו, בחינת עצם מעצמו ובשר מבשרו, כי בשרשן הכל אחד. ועל-כן ישראל עם קדוש נכללין בסטרא דדכורא לעולם, מאחר שידעין ומאמינים באמת שהכל נמשך מהמשפיע הראשון שהוא בחינת סטרא דדכורא, ועלידיה נכללין שם לעולם, ועל-כן הולך הולך תמיד אחר הזכר ככהן, לוי וישראל, שהם עקר הקדשה, כנ"ל.

ומחמת שעלידי הנגינה דקדשה מבררין הרוח טובה מהרוח רעה, שמבררין האמונה מהכפירות ומאמונות כזביות ומדבקין הכל להשם יתברך, כי מחזרין הקול החזר לקול הישר וכו' כנ"ל, על-כן נמשך שמחה גדולה עלידי הנגינה, בחינת "עלי עשור ועלי נבל", כי שמחתני ה' כפעלך" וכו' (ספנה טו, ט), כי עקר השמחה היא מה שידעין ומאמינין בו יתברך שהוא יתברך פעל ועשה הכל, וכנ"ל.

כד וזהו בחינת כהנים ולוים וישראלים מתרים לבוא זה בזה, והולך הולך אחר הזכר. כי כהנים ולוים וישראלים הם עקר יסוד כלליות הקדשה, שהם בחינת תלת קוין הנ"ל, שהם בחינת תלת אבן, בחינת שלשה קולות הנ"ל, שמהם נמשכין כל העשרה מיני נגינה, שהם כלליות

לקוטי הלכות

הלכות פריה ורביה והלכות אישות ג

אבן העזר

כה אבל במקום שיש קדושים ויש עברה, הולך חולץ אחר הפגום - שהוא בחינת יגון ואנחה. כי במקום עברה, חס ושלום, שהוא תאוות עולם הזה, נמצא, שהוא כרוך אחר תאוות זה העולם ועוקר עצמו מהשם יתברך, ואינו מקשר אחר הבריאה בשךשה, רק, אדרבא, הוא "נרנן מפרדי אלוי" - שפּרוד עצמו עם כל הבריאה התלויה בו מהשם יתברך, על-כן אינו נכלל בהקדשה, שהוא בחינת סטרא דדכורא, רק אדרבא, הוא ממשוך עצמו להסטרא אחרא, על-כן הולך חולץ אחר הפגום, שהוא בחינת יגון ואנחה, ששם כל הפגמים, כי מי שהוא פגום יותר - שם אחיזת היגון ואנחה ביותר, ואפלו אם האיש פגום והאשה ממשפחה כשרה, עקר אחיזת היגון ואנחה בו, כי זה כלל, שסטרא דנוקבא דקדשה נחשב לבחינת דכורא לגבי דכורא דסטרא אחרא שנחשב לבחינת נוקבא נגדה, כידוע, ועל-כן הפגום הוא בבחינת סטרא דנוקבא, בחינת יגון ואנחה, והולך חולץ אחריו במקום שיש עברה, כי עקר העברה, בפרט בפגם הברית, הוא מבחינת יגון ואנחה שמשם עקר התאווה כניל, ועל-כן במקום עברה הולך חולץ אחר הפגום, שהוא בחינת יגון ואנחה כניל, אבל ביוג של מנה, שהוא בחינת כהן, לוי, ישראל, שם נמתק היגון ואנחה והנפך לשמחה, ונכלל הכל בסטרא דדכורא כניל, ועל-כן הולך חולץ אחר הזכר, כניל.

כה אלקינו וכו'. נגילה ונשמחה בישועתנו וכו', וכיצא בפסקים הרבה כניל. ועל-ידיה תהיה עקר הנאילה, כמו שכתוב (וי' טז): "כי בשמחה תצאו וכו' הרים והגבעות יפצחו לפניכם רנה". וכמו שכתב רבנו ז"ל (פנים שפן ט'): ששמחה הוא עולם החרות, עין שם, ואז יתהפך כל היגון ואנחה שהוא בחינת מרידת הגלות יתהפך לשמחה, בבחינת "ששון ושמחה ישעו ונסו יגון ואנחה", וכמו שכתוב: "הפקתי אבכם לששון ונחמתים ושמתים מיגונם". וכמבאר כל זה למעלה (פ' טז).

ועל-כן נמשכה נשמת משיח על-ידי אתערותא דנוקבא דיקא, כמבאר בתורה בענין בנות לוט, שמהם יצאו רות ונעמה שמהם יצא דוד ומשיח כניל. וכן במעשה של תמר ויהודה, כמו שכתוב (דברים טז): "ותשב בפתח עינים". וכן במעשה של רות ובעז, כי כל זה הוא בחינת התהפכות היגון ואנחה לשמחה, שהוא עקר בחינת משיח, בחינת "הפקתי אבכם לששון כניל, כי כל אלו היה כונתם לשם שמים, כמבאר בדברי רבותינו ז"ל (פ' וי' ובפרוש רש"י (פ' טז) טז): וכשהתעוררות מן האשה לשם שמים להחיות זרע להעמיד תולדות, נמצא, שהיגון ואנחה בעצמו נהפך לשמחה, מאחר שהיא בעצמה, ששם אחיזת היגון ואנחה, ברצונה נעשית מרובת אל הקדשה, מאחר שרצונה להעמיד תולדות לקיים העולם, שהוא בחינת שמחה כניל, כי וזג דמצוה לקיים העולם הוא בחינת שמחה וכו', וכניל (פ' טז).

כי ער ואונן פגמו מאד, כי השחיתו דרכם, כמו שכתוב בתורה (דברים יז): שזוהו עון הגדול בתורה, כי אפלו מי שהוא פרוש לגמרי מחמת גדל קדשתו הוא גם כן פגם גדול, מאחר שאינו ממתיק היגון ואנחה הנאחו בבחינת סטרא דשמאלא, בבחינת האשה וכו', ואינו ממתיק תולדות, שהם עקר בחינת הגדלת השמחה בהשם יתברך, על-ידי שנתרבו ישראל המכריזין גדלותו יתברך וכו' וכניל, שזוהו בחינת פגם נדב ואביהוא וכו' כניל, מכל שכן וכל שכן להפך ממש, כשמשחית דרכו, ואזי אינו ממתיק היגון

כו. וזהו בחינת עמוני ולא עמונית, מואבי ולא מואבית (פ' טז) טז, וזה בחינת "אל תצר את מואב" וכו' (דברים ג, טז), בשביל שתי פרידות טובות שצאו מהם, שהם רות המואבית ונעמה העמונית (פ' טז) טז, שמהם יצאו דוד ויוצאי לציון, שהם בחינת משיח יצא מהם, כי עקר הנאילה שתהיה על-ידי משיח שבוא במהרה בימינו, הוא על-ידי השמחה הגדולה שיהיה אז, על-ידי שהכל יכירו וידעו אז את אמתת אלקותו וגדלתו יתברך, ועל-ידיה תגדל השמחה אז מאד מאד כמו שכתוב (דברים י"א טז): "ישמחו השמים ותגל הארץ ויאמרו בגוים ה' מלך". וכמו שכתוב (פ' טז) טז: "יאמר ביום ההוא

לקוטי הלכות

הלכות פריה ורביה והלכות אישות ג

אָבן הַעֵזָר

כ

לשמחה, שזוהו בחינת הגדלת השמחה שיהיה אז כנ"ל, ועל-כן דוד, שהוא משיח – עסק כל ימיו בספר תהלים שיסד, שהוא בחינת 'עשרה מיני נגינה' כנ"ל, שעל-ידיה עקר התקון חטא זה שהוא נתתקן על-ידי דוד משיח דיקא כנ"ל. ועל-כן היה נפש דוד נמשך מסטרא דניקבא, כמובא (והרמקסס קא). וכל השתלשלות המשכת נשמטו לעולם על-ידי התעוררותם כנ"ל, כי זה היה תקף כחו של דוד, שהוא בחינת משיח, שיש לו כח על-ידי תפלותיו ומירותיו, שהם ספר תהלים שחבר בחינת 'עשרה מיני נגינה' – להפך כל היגון ואנחה הנאחו בסטרא דניקבא – להפך הכל לשמחה, שזוהו עקר שלמות הגדלת השמחה, שזוהו עקר התקון והנאולה שיהיה על-ידי משיח בחינת 'ששון ושמחה ישגי' וכי כנ"ל, שעל-ידיה עקר התקון של כל הנדחין בעוונותיהם הבאים לשוב שיתקנו על-ידיה דיקא, בחינת 'יפדונו ה' ישבון וכי ששון ושמחה ישגי' וכי, כנ"ל.

ועל-כן איתא באמת, שדוד היה בסכנה גדולה כל ימיו, כמו שכתוב (תהלים ע"ו): "לולא ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי". וכמו שכתוב (תהלים ס"א): "כפפש בניי ובני המות". כי דוד לא היה לו חיים כלל, כי היה מסטרא דניקבא ששם אחיות היגון ואנחה, בחינת סטרא דמותא. והוא בתקף כחו זכה להפך הכל מהפך אל הפך, כי הפך ממות לחיים, מיגון ואנחה לשמחה, כמו שכתוב (תהלים קמ"ג): "אפפניי חבלי מות וכי צרה ויגון אמצא ובשם ה' אקרא וכי, כי חלצתי נפשי ממות את עיני מן דמעה את רגלי מדיח אתהלף לפני ה' בארצות החיים" וכי, וכיוצא בזה הרבה, כי זכה להפך תקף היגון ואנחה לשמחה, וכל זה על-ידי נעזמת ומירותיו, על-ידי רביי התפלות ותחנות ובקשות שזכה לצעק תמיד אל ה' בכל מיני קולות ולשונות של עקרה ותפלה ותחננותים ושרות ותשבוחות, שזוהו כל שפר תהלים, שזוהו בחינת 'עשרה מיני נגינה' כנ"ל, ועל-ידיה הפך היגון ואנחה לשמחה, מות לחיים, עד שזכה להיות נכלל בחיים לעולם, כמו שכתוב

ואנחה, אדרבתי היגון ואנחה בעצמם מקבלים הטפה, חס ושלום, כי יגון ואנחה הם ס"מ וילית, כמובא בכונות, והם עושקים הטפה היוצאת לבשלה, חס ושלום, ועל זה נאמר (תהלים ז'): "וראיתי דמעת העשוקים וכי, ומיד עשוקים כח ואין להם מנחם", כידוע, 'דמעת העשוקים' דיקא, כי הם מלאים דמעות, בחינת בכיה ויגון ואנחה, כי שם הם עשוקים כנ"ל. ועל-כן גדול עונו מנשא.

ועקר תקון תשובתו הוא על-ידי הצדיק האמת שיכול לעורר כל העשרה מיני נגינה, שהם בחינת שמחה כנ"ל, כי שם עקר הפגם שלו בבחינת שמחה כנ"ל, כי על זה הפגם נאמר (תהלים ע"ב): "כל באייה לא ישבון ולא ישגי ארצות חיים", 'ארצות חיים' הוא בחינת שמחה, כמו שכתוב (תהלים ע"ב): "תודיעני ארץ חיים שבע שמחות את פניך" וכי. וכל זה כשאנו עושה תשובה, אבל כשעושה תשובה ועוזב דרכו הרע ומחשבותיו הרעים, ומתגבר בכל כחו לשבר מדת העצבות שמשם כל המחשבות רעות וכל ההרהורים רעים, ומקרב את עצמו לצדיקים אמתים ולבשרים האמתים המשתדלים בתקנתו, ויודעים איך להכניס בו שמחה, כי יש להם כח לתפס גם אותו עם תקף היגון ואנחה הנאחו בו ולהכניסו בתוך השמחה דקדשה, על-ידיה עקר תקונו, כי עקר תקונו הוא כשיזכה שיתהפך היגון ואנחה לשמחה וכנ"ל. והו בחינת העשרה קפיטל תהלים שגלה רבנו ז"ל בשביל תקון למקרה לילה, כי אלו העשרה מזמורי תהלים הם בחינת 'עשרה מיני נגינה' כמבאר בדבריו הקדושים (ספרו ר"ה: כ"ג ע"ב). ועשרה מיני נגינה, הם בחינת השמחה, בחינת התהפכות יגון ואנחה לשמחה שעל-ידיה עקר התקון של פגם הברית כנ"ל.

ועקר גמר תקון חטא זה יהיה על-ידי משיח, כמובא בספרים, שזוהו בחינת (תהלים ע"ב): "זבא לציון גואל ולשבי פשע בעקבו" וכי, כמובא בכונות (תהלים ט"ז ע"ב). כי משיח יהפך היגון ואנחה

לקוטי הלכות

הלכות פריה ורביה והלכות אישות ג

אבן העזר

מחי החיים ולחבר העולם, חס ושלום, כאלו קול החזיר, שהוא בחינת סטרא דלוי יש לו מציאות בפני עצמו, חס ושלום.

(ספ מ, טו, טז): "תודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך". בחינת ידוד מלך ישראל חי וקיים" (ספ טז, טז) כו'.

ועל-בן באמת אמרו רבותינו ז"ל (תוספתי סנהדרין פ"ד ט"ז הל"ב ט): "קרח כפר בעקר, כי בודאי כפר בעקר עלידי מחלקתו שחלק על הבהמה, שרצה לחלק סטרא דלוי, בחינת קול החזיר מבחינת בהו, מבחינת קול הישר, שזהו עקר הכפירה של כל הופרים כנ"ל. וזהו יניקח קרח", ותרגמו: יאתפלג קרח, יאתפלגו דוקא שחלק והבדיל עצמו, שזהו עקר הפגם והכפירה שלו - שרצה לחלק ולהפליג בחינת קול החזיר מקול הישר, שהוא בחינת חלקת הלוייה מן הבהמה, ורצה לעשות הלוי לכהן כאלו קול החזיר יש לו מציאות בפני עצמו, כאלו הוא בעצמו, חס ושלום, הוא קול ישר, שזהו בחינת כפירת כל הופרים ששוכרים, שחקבמתם בעצמם יש להם מציאות בפני עצמה, עד ששופרים באלקים חיים, וכל זה מחמת שאינם מסתכלים על שרש חיות כל החכמות מהיכן נמשך הכל, כמו שכתוב (תוספתי ספ, טז): "מי פעל ועשה קרא הדרות מראש". וכמו שכתוב (ספ מ, טז): "שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה" וכו'.

וזה שכתוב בפסל מיכה שרצה להתגבר עלידי שהיה לו הלוי לכהן, כמו שכתוב (תוספתי ט, טז): "כי היה לי הלוי לכהן". כי משם עקר אחיות הכפירות והעבודה זרה - כששוכרים שבחינת קול החזיר הוא בחינת קול הישר, חס ושלום, כנ"ל, שזהו בחינת מחלקת קרח שכפר בעקר, ורצה לעשות הלוי לכהן, שזהו בחינת פסל מיכה, בחינת "כי היה לי הלוי לכהן", וכנ"ל.

ועל-בן היה עקר מחלקת קרח עלידי אשתו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סנהדרין פ"ד ט"ז הל"ב ט) על פסוק (תוספתי ט, טז): "חכמות נשים בנתה ביתה ואצלת בנדיה תהרסנו" - זו אשתו של קרח, כי עקר אחיות היגון ואנחה הנאחו בקול החזיר נאחו באשתו שנמשכה משם כנ"ל, והתנגדה ברשעתה כל כך עד שלא רצתה להיות מרובתה אל הקדשה - שיהיה נכלל

כו. וזהו בחינת מחלקת קרח ועדתו על אהרן, כי קרח היה לוי ואהרן היה כהן, ועקר עבודת הלוי הוא בשיר על הויכח, וכל עבודתו הוא להתחבר ולכלל בהכהן, שהוא בחינת חסד, בחינת קול הישר, דהינו לחבר ולכלל קול החזיר, שהוא בחינת דין, בחינת לוי - לחברו ולכללו היטב בבחינת קול הישר, שהוא בחינת כהן כנ"ל, שזהו בחינת כל עבודת השיר של הלויים שהם בחינת 'עשרה מיני נגינה' שעלידיה ממתקין הדין והיגון ואנחה, שהוא סטרא דמותא הנאחו בבחינת קול החזיר, כי מקשרין אותו במקור החיים, שהוא בחינת קול הישר שבו ברא העולם, ובו מחיה ומקים את העולם, כי "בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו" וכו' (תוספתי ט, טז), שהוא בחינת קול ודבור כנ"ל, וכמבאר כל זה למעלה הט"ב (ספ טז, טז).

וקרח פגם בזה מאד מאד, ורצה לחלק על הבהמה, שרצה, חס ושלום, להחריב כל העולמות ולהחזיר העולם לתוה ובהו עלידי מחלקתו, כי רצה, חס ושלום, להפך הלוי לכהן, להפך בחינת קול החזיר כאלו הוא, חס ושלום, בחינת קול הישר, שזהו עקר הפגם של כל האפיקורסים והופרים באלקים חיים - שאינם מסתכלים רק על הקול הנשמע בזה העולם, שהוא בחינת קול החזיר, שהוא בחינת החיות והחכמה המלבשים בזה העולם, ואינם מחזירים פניהם לקשר הכל לשרשו - להסתכל ולידע ולהאמין מבטן מי יצא הקול הזה, לידע ולחודיע ולהודיע שהוא היוצר, הוא הבורא וכו', והוא אמר וזה, והכל נמשך מקולו הישר, שהוא בחינת כהן שמשם נמשך הכל, רק שאי אפשר לשמע קולו הישר בעצם כי אם עלידי התחברות עם בחינת קול החזיר וכנ"ל, בשביל קיום העולם כנ"ל, אבל באמת אין מציאות לקול החזיר כי אם עלידי קול הישר וכו' כנ"ל. וקרח פגם בזה מאד על שרצה לקח הבהמה לעצמו, שזהו בחינת הפגם הנ"ל בעצם, שרצה לעקר עצמו

לקוטי הלכות

הלכות פריה ורביה והלכות אישות ג

אבן העזר

כא

אשה באיש, לוי בכהן, והיא ברשעוּתה פגמה בזה, שזו עקר בחינת אשה רעה, שנאמר עליה (תהלים א, יט): "ומצא אני מר ממות את האשה".

בי עבודת הלוי הוא בשיר על הדוכן, בחינת 'עשרה מיני נגינה', שעל-ידיה נתהפך יגון ואנחה לשמחה ונתחדר קול החזן בקול הישר, שהוא בחינת זוג דקדושה שנכללת אשה באיש וכנ"ל, שזהו בחינת בלי-זמר שמנגנין על התנהגות, וכמו שמבאר רבנו ז"ל (ספר רבי) על פסוק (דברים כט, טז): "הפעם ילזה אישי אלי". שהוא סוד בלי זמר שמנגנין על התנהגות, כי אקרה לזה הפעם שנוֹדַר לוי, שהוא בחינת נגינה – "עתה ילזה אישי אלי". כי עקר התחברות דקדושה של איש ואשה הוא על-ידי 'עשרה מיני נגינה', שהם בחינת לוי כנ"ל, עין שם וכנ"ל. ואשתו של קרח פגמה בזה, ורצתה להפך ממש לחלק על הנהגה, להפך הלוי לכהן וכיו, שעל-ידיה אינו נמתק היגון ואנחה, אורבא מתגבר יותר וכנ"ל. ועל-כן באמת גרמה מיתה משנה מאד לה ולקרח ולכל עדתו, כי נאבדו כלם על ידה, כי יגון ואנחה היא סטרא דמותא כנ"ל, הפך השמחה, שהוא בחינת חיים ושלום כנ"ל, כמו שכתוב (ישעיה כח, יט): "כי בשמחה תצאו ובשלום תובלגון". כי שלום הוא בחינת התחברות שני הפכים, דהינו כששמאל נכלל בימין, לוי בכהן, שזו עקר השמחה כנ"ל, וקרח במחלקתו פגם בכל זה כנ"ל.

שלום, בחינת "כי בשמחה תצאו ובשלום תובלגון" וכנ"ל. נמצא, כשקרח פגם במדתו ממש, דהינו שפגם בהשלום והשמחה על-ידי מחלקתו, על-ידי שהלך אחר עצת אשתו חלק עצמו מן ההנהגה על-ידי שרצה להפך ההנהגה אליו, ועל-ידיה כפר בעקר, שכל זה הוא הפך תקון מדתו ממש, כי קרח הוא לוי, בחינת שמאל, בחינת קול החזן שצריך להשתדל תמיד להתקשר אל הכהן לכלל בימין, שזה בחינת עבודת השיר של הלויים וכיו כנ"ל, שהוא פגם בכל זה, כנ"ל.

כת. **וזהו** בחינת עשרים וארבע מתנות כהנה שנתן לו הקדוש-ברוך-הוא לאהרן אחר-כך בשמחה, כמו שכתוב (דברים יב, יט): "ואני הנה נתתי לך". ופרש רש"י – 'בשמחה'. כי עקר קדשת הנהגה הוא בחינת שמחה שנמשכת ממש כנ"ל. ועל-כן זכה אהרן לכהנה על-ידי שמחה דיקא, כמו שכתוב (ספרי ה, ט): "וראך ושמח בלבב". שעל-ידיה זכה לכהנה, כמו שאמר רבינו ז"ל (ספרי קמ"ג, א): כי עקר הנהגה הוא בחינת שרש השמחה ממי שהשמחה בעונו. ועל-כן נתן לו השם יתברך עשרים וארבע מתנות בהנהגה בשמחה דיקא, כי עשרים וארבע מתנות כהנה הם עשרים וארבעה קושיי בלה, פיזיע, כי קדשת הנהגה, שהוא שרש השמחה – הוא בחינת חבר ויחוד חתן וכלה, בחינת יחוד קדשא בריך הוא ושכינתיה, שעקר החבור והיחוד, הוא על-ידי בחינת 'עשרה מיני נגינה', בחינת שמחה ששרשה בבחינת כהן, בחינת קול הישר, שמשם נמשך הכל והכל צריכין לחזר ולכלל בו בבחינת 'לשמע בקולו ולדבקה בו', וכנ"ל.

ועל-כן נקראת הנהגה "ברית שלום", כמו שכתוב (דברים כח, יט): "הינני נתן לו את בריתי שלום, והיתה לו ויזרעו אחריו ברית קהנת עולם". כי עקר השמחה והשלום נמשך מבחינת כהן, שהוא בחינת קול הישר, שהוא שרש הכל, והכל צריכין להתקשר אליו, שזהו בחינת עבודת הלויים בשיר – לחבר הכל להשרש על-ידי בחינת 'עשרה מיני נגינה', שזו עקר בחינת השלום והשמחה, כשכל העולמות חוזרים לשרשן, ואינם נפרדים משרש חיותם, וזה עקר השמחה והחיים והשלום, "כי שם ציה ה' את הברכה חיים" (תהלים קלב, ג), כי כל חיות כל העולמות נמשך ממש מבחינת כהן, שהוא בחינת קול הישר, שהוא שרש הכל, שרש השמחה, שהוא בחינת

כת. **וזהו** בחינת שבויה שאסרה לכהן (שם טו, י). כי שבויה גלות ועבודת – זהו בחינת יגון ואנחה, בחינת גלות מצרים שהיו שם שבביה בעבודות, שהוא בחינת עצבות יגון ואנחה, שזו עקר בחינת גלות ועבודות, כי שמחה היא עולם החרות, כמו שכתוב (ישעיה כח, יט): "כי בשמחה תצאו" וכיו. כמו שכתב רבנו ז"ל (ספרי י, כצ"ג), ולהפך, יגון ואנחה הוא עקר הגלות והעבודות, וכמוכא דבריו רבנו ז"ל עוד במקום אחר (ספרי י, כצ"ג).

לקוטי הלכות

הלכות פריה ורביה והלכות אישות ג

אבן העזר

פשוט, כפול, משולש, מרבע, שסגנון באו הארבע כוסות של יין בליל יציאת מצרים כנ"ל.

ועל-כן אחר יציאת מצרים צריכין להביא עמר שעורים. ואיתא בזהר הקדוש (פסוק ק"ט):

שעמר שעורים הוא מאכל בהמה, שהוא קרבן של סוטה, כי נכנסת ישראל נבדקת על-ידי עמר שעורים, ועל-ידיה נטהרת כנסת ישראל מזממת מצרים וכו', כי סוטה היא בחינת פגם הברית, בחינת מר ממות וכו', בחינת 'ואחריתה מרה כלענה' (פסוק ק"ז), בחינת מים מרים מארמים (פסוק ק"ח), בחינת עצבות וטרה שחורה וזו אנחה שהוא סטרא דמתא. וזהו בחינת קרבן שעורים, שהוא מאכל בהמה, שהוא בחינת מאכל שלא נתברר למאכל אדם, שזהו בחינת (פסוק ק"ט):

"בעצבון תאכלנה; ואכלת את עשב השדה", שהוא בחינת מאכל בהמה שלא נתברר למאכל אדם, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (פסוק ס"ז), שאמר אדם הראשון: 'אני וחמור נאכל באבנו אחר'. נמצא, שמהאכל בהמה הוא בחינת "בעצבון תאכלנה". וזהו בחינת קרבן שעורים של הסוטה, בחינת עמר שעורים שמקריבין אחר יציאת מצרים, כי על-ידיה הקרבן שעורים שמביאין אל הכהן, שהוא שרש השמחה, על-ידיה מהפכין יגון ואנחה, שהוא בחינת מאכל בהמה כנ"ל, לשמחה ועל-ידיה נפקס שגור בחינת נשים, שהוא בחינת פגם הברית, בחינת יגון ואנחה שנמשך מחטא אדם הראשון, כי עקר התקון על-ידי השמחה והעקר על-ידי שמחה כנ"ל.

ועל-כן השבוייה, שהיא בשביה וגלות, שהוא בחינת גלות מצרים, שהוא בחינת עצבות, יגון ואנחה כנ"ל, על-כן אסורה לכהן, כי הכהן הוא שרש השמחה ואסור לו לשמאות למתים, וצריך לקדש את עצמו בקדשת הברית ביותר מכל ישראל, וכל מקום שצאחו בו בחינת פגם הברית, בחינת יגון ואנחה ביותר – אסור לו לשא אותה, שזהו בחינת נשים האסורות לכהן, שהם: גרושה, זנה וחללה וכו', כי עקר בחינת הברור על-ידי בחינת שיר ונגון הוא מתחיל מבחינת לוי, שהוא בחינת שמאל הקדוש כנ"ל (פסוק ס"ח), אבל הכהן קדשתו קבוע, כי הוא בבחינת קדשת שבת שאין שם ברור.

כי עקר גלות מצרים היה על חטא אדם הראשון, שהוא בחינת פגם הברית כידוע, ועקר חטא אדם הראשון היה שעל-ידיה המשיך, חס ושלום, בחינת עצבות, בחינת יגון ואנחה, שהוא סטרא דמתא, כמו שכתוב (פסוק ק"ט): "בעצבון תאכלנה" וגו'. בעצבון הינו עצבות וכו', שזהו בעצמו בחינת המיתה שהביא לעולם, כי בחינת המיתה נמשך מבחינת עצבות, יגון ואנחה כנ"ל. ובשכיל זה היה גלות ושעבוד מצרים שעקר הגלות והעבדות היא גם כן בחינת עצבות, שהוא בחינת עצבות ושעבוד כנ"ל, בחינת יגיעות וטרחות שנמשך מבחינת "בעצבון תאכלנה", בחינת (פסוק ק"ט) "בועת אפיך תאכל להם עד שובך אל האדמה" וכו'.

ובשזבן לצאת מגלות מצרים, עקר הגאולה היה על-ידי בחינת השמחה, שמשם עקר החרות, בבחינת "כי בשמחה תצאו" כנ"ל, ועל-כן אמרו שירה בליל יציאתן ממצרים, שהוא בחינת הלל שלום, כמו שכתוב (פסוק ק"ט): "השיר יהיה לכם בליל התקדש חגי". כמו שאמרו רבותינו ז"ל (פסוק ק"ט) שיר שירי וכו', וכן בשעת קריעת ים סוף, שהוא עקר גמר שלמות הגאולה, או אמרו שירת הים, כי שיר ההלל וכן שירת הים וכל השירות כלם הם בחינת עשרה מיני נגינה, שהוא בחינת שמחה, שזהו עקר הגאולה, וכמו שאנו אומרים, שהוציאנו מעבדות לחרות מיגון לשמחה וכו', ונאמר לפניו שירה חדשה. כי השמחה והשירה היא עקר הגאולה והחרות כנ"ל.

וזהו בחינת גדל המצוה לספר ביציאת מצרים, וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משבח

– כי ספור יציאת מצרים שמספרין בתקף הנסים שעשה עמו השם יתברך בגאולת מצרים, ומכריבין ומהללין לשמו הגדול יתברך על זה, זה בחינת 'עשרה מיני נגינה', בחינת שמחה. ועל-כן עקר הספור ביציאת מצרים בליל פסח הוא על היין דיקא, שהם הארבע כוסות של יין, כי יין הוא בחינת שמחה, כמו שכתוב (פסוק ק"ט): "יין ושמח לבב אנוש" וכו'. כי עקר הגאולה היא על-ידי שמחה ושיר והלל, בחינת 'עשרה מיני נגינה' שהם נמשכין מארבע אותיות השם, בחינת שיר

לקוטי הלכות

הלכות פריה ורביה והלכות אישות ג

אבן העזר

כב

איזה ברור צריכין להביא אותו ולהחזירו לשרשו העליון, שהוא בחינת כהן, ששם חוזר הכל ונכלל בשרשו.

וזהו בחינת כל הקרבנות שמביאין אותן אל הכהן, שכל מי שחטא איזה חטא ונמשך אחר הסטרא אחרא, שהוא בחינת יגון ואנחה, כשרוצה לשוב ולתקן חטאו - אזי מביא בהמה לקרבן אל הבית המקדש ששם מקום השמחה, כמו שכתוב (שפיט טו, י): "ושמחתם בבית תפלתי". והבהמה היא בחינת העדר הדעת, שהוא בחינת גלות ושעבוד, בחינת יגון ואנחה כנ"ל, וכשמביאה החוטא לבית המקדש וסומך דיו עליו ומתודה עוונתיו, בזה מברר היגון ואנחה, כי עלידי שמקדש הבהמה לקרבן ומביאה לבית המקדש אל הכהן, עלידי זה הוא תופס את היגון ואנחה, שהוא בחינת בהמיות, ומביאו למקום השמחה, שהוא הבית המקדש והכהן, ואז הכהן מקריבה לקרבן וכולל הקרבן בשרש השמחה העליונה עלידי הלוים שעוקים בשר על הדיבן, שהם מבררין ותופסין היגון ואנחה ומהפכין אותו אל הקדשה, ומביאין אותו אל הכהן שהוא בחינת קול הישר, עד שנכללין בתוך שרש השמחה העליונה, שהוא בחינת כהן כנ"ל.

וזהו בחינת שבת, שכל הברורים שמבררין בשבת ימי המעשה, שמבררין מבחינת יגון ואנחה, מבחינת "בעצבון תאכלנה", נכללין בשרש הקדשה העליונה, שהוא בחינת שבת, שהוא מעין עולם הבא כנ"ל, ועליכן וזווגן של תלמידי חכמים משבת לשבת (שפיט כג, א) כי אין נשלים בשלמות בחינת כלליה ומהפכות היגון ואנחה לשמחה כנ"ל, שזהו עקר בחינת וזוג הקדשה, וכנ"ל. אבל בשבת עצמו אין ברור, רק מי ששרש עירב שבת יאכל בשבת (שפיט ז, א), כי אור שרש השמחה של שבת אי אפשר שירד לתוך בחינת מקומות היגון ואנחה לבררם ולהפכם אל הקדשה והשמחה, "כי קדש הוא" (שפיט ז, א) ואין שם שום ברור כפידוע, רק שאנו מקבלין לימי החל כח מקדשה ושמחה של שבת, וממשיכין הארה מאור השמחה של שבת לימי החל כדי לברר ברורים להפך היגון ואנחה לשמחה וכנ"ל.

ועל-כן כל המלאכות, שהם בחינת ברורים מבחינת "בעצבון תאכלנה" וכי מבחינת יגון ואנחה - כלם אסורים בשבת, כי שבת הוא שרש השמחה, וכל הברורים שמבררים בכל ימי החל ומהפכין יגון ואנחה לשמחה - כלם שבים אל הקדשה בשבת, ושם נכללין כלם בשלמות בתוך השמחה העליונה, כי שבת הוא מעין עולם הבא, שהוא בחינת שמחה, בחינת (שפיט טו, י): "שבע שמחת את פניך" וכנ"ל, ואז עולין כל השירות והנגונים ונכללין בשרשן מבחינת קול הישר, שהוא בחינת שבת, בחינת כהן, שזהו בחינת (שפיט טז, ב): "שיר השירים אשר לשלמה", שהוא בבחינת שבת, שהוא בחינת 'מלך שהשלים שלו', כפידוע, כי שבת הוא בחינת שיר העליון על כל השירים, כי כל השירים של עכשו הם מתחילין מבחינת לוי, מבחינת שמאל, כמו שאיתא בזה הקדוש (שפיט טז, ב): "שיר לשמאל וכנ"ל" כי כל עבודתנו בעולם הזה, שהוא בחינת ששת ימי המעשה, בחינת היום לעשותן - הוא לברר הקדשה, שהיא השמחה מהסטרא אחרא, שהיא בחינת יגון ואנחה, ולהפך יגון ואנחה לשמחה, וכנ"ל.

ועל-כן כל השירות של עכשו הם מסטרא דנקבא, שזהו בחינת 'שירה חדשה שבו גאולים' בלשון נקבה, כמוכא בספרים (שפיט טז, ב) כי עכשו אי אפשר לשמע השיר והנגון הנמשך מבחינת קול הישר בעצמו שהוא בחינת כהן, בחינת שבת, בחינת עולם הבא, שלא יתבטלו במציאות מחמת שקלי הגופים שלנו אינם מוכנים בעוונותינו, ויש בהם אחריות היגון ואנחה, על-כן אם היו שומעים את בחינת קול הישר בעצמו, שהוא בחינת השיר שיתער לעתיד - היה בחינת רבוי אור שגורם שכירת כלים, חס ושלוש, שמשם סטרא דמותא כפידוע, והיו מתנגברים היגון ואנחה ביותר, חס ושלוש, על-כן עכשו עקר התקון והברור בחינת כל הנגונים מתחילין מסטרא דלואי, מבחינת שמאל, כדי להמתיק הדין בשרשו לברר היגון ואנחה ולהפכו לשמחה עלידי המתקת הדין בשרשו, עלידי שמהפכין קול החוזר ומחברין אותו לקול הישר וכי כנ"ל, רק אחר שמבררין

לקוטי הלכות

הלכות פריה ורביה והלכות אישות ג

אבן העזר

שהוא בחינת קול הישר, שהוא שרש כל השמחה והחיות של כל העולמות.

ואז יתער שיר חדש, שהוא בחינת שיר של חסד, שהוא בחינת כהן שנקרא "חסד", כמו שכתב רבנו ז"ל (פיקודי 622 סעיף ט) שלעתידי נזכה לבחינת שיר של חסד, שהוא עקר שלמות 'עשרה מיני נגינה', בחינת שיר פשוט, כפול, משולש, מרבע, שעולה ע"ב בגימטריא 'חסד', כי עכשיו כל הנגונים והשירות הם רק הארה מעשרה מיני נגינה, כי עכשיו עקר השיר מסטרא דליואי, שהוא בחינת דין שמשם אחיות סטרא דנוקבא, ועליכון כל השירות בלשון נקבה, כנ"ל. אבל לעתיד יתער שיר חדש בלשון זכר, כמו שאומרים בהגדה: יגודה לך שיר חדש, כמובא. כי יתער שיר של חסד, בחינת שיר של שבת, בחינת 'שיר השירים' - שיר המעלה על כל השירים, בחינת (סודים ס"ב ט) "כהנידו ללבשו צדק וחסידיו ירננו", וחסידיו ידקא ירננו, בחינת שיר של חסד, כי אז יתבטל היגון ואנחה לגברי ויתהפך הכל לשמחה בשלמות, ואז נזכה לשמע בחינת קול השיר הנמשך מקול הישר בעצמו, שהוא בחינת כהן, בחינת חסד. והוא בחינת עצם רבוי השמחה שלעתידי, בחינת "בלע שמוחז את פניו" וכי, וכיוצא בזה בפסוקים הרבה כנ"ל, אשרי שיזכה לשמחה הזאת ולשיר הזה של חסד, שהוא בחינת הנגון שיתנגן לעתיד על ע"ב נימין כשיתהפכו עזונות ישראל לזכויות, שהוא בחינת התיאבקות היגון ואנחה לשמחה וכנ"ל, וכמבאר בהתורה יתקעו, בלקושי תנגיא סימן ח, עין שם, אשרי שיזכה לזה

לא. והוא שכתב רבנו ז"ל (סעיף ס"ד ט) שלקרב נפשות להשם יתברך הוא תקון גדול מאד לפגם הקבית, כי כשמקרב רחוקים לה יתברך והו בחינת שרודף אחר היגון ואנחה ומכניסו בעל קרוח לתוך השמחה, כי זהו ממש בחינת מה שרודף ומשתדל לקרב רחוקים, שרודף אחר אנשים הרחוקים מה יתברך המנחם בחשך, בתוך בחינת יגון ואנחה,

וזהו בעצמו בחינת הכהן, שכל הברורים שלוויים וישראלים מברורים, שהם בחינת עשרה מיני נגינה, כלם הם בכל הכהן, שהוא בחינת שיר פשוט, שהוא שרש הכל, אבל הכהן בעצמו אסור לו לצאת מקדשתו אל החוץ במקומות שנאחו ביותר היגון ואנחה, שהם בחינת "אשה וזה וחלה" וכי, וכן שבינה שנאחו בה גם כן היגון ואנחה, שהוא בחינת עבודת, בחינת שבי גלות מצרים כנ"ל. כי הכהן קדוש הוא בבחינת קדשת שבת, כמו שכתוב (ויקרא כ"ג ט) "קדשתו כי קדש הוא לאלקוי". וכל הברורים צריכין לשוב ולחזור ולבוא אליו, אבל הוא אסור לצאת למקום, ועליכון אסור להכהן להשמאות למתים, ששם נאחות השמחה הבאה מבחינת יגון ואנחה, שהוא בחינת סטרא דמותא, בחינת תקף מרירות יגון ואנחה שמתאבלין על המת, רחמנא לצלן, וכנ"ל, כי הכהן אסור לצאת למקומות כאלו, כי קדוש הוא בבחינת שבת שאין שם ברור, רק כל הברורים שבים לשם, וכנ"ל.

ל. וכן בכלליות העולם, כל העבודה שעושין כל ימי חיו, וכן כל העבודה שעושין כל ימי העולם הזה - כלם הם בחינת ברורים שמבררין הניצוצות הקדושים מעמקי הקלפות, שהם בחינת יגון ואנחה, ומהפכין יגון ואנחה לשמחה. וכל הברורים הם עליידי בחינת עשרה מיני נגינה של בחינת הלויים שממיתקין הדין ומקשרין וכולליו הקול חוזר בקול ישר, שעליידי זה מהפכין היגון ואנחה לשמחה כנ"ל, אבל לעתיד לבוא כשיגמר הברור בשלמות, ויקים (סעיף ס"ד ט) "בלע המות לנצח ומחה ה' אלקים דמעה מעל כל פנים"; (ויקרא י"ג ט) "ואת רוח השמחה אעביר מן הארץ" וכי. אז לא יהיה עוד שום ברור ועשיה ועבודה כלל, כי "היום לעשותם" (ויקרא י"ג ט) - ילא למחר לעשותן (סעיף ס"ג ט), ואז יהיה יום שכלו שבת, שכל הברורים שיזכה כל אחד לקרב לפי בחינתו לפי עבודתו ושרותו בעבודת ה', כלם ישבו לשרשם העליון,

כג

אָבן הַעֵזָר

הלכות פריה ורביה והלכות אישות ג

לְקוּמֵי הַלְבוּת

העולם, כלם הם רק חסרונות. ואצלי אין כל העולם כלו עולה כלל שאשמע חסרון שלהם וכו', כי אני חי חיים טובים שאין בהם שום חסרון כלל וכו'. וחיים טובים שלו היה שהיה אוכל לחם ושתה מים וכו', עין שם היטב ענין הנפלא והנורא והנשגב הזה.

כי דע אחי, שקדם שספר רבנו ז"ל, מעשה זאת של יום השני, וכי המעשה הוא של השבעה בעטלירש - לא ספרה ביום אחד, רק בכמה ימים, ונמשך ענין הספור בערך שני שבועות, כאשר יבאר במקום אחר (סיבת ה"ן שבעים סעף-קט). מעשה שהיה כך היה, שהייתי עומד לפני הדרת קדוש, ובתחלה קדם סעדת הצהרים דברתי עמו מענין המעשה הנוראה הזאת שספר ביום שבת קדש הקדש, עד סיום הספור של הבעטלירש הראשון שהוא העור, אשר אנכי לא הייתי בעת הספור הזה, ואחר כך ביום רביעי הסמוך דברתי עמו מענין הנורא והנפלא הזה, ושמעתי מפיו הקדוש, שהוא תפץ ומשתוקק להיטיב עמנו טובה נצחית, לספר לנו שאר המעשה, וכלתה נפשי לשמעה, אך בתוך כך בא המשרת ואמר: הגיע עת לאכל, והלבתי משם וכו', עד אחר כך בין הערבים חזרתי ועמדתי לפניו, ודברתי עמו עוד כמה ענינים מספורי העולם, וספרתי לו כמה מעשיות מבארדיטשעולם, ובתוך דברי עניתי ואמרתי לפניו מענין היסורים והחסרונות שיש לכל הנגידים והגבירים הגדולים, שכלם מלאים דאגות וחסר להם תמיד, וכן כל החכמים והמקוריים כל חכמתם חסרה תמיד ואינם יודעים שום דבר בשלמות, כידוע להם בעצמם, ועל ענינים כאלו אמרתי לפניו מקרא הזה (תנ"ך ג, ט) - "גם את העולם נתן בלבם מבלי אשר ימצא האדם את המעשה אשר עשה האלקים מראש ועד סוף" וכו' (עין ספרים י"ב ע"ג). ענה רבנו ז"ל ואמר: הלא זה הוא ענין המעשה שלנו? ושאל תרבי: אינן אנו עומדים בהמעשה? השבתי לו ברעדה: הוצל הספור של יום השני. ענה ואמר: ביום השני וכו', וספר כל המעשה של יום השני, שהוא מענין החרש

שהם בחינת כל התאוות והעברות, רחמנא לצלן, כנ"ל, והוא רודף אחריהם ומהפכם אל הקדשה ומקרבם להשם יתברך, ואז מהפך היגון ואנחה לשמחה, כי מתחלה כשנה היה רחוק מהשם יתברך, נאמר (פסוקים ג, ו): "ויתעצב אל לבו". בחינת 'שכינה מה אומרת קלני מראשי' (ספרים ז, טו), ולהפך כשמתזוירין אותו בתשובה ומקרבין אותו להשם יתברך, אזי נגדלת השמחה מאד אצלו יתברך, בחינת (ספרים קד, טז): "ישמח ה' במעשיו", כי נתוסף שמחה וחרון גדולה רבה ועצומה בכל העולמות כשבא הרחוק מהשם יתברך ורוצה לקרב עצמו אליו יתברך, וכמבאר בהנהגה מגדל הפלגת השמחה והשעשועים שנגעין למעלה על-ידיה האיש דרדוף בתר חניבא לאתבא ליה בתיבתא (שרדף אמר החוטא להחזירו בתשובה). כי אין שמחה לפני השם יתברך כמו זאת השמחה כשחוזרים אליו הרחוקים ממנו, שהיה עקר גדלותו ושישועיו כמובא בדבריו רבנו ז"ל כמה פעמים (ספרים ז, טז). כי השם יתברך מלא רחמים ורחם להיטיב ורוצה בתשובת רשעים, ואינו תפץ במיתתם כמו שכתוב (ספרים ז, טז): "כי תפץ חסד הוא". והוא חושב מחשבות לבל ידח ממנו נדח (ספרים ז, טז), ועל-כן יקר בעיניו מאד מאד מי שמביא מתנה יקרה כזאת שהם בניו היקרים שנתרחקו ממנו בעוונותיהם, ואין ערך לשמחה זו כשזוכין להחזירם ולקרבם אל הקדשה, ועל-כן על-ידי גדל השמחה שגורם על-ידי קרבת הרחוקים, שהוא בחינת התהפכות יגון ואנחה לשמחה - על-ידיה וזכה לתמן בשלמות גדול בחינת פגם הקריה, שעקר הפגם הוא - מה שפגם בשמחה ונתן אחיזה ויניקה לבחינת יגון ואנחה, חס ושלום, כנ"ל, כי עכשו על-ידי קרבת הרחוקים - נתהפך היגון ואנחה לשמחה גדולה כנ"ל:

לכ. **על-פי** הנ"ל יכולים להבין איזה רמז קצת בענין המעשה הנוראה של השבעה בעטלירש, כענין ספור השני שהיה חרש שאמר: אני איני חרש כלל, רק שכל הקולות של כל

לקוטי הלכות

הלכות פריה ורביה והלכות אישות ג

אבן העזר

כי באמת עקר בחינת קול החזר נמשך בקשרו מבחינת חסרון, כי ידוע, שקול החזר בגשמיות הוא – כשהקול פוגע באיזה מחצה ומכה בו, כגון ביער או בין החרים, שעל-ידיה נשמע קול הברה, שהוא קול החזר, ובשרש העליון נמשך בחינת קול החזר מהנאת בחינת קול הישר, בבחינת מחצה העליונה, שהוא בחינת תחלת הצמצום, שהוא בחינת נקדת המרְכָּזו שעל-ידיה נמשך בחינת קול החזר, כי ידוע ומבאר במקום אחר (סיקל טו, טז), שקדם הבריאה היה הכל אין סוף ולא היה מקום לבריאת העולם, וכשרצה השם יתברך לברא את העולם – צמצם אלקותו אל הצדדין עד שנעשה חלל הפנימי בצמצו, ושם המשיך האור בדרך קו, ועל-ידיה נברא כל העולמות וכו', כמבאר ב'עין חיים' בתחלתו. וזה הצמצום הוא בחינת המקום והמחצה של כל העולמות, כי בלא הצמצום היה הכל אין סוף, ולא היה מקום לבריאת העולמות כנ"ל. ותכף אחר הצמצום כשנעשה בחינת חלל הפנימי, אז המשיך השם יתברך אורו בדרך קו הישר, שהוא בחינת קול הישר, שעל ידו נברא הכל, כמו שכתוב (תהלים טו, י): "בדרך ה' וכו' וברוח פיו" וכו'. ומתמת שנה הקול הישר פגע בנקדת המרְכָּזו, שהוא תכלית מחצת הצמצום. בידיע, שקשר תכלית הצמצום הוא בבחינת נקדת המרְכָּזו, שרחוק בתכלית הרחוק מכל האור אין סוף הסובב את החלל הפנימי, וכשפגע הקול הישר הזה במחצת הצמצום הזה, שהוא נקדת המרְכָּזו – נעשה תכף בחינת קול החזר, שהוא קול הברה, ומגדל הרחוק של הקול הברה מהתחלת הקול הישר, על-ידיה נדמה הקול הברה לקול בפני עצמו, עד שאפשר לטעות, חס ושלום, כאלו זה הקול הברה, חס ושלום, היא עקר הקול וכו' כנ"ל, שזהו עקר בחינת הבחירה וכו'.

כי באמת גם כל הצמצום הנ"ל של חלל הפנימי הוא רק בהמת והדעת, וכמבאר מזה קצת במקום אחר, וכמבין בדברי רבנו ז"ל בהתורה 'בא אל פרעה' (סוף טו), שקשר הצמצום הוא מה שצמצם את המח

הנ"ל, אשרי אונים שקף שומעות וכו'. מה נאמר? מה נדבר? מי יוכל להעריך על הכתב, חלק מאלף ממעט ההתנצצות שבמח עד היכן כל דבור ודבור של המעשה הנרְאָה הזאת מגיע וכו' וכו' ואין להאריך בזה כאן.

לג. והנה על-פי הנ"ל מבאר היטב ענין החבור והסמיכות של זה שחי חיים טובים בלי שום חסרון, שהוא דיקא נקרא 'ח'רש' ואינו שומע כלל שום קול של זה העולם, כי כל הקולות של זה העולם כלם הם חסרונות, ואפלו השמחות של זה העולם כלם הם חסרונות, ועל-כן הוא נקרא 'ח'רש', כי אצלו אינו עולה זה העולם כלל שישמע החסרון שלהם וכו' – כי כל הקולות של זה העולם הגשמי, שהם הקולות שאינם דקדושה באמת, כלם הם חסרונות בודאי, כי כלם נמשכים מבחינת קול החזר הנ"ל, שמשם כל הדינים שמשם כל החסרונות שבעולם.

כי כל היסורין והחסרונות שיש לכל אדם שבעולם, כלם מחמת מדת הדין והצמצום המעכב השפע שעל-ידיה באים כל החסרונות והיסורים, חס ושלום, ועקר התגברות הדין, חס ושלום, שמשם החסרונות הוא על-ידי קול החזר, שהוא קול הברה כנ"ל, הינו על-ידי ששומע רק קול החזר בעצמו ואינו סותם אָניו מקול החזר, שהוא בחינת קול כסילות של הבלי עולם הזה – להטות לכבו ואזנו אל בחינת קול הישר בעצמו, שהוא כלליות התורה והמצוות שנמשכת מקול הישר, בחינת (דברים ה, י): "קול דברים אתם שומעים" וכו', ועקר התורה והמצוות הוא האמנה כנ"ל, דהינו להטות אָנו ולבבו לקול הישר שעל-ידיה נברא הכל, לידע, שהכל נמשך רק מקול הישר וכו' (סוף טו טז טז). וכל אחד כפי מה שפוגם בזה, שהוא בחינת פגם אמנה, בחינת עבודה זרה וכפירות ואפיקורסות, שעל-ידיה מפריד השפעת כל טוב המשך מבחינת קול הישר לכלליות העולם שבהם נשמע בחינת הקול החזר כנ"ל – מזה באין כל החסרונות.

לקוטי הלכות

הלכות פריה ורביה והלכות אישות ג

אבן העזר

כד

והדעת, עד שלא יוכל המזן והדעת להשיג בחקמה אלקותו ויתברך כי אם באמונה לבד, שמהו נמשכין כל הקשיות של המקורים שאי אפשר לישבן, כי הם נמשכין מבחינת הצמצום של החלל הפנוי, ששם אי אפשר למצא אלקותו בחקמה ושכל כי אם באמונה לבד וכו', ועין שם בהתורה הנ"ל ובכל המקומות שדברנו מזה, ואם איש אמונות אתה והפנן באמת, תבין ותשכיל מעלת האמונה העולה על כל החכמות בלם, ותבין הדברים היטב.

לה. ועל-יבן כל הקולות של זה העולם שאינם של הקדושה בשלמות, רק יש בהם אחריות תאוצת עולם הזה והבליו והכמותיו הם בבחינת קול החוזה כנ"ל, שנמשך מבחינת חסרון בשרשו, היינו מתחלת הצמצום, שהוא בחינת חסרון, כביכול, היינו מה שהשם יתברך חסר וצמצם אלקותו וטובו וגדלו מבחינת המקום של החלל הפנוי, כי הצמצום הוא בחינת חסרון ההשפעה, כידוע, ומזה נתהוה בחינת קול החוזה על-ידי שפגע בחינת קול הישר, שהוא שרש החיות של כל הבריאה בלה, שפגע בבחינת מחצה הזאת של הצמצום, שהוא בחינת חסרון כנ"ל. נמצא, שבחינת קול החוזה הוא רק מבחינת חסרון ועכוב ההשפעה, ועל-יבן כל מי שנמשך אחר הקול הזה הוא מלא חסרונות תמיד וכל מה שנמשך ביותר אחר זה הקול החוזה - כמו בן החסרונות שלו רבים וגדולים ביותר.

וזה בחינת דעת חסרת מה קניית דעת קניית מה חסרת, וכמו שאמר רבותני ז"ל (נדרים סו). כי עקר הדעת הוא לדעת "כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו" (נדרים טז), שהוא הדעת של האמונה הקדושה, בחינת (נדרים טז): "וארשתיו לי באמונה וידעת את ה'", שהוא הדעת של כלליית ישראל עם קודש מאמינים בני מאמינים, שמאמינים בה' ובמשה עבדו ומקמינן את התורה, שעל זה נאמר (נדרים טז): "וישמרתם ועשיתם כי הוא חכמתכם

ובינתכם לעיני העמים וכו', ואמר ר' עקב חכם ונבון הגוי הגדול הזה וכו'. כי "כל הדברים יגיעים לא יוכל איש לדבר, לא תשבע עין לראות ולא תמלא און משמע" וכו' (נדרים טו). כי כל מי שנמשך אחר חקירות וחכמות של זה העולם - הוא חסר לעולם, מאחר שאינו מקשר כל החכמות והחיות להשם יתברך שהוא עקר השלמות, כי אין שלמות כי אם להשם יתברך. ומי שידע ממנו יתברך, היינו על-ידי אמונה שלמה - הוא כולו בו יתברך, ויש לו גם כן כל השלמות, וכמבאר בדברי רבנו ז"ל במקום אחר, אבל תכף כשחותם אגניו ואינו שומע עצם הקול הישר, רק הקול החוזה הנמשך מחמת הצמצום של הדעת כנ"ל שהוא בחינת חסרון, על-יבן הוא מלא חסרונות תמיד, וזהו בחינת כל החסרונות של כל העולם שכלם נמשכין מחסרון הדעת, ועקר חסרון הדעת הוא חסרון אמונה, כי מי שיש לו אמונה שלמה בהשם יתברך בשלמות וידע שהכל מהשם יתברך בהשגחתו לבד, כי "אלקים שופט זה ישפיל וזה ירים" (נדרים טז). - הוא חי חיים טובים תמיד, כי "כל מה דעבד רחמנא לטב עבד" (נדרים טז) בודאי, ובודאי כונתו יתברך לטובה, וכמבאר מזה בדברי רבנו ז"ל בכמה מקומות (נדרים טז) וסודות

כלום, כי הם רחוקים מתי החיים על-ידי חכמתם וחקירתם שעוקרת אותם משרשם, וברוכים תמיד אחר חכמות שאחר השבע, ששם מלא חסרונות, כי העולם הזה מלא חסרונות, כעס ומכאובות, ואין שום אדם שיטלים תאוצתו בזה העולם, וסוף כל סוף מה יתרון לו מכל עמלו וכו', וגם כל החכמות חסרים עד שרוב מודים בעצמם שאין יודעים כלל, כי זה אלים שנים שחוקרים חכמת התכונה, וזה סמוך המציא אחד תכונה חדשה כידוע, וכלם קבלו באהבה, ובאמת הוא שטות גדול למי שיש לו מח בקדקדו, וכמבאר בדעת החולקים עליו, ובין כך ובין כך דעה

לקוטי הלכות

הלכות פריה ורביה והלכות אישות ג

אבן העזר

"ובחקתיקה לא תלכו", כמו שפרש רש"י שם. והם מבליים ימים וזמן המבחר על שטמים כאלו, "ואחריתה שמחה תוגה" (משנ"י ת, י).

וכל הצרות והיסורים שיש להם כל ימיהם הם יודעים בעצמם, כי באמת רק העניינים והאביונים קטני השכל שאינם בקיאים בטיב העולם, רק הם סוברים שאנשים כאלו ההולכים בשירות לבם, בדרךים הללו של המחקרים שהתחילו מחדש בעונותינו הרבים, יש להם כל העולם הזה וחיים בנחת. אבל באמת מי שיש לו מוח בקרקרו ובקי בהם ובדרכיהם, הוא יודע מעצם מרירות חניקה, שהם מלאים כעס ומכאובות, יגון ואנחה כל ימיהם, וחרקים שנים בכל עת על החסידים התמימים והכשרים על ששמחים שמחה אמתית בה' יתברך, ויש להם נחת רוח ושמחה גדולה בשבתות וימים טובים, וכיוצא בזה בכל עת, שאנו זוכים לזכר הטוב אשר היטיב עמנו השם יתברך שהבדילנו מן הטועים האלה, ושם חלקנו בחיים להאמין בה' ובמשה עבדו, בתורה שבכתב ותורה שבעל פה, ובספרי הזהר והארי"ל והבעל-שם-טוב ז"ל וכו', כי הם כל ימיהם אין להם שום שמחה אמתית שתהיה מגיע לחלק מאלף ממעט השמחה שיש לפחות שבישראל בכניסת שבת וכיוצא. רק להפך, כל ימיהם כעס ומכאובות, ותמיד חסר להם רבוי תאוותיהם לאין קץ.

כי הם רוצים שיהיה הכל בשלמות אצלם, שיהיה המלבוש תפור כרצונם דיקא, בכל הדקדוקים והפרטים הרבים שהוא רוצה, ושיהיה לו כמה מלבושים שונים המבחרים לו לפי דעתו, כי זה המלבוש צריך בבקר בקשקש ממשות, וזה צריך בעת יציאתו לשוק, וזה בצעירים, ומלבוש לתוך הקבר אינו חושב כלל וכו'. וכן בענין המנעלים ומשחתן והכלי עץ שהם צרכים המבחרים להם, ולא לט, וכיוצא בזה רבוי צרכיהם המבחרים להם, ולא לט, המטרידים את ימיהם. ומי שהוא עשיר - חסר לו הצטרפות כאלו הרבה מאד, ובפרט בעניני הדירות

אחת מהם שקר, ולשווא עמלו החקמים - או הראשונים או האחרונים כל ימיהם - למצא חכמת התכונה, ומאומה לא נשאו בעמלם, כי האחרונים סתרו דעות הראשונים, ומי יודע האיד האמת? ובאמת הוא שלא כדברי זה ולא כדברי זה, וכן בשאר החכמות.

ובפרט בחכמת הדאקטרי שגראה לכאורה שהיא לטובת העולם כדי להציל האדם מחליו, ובאמת עינינו הראות כמה אלפים ורבבות נפשות שקעו ומתו על-ידי הדאקטורים דיקא, כאשר רואים בחוש בכל יום, כמו שאמר רבנו ז"ל (ש"ס ח"ו פ"ק ט"ו): "והדאקטורים הורגים נפשות רבות לאין מספר, והם בעצמן מודים שכל כך הקרו בחכמות הדאקטורי עד שעכשו אין יודעין מאומה, ויש מחלקת גדול ביניהם שלדברי זה - דעה האחרת ממתה את האדם, ולדברי שבנגוד - היא להפך, כמבאר בדברינו מזה. ואם כן הלואי ולא היינו יודעים מעולם מתחמת הדאקטורי, בודאי היו עכשו בני תבל בכפלים, וכיוצא בזה בשאר החכמות.

ואפלו אם לפעמים נצמח מצד אחד איהו טובה על-ידי החכמתם, היא רעה מצד אחר, ואפלו צד הטובה הוא רעה גדולה, כי בעולם הזה אין שום טובה כלל, ומה יתרון לאדם כשממציא נגון יפה בחכמת המוזיקא שיגע עליו כל ימיו, ולבסוף על-ידי הנגון הזה נמשך אחר תאוות נאוף, שממית את האדם בגשמייות ורוחניות, כנראה בחוש, שהם הולכים בבתי טרטיאות וקרקסאות שלהם שקורין "טייאטרי" ו"קומעדיסי" וכיוצא בזה, ושם מערבים זכרים ונקבות בלי שום הבדל, ושומעים שיר עגבים, ועושים מה שעושים כמפרסם כל זה, ואינם יכולים להכחיש זאת, כי הם בעצמם יודעים בעצמם מחשבתם הקדושה והטהורה שיש להם שם, ומה שעושים אחר-כך, או להם או לנפשם ועל כל פנים הם פורשים עצמם מדרך החיים, מדרך תורתנו הקדושה שאסרה זאת, כמו שכתוב (תק"ט, י):

לקוטי הלכות

הלכות פריה ורביה והלכות אישות ג

אבן העזר

כה

שלהם וכלי הבית שלהם, שהכל רוצים שיהיה עליהם עד שמקמת זה - רבו צרכיהם מאד, עד שמקרחים להפליג עצמן למרחקים, והם כל ימיהם נעים ונדים, יומם לא ינחו וליילה לא ישקוטו, ומקמת שרוצים שיהיה להם בית נאה עם כל הכלים שלהם, מקמת זה לנים עליפירב בכפרים ובבתי נכרים ומבילים רב ימיהם בבית אחרים, וכשבאים לביתם טרודים בהבליהם, עד שאין יודעין אם הם בביתם אם הם בחוץ - בדרך, וסוף כל סוף נעשים בעלי חובות, עד ששכיח אצלם הרבה שממיתים עצמם בידים מקני שרפה, או בסכין, שמאבדו עצמן לדעת מקמת רבוי תאוותיהם שרדפו כל ימיהם ולא השיגום.

ובאמת גם אנשי בני ישראל הקשרים צריכים מלחמה גדולה עם יצרם, לבלי לרדף אחר מותרות ולהסתפק במועט בכל מה דאפשר, כי כל מה שרוצה להשלים חסרונו יותר מזה העולם - חסר לו עוד הרבה יותר ויותר, כנראה בחוש. כי גם ההכרחיות של האדם המקרחים ביותר רבים גם כן מאד, וצריכים לבקש הרבה מאד מהשם יתברך שלא יטרדוהו ההכרחיות מעבודת השם יתברך, מכל שכן וכל שכן שאין צריכו לרדף אחר מותרות.

ומכל שכן וכל שכן כמה רע ומר עד הנפש דרכי אלו הפורשים מדרכי ישראל, ההולכים בכל מנהגיהם בדרך הענוה דיקא, שעוקרים אותם מן העולם הבא בודאי, כי כל באיה לא ישובו ולא ישיגו ארזות חיים^(א) (תפ"ג ב) וגם בעולם הזה הם מלאים דאגות ויגונות רבות מאד מאד עצמו מספר, וכל ימיהם כעס ומכאובות הרבה, ואין להם כמה לנחם את עצמם, מאחר שרדוקים מהשם יתברך ומקדשת תורתו ומצותיו ושמחת שבת ויום טוב, כי אנשי ישראל הפשוטים, אפילו אותן שרדוףין אחר משה ומתן ולהגשים אחר העושר ולא שברו תאוות עולם הזה והבליה,

אף-על-פי-כן מאחר שיש להם אמונה על כל פנים, ומתנהגים בדרך אבותינו אשר מעולם, ואינם הולכים בדרך מלבושיהם ובמנהגיהם, ואינם מחנכים בניהם בלמוד ספריהם ולשונותם וכי, אלו האנשים אף-על-פי שגם הם יש להם הרבה דאגות מרובי הצרכות שלהם, מקמת שאין להם מדת ההסתפקות כראוי, אף-על-פי-כן יש להם חיות ושמחה קצת בשבתות וימים טובים וכיוצא בזה, ומקיים לה שייטיב עמהם להבא וחושבים על אחריותם קצת, ומתנחמים כמה שנותנים את בניהם לתלמוד תורה, ומשתדלים שילכו בניהם בדרך הישר, בדרך התורה, בדרך אבותינו מעולם, מכל שכן היראים והכשרים המסתפקים במועט כדי חיוני בצמצום, מכל שכן וכל שכן הצדיקים אמתיים אשר פנו ערפם לגמרי מתאוות עולם הזה והבליה ומקשרים עצמם כל ימי חייהם לחי החיים, הם זוכים לעקר החיים באמת, חיים אמתיים שאין בהם שום חסרון.

והכלל, שכל העולם הזה מלא חסרונות, וכל הכרדף אחריו יש לו חסרונות תמיד, וכל מי שברדף אחריו יותר ויותר אף-על-פי שנדמה לו שיש לו עשירות ותאוות עולם הזה, אף-על-פי-כן הוא חסר יותר ויותר, כמו שאמר רבותינו ז"ל (תק"ה דפ"א ט"ז): אין אדם מת וחצי תאוות בידו, יש לו כמה מבקש מאתיים וכי. כי כל העולם הזה נמשך מבחינת תחלת הצמצום, שהוא בחינת חסרון כנ"ל, ועל-כן הוא מלא יגונות כעס ומכאובות ודאגות וחסרונות תמיד כנ"ל. כי כל העולם הזה לא נברא כי אם בשביל הבחירה, כדי שיהיה להאדם נסיון ובחירה. זה יתברך בטובו וברחמי הקדוים והודיע לנו על-ידי צדיקו האמתיים, וגם הראה לנו בחוש למי שיש לו שכל מעט - שהעולם הזה מלא יסורים, למען נדע לבלי להניח להטעות עצמנו, חס ושלום, כמו שאמר רבנו ז"ל בזה הלשון (פסחים ד"ו ס"ט ע"ב): את זה תקבלו ממני שלא תניחו עצמכם להטעות בזה העולם, כי העולם הזה מטעה אותנו לגמרי, כי אין גם אחד

לקוטי הלכות

הלכות פריה ורביה והלכות אישות ג

אבן העזר

אזינו מקולות של זה העולם, הוא שומע יותר מכל העולם ותקמתו עולה על כלם, כי רק זה עקר החכמה - לעבד על כל החכמות של זה העולם הנמשכין מבחינת קול החזר ולדבק את עצמו לקול הישר הנמשך מחי החיים, שזה עקר החיים אמתיים, בחינת חיים טובים הנל, אשרי הזוכה לזהו

לה. וזה בחינת מצות מילה, שהוא מצוה שקבלו ישראל בשמחה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (פסח ק"ג), שהוא בחינת תקון הברית, כי הערלה הוא מום בחינת חסרון, כי המום הוא חסרון ואפלו יתר איבר הוא מום בחינת חסרון (יורה דעה ס"ט ס"ט ס"ט) וזהו בחינת הערלה, שהוא יתרון, בחינת מותרות, אבל באמת הוא חסרון ומום, כמו שפרש רש"י (פסחים ט"ו): "התהלך לפני ה'היה תמים"; שכל זמן שהערלה בך אתה בעל מום לפני. כי זהו בחינת 'כל המסוף גורע' (סנהדרין ט"ו), שהוא בחינת הקלפות שנקראין מותרות, שזהו בחינת 'עשיתי עשר ריעות עזים, כמובא (עב"ס) שם ט' ק"ק א' ב' ידוע.

כי באמת רואין בחוש, שהערלה הוא יתרון בגוף האדם, כי אין שום איבר באדם שאם יתכונן ממנו חתיכה - ישאר האיבר בתכלית השלמות יותר מבתחלה בלי שום חסרון, כמו שרואין זאת במצות מילה, שד"קא אחר חתיף הערלה והפריעה מתגלה העטרה, ורואין בחוש שזהו עקר תבנית האיבר באמת - צלם דמות תבניתו. והערלה שהיתה עליו היא רק קלפה ממש, כמו מוצ' ותבן ושאר הקלפות שסביב התבואה והפרות, שאין נכר הפרי, כי אם בשמפוישין ומבדילין ממנה הקלפה הקודמת לפרי, כמו כן ממש רואין בחוש למי שמתכבל על האמת, שהערלה היא קלפה ממש, וכשחותכין ומפרישין ומבדילין אותה, אז נראה עקר אמתיות צלם דמות האדם דקדושה, כי אז נתגלה העטרה בשלמות בלי שום הכר חתך, כי כך ברא השם יתברך באיבר זה בכונה, שהוא שגנה מכל האיברים שבאדם, כי אין שום איבר כזה

שיהיה טופו טוב מזה העולם וכו', וגם לאמות העולם צריכים להודיע זאת וכו', ענין שם. ומי שרוצה שיהיה לו חיים בזה העולם, אי אפשר לו להשיג כי אם בשמסתפק במועט בתכלית המועט מזה העולם כדי חיינו בצמצום, וגם זה המעט - יהיה פגנות לשם שמים עלפי התורה כדי שיוכל לעבד את השם יתברך, שבשביל זה נברא. וכל מה שפרחק עצמו מתאוות עולם הזה וימקשר עצמו להשם יתברך ולהתורה - נתמעטים חסרונותיו, כי נכלל בבחינת שלמות יותר, כי השם יתברך עקר השלמות וכל מה שמתרחק יותר מהעולם הזה ומתקרב להשם יתברך - הוא נתרחק ביותר מהחסרונות ונכלל בהשלמות, ועקר הוא האמונה כנ"ל, כי עקר אלויות היצר הרע הוא מהקפירות כנ"ל, וכל הקפירות נמשכין מבחינת קול החזר, כנ"ל.

ועל-כן זה החרש שחי חיים טובים בלי שום חסרון - לא היה שומע שום קול של זה העולם שקלם הם מבחינת חסרונות, כי זה תלוי בזה, שהוא כליית כל הקולות של זה העולם, שקלם הם חסרונות כנ"ל, אבל הוא חי חיים טובים שאין בהם שום חסרון, כי הוא מדבק עצמו רק לבחינת קול הישר הנמשך מחי החיים ששם עקר השלמות בלי שום חסרון וצמצום, והוא מחיה את כלם, כי שם טרש החיים טובים בלי שום חסרון כלל, כי מאחר שדבקים שם - בודאי אין לו שום חסרון, כי שם כל השלמות כנ"ל. אבל כל הקולות של זה העולם, שהם בחינת קול החזר, בחינת חסרונות - אינו שומע כלל, והוא חרש ממש מאלו הקולות, כי אינו שומע כלל שום קול של חסרון, שהוא בחינת קול החזר, כי הוא חי ודבק תמיד בבחינת קול הישר, שהוא בחינת חיים טובים שאין בהם שום חסרון כנ"ל. וזה בחינת (עב"ס) שם ט' ק"ק א' ב' "חכם חרשים", כי החרש הזה ששותם

לקוטי הלכות

הלכות פריה ורביה והלכות אישות ד

אבן העזר

כו

שהוא בחינת חסרונות הנאחו בבחינת קול החזור, ואז זוכין לדבק את עצמו בבחינת קול הישר, שהוא בחינת 'רוממות אל בגרום', שהוה בחינת 'עשרה מיני נגינה' שהם בחינת תקון הברית וכנ"ל. ועל-יכן נהגין לנגן זה הפסוק 'רוממות אל' בשיש מילה, הינו כנ"ל.

(מן: זוהו בחינת מצות מילה וכו' הג"ל צריך עיון בכמה דברים.)

הקדמה ד

חוב אדם לשא אשה כדי לפדות ולרבות
(וכו') (אם יצא סוף טו)

כל המשפחות בחזקת כשרות וכו', אי-על-פי-כן אם ראיית שתי משפחות שמתגרות זו בזו תמיד או שני בני-אדם שמתגרים זה בזה, או ראיית משפחה שהיא בעלת מצה ומריבה תמיד, או ראיית איש שהוא מרבה מריבה עם הכל ועו פנים ביותר, חוששין להם וראוי להתרחק מהם, שאלו סיבני פסולות הם וכו'. וכן מי שיש בו עוונות פנים ואכזריות ושונא את הבריות וכו', חוששין לו שפא גבעוני הוא; גם עד כאן לשון שלחן ערוך (אם יצא סוף טו) כי נמצא שעקר פסול המשפחה הוא על-ידי עוונות דסטרא אחרא, שכל משפחה שראוין בהם שהם עוי פנים ביותר ובעלי ריב ומצה, צריכין להתרחק מהם שלא לשא מהם.

זה מבאר על-פי התורה "חומים בתוך חומים" (אם יצא סוף טו) מבאר שם, שעקר התרחקות מהקדשה הוא על-ידי העוי פנים שבדור שהם מתגבנין ביותר להרחיק מצדיקו אמת שהם בחינת השבעה רועים, שכל המשכת האמונה הקדושה הוא על-ידי, על-יכן אי אפשר להתקרב אל הקדשה כי אם על-ידי עוונות דקדשה, שצריך כל אדם שיהיה לו עוונות דקדשה כדי שיוכל לעבוד נגד עוונות הרע של העוי פנים שנוטלים הממשלה לעצמן, כי 'עוונות מלכותא - בלא תגא וכו', עין שם. ועוונות הוא בחינת קולות, בחינת: 'הן

שכשיחתכו ממנו איזה חלק והיה נשאר צלמו בתמונה שלמה כמו זה האיבר אחר חתוך הערלה והפריעה. נמצא, כשמעבירין הערלה, שהוא המום, בחינת חסרון, בחינת תאוות עולם הזה והכמותיו, שכלם חסרונות הנמשכין מהמותרות, בבחינת 'כל המוסיף גורע, וכשמעבירין המותרות, אז דיקא נשלים החסרון, כי אז דיקא נקרא "תמים", בחינת "התהלך לפני והיה תמים" כנ"ל, כי אז דיקא יכול לדבק את עצמו בחי החיים ששם כל השלמות כנ"ל.

ועל-יכן מצות מילה היא מצוה שקבלו ישראל בשמחה, ועדין עושין אותה בשמחה (אם יצא סוף טו), כי כשמבטלין המותרות, שהם החסרונות, שהם בחינת תאוות עולם הזה והבלוי, אזי זוכה לדבק עצמו בבחינת קול הישר, בחי החיים, ששם שרש השמחה, שרש כל העשרה מיני נגינה, שעקר שמחתו ושלמתו הוא כשנכללין בקול הישר, שהו זוכין על-ידי מצות מילה, על-ידי שמעבירין הערלה, שהוא המותרות, שהוא המום והחסרון כנ"ל, שעל-ידיה זוכין לבטל אחיות הקלפות הנאחו בקול החזור, ואז נכלל הכל בבחינת קול הישר, שהו עקר שלמות 'עשרה מיני נגינה' התלויים בתקון הברית, שהוא שלמות השמחה כנ"ל.

זהו בחינת מילה ופריעה, כי כשמעבירין תקון ההקמה, שהיא הערלה, אז יכולין לתפס שאר הקלפות שיש בהם עוד אחיות היגון ואנחה לתוך השמחה, שהוה בחינת קלפת הפריעה שהיא בחינת ננה שנכלל בתוך הקדשה, שהוה בחינת 'ששון ושמחה ושיגון' וכו' - שתופסין את היגון ואנחה לתוך השמחה וכנ"ל.

ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

זהו בחינת 'רוממות אל בגרום וחרב פיות בידים' (אם יצא סוף טו), שמרמו על מצות מילה, כידוע (וי' דאם סוף טו) כי על-ידי מילה מכניעין הערלה, שהוא הסטרא אחרא, בחינת מותרות,

ליקוטי תפילות

שְׁמַח נֶפֶשׁ עֲבָדְךָ כִּי אֵלֶיךָ יְהוָה נִפְשִׁי
אֵשָׂא. אֲגִידָה וְאֶשְׁמְחָה בְּחֶסֶדְךָ
אֲשֶׁר רָאִיתָ אֶת עֵינַי יַדְעַת בְּצַרּוֹת נִפְשִׁי.
הַשְׁמִיעֵנִי שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה תִּגְלָנָה עֲצֻמוֹת
דַּבִּיתָ. הַשִּׁיבָה לִּי שְׁשׁוֹן יִשְׁעֶךָ וְרוּחַ נְדִיבָה
תִּסְמְכֵנִי. וְיִשְׁמְחוּ כָּל חוֹסֵי כָּךְ לְעוֹלָם
וְיִנְנוּ וְתִסֵּף עֲלֵינוּ וְיַעֲלֶצוּ כָּךְ אוֹהֲבֵי
עֲמֶד. אֶשְׁמְחָה וְאֶעֱלֶצֶה כָּךְ אֲזַמְרָה שְׁמֵךְ
עֲלוֹן. תּוֹדִיעֵנִי אֶרְחַח חַיִּים שִׁבְעַת שְׁמֹחוֹת
אֶת פְּנִיךָ נְעִימוֹת בִּימִינֶךָ נִצַּח. בִּיהוָה
הַתְהַלַּל נִפְשִׁי וְיִשְׁמְעוּ עֲנָוִים וְיִשְׁמְחוּ. יִרְנֹו
וְיִשְׁמְחוּ חֲפִצֵי צְדִיקֵי וְיֹאמְרוּ תְּמִיד יִגְדַּל
וְיִזְוֶה הַחֲפִיץ שְׁלוֹם עֲבָדוֹ. יִשִּׁישׁוּ וְיִשְׁמְחוּ
כָּךְ כָּל מִבְּקָשֶׁיךָ יֹאמְרוּ תְּמִיד יִגְדַּל יְהוָה
אוֹהֲבֵי תְּשׁוּעָתְךָ. וְצַדִּיקִים יִשְׁמְחוּ וְיַעֲלֶצוּ
לִפְנֵי אֱלֹהִים וְיִשִּׁישׁוּ בְּשִׂמְחָה. הֲלֹא אֶתָּה
הַשֹּׁב תַּחֲיִינוּ וְעַמֶּךָ יִשְׁמְחוּ כָּךְ. שִׁבְעֵנִי
בְּבִקְרַת חֶסֶדְךָ וְיִרְנְנָה וְנִשְׁמְחָה בְּכָל יְמֵינוּ.
שְׁמַחְנוּ בְּיָמֹת עֲנִיתָנוּ שְׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה.
וְיִשְׁמְחוּ הַשְּׁמִים וְתִגַּל הָאָרֶץ וְיֹאמְרוּ בְּגוֹיִם
וְיִזְוֶה מַלְךְךָ. עֲבָדוּ אֶת יְהוָה בְּשִׂמְחָה בּוֹאוּ
לִפְנֵינוּ בְּרַנְנָה. יַעֲרֹב עָלֵינוּ שִׁיחֵי אֲנָכִי

בְּנֵי צִיּוֹן יִגִּילוּ בְּמַלְכָּם׃
רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מְלֵא רַחֲמִים,
אֲדוֹן הַשְּׁמִימָה וְהַחֲדוּדָה אֲשֶׁר הַשְּׁמִימָה
בְּמַעוֹנֶךָ, וְאִין לִפְנֶיךָ שׁוֹם עֲצָבוֹת כָּלֵל,
כְּמוֹ שִׁכְתוּב, הוֹד וְהַדָּר לִפְנֵינוּ עוֹ וְחֲדוּדָה
בְּמִקְוָמוֹ. זְכַנִּי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וּבְחֶסֶדְךָ
הַעֲצוּמִים, שְׂאֻכָה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה
תְּמִיד, כְּאֲשֶׁר גִּלִּיתָ לָנוּ עַל יְדֵי צַדִּיקֶיךָ
הָאֲמִתִּיִּים שֶׁשְׂמִיחָה הִיא סִטְרָא דְקַדְשָׁה,
וְעֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה הִיא הַסִּטְרָא
אֲחֵרָא, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹנֵא אוֹתָהּ,
וְכָל קְדוּשַׁת אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי הוּא עַל יְדֵי
שְׂמִיחָה דִּיקָא, וְכָל הַהֲתַרְחָקוֹת שְׁלָנוּ
מִמֶּךָ וְהַתְּגַבְרוֹת הַתְּאֻוֹת הַכֹּל הִיא עַל יְדֵי

ולאכל מצה בפסח, וכן שארי כל המצות הקדושות אשר אנהנו עם קדשך מקימים בכל עת אפלו הפחות שבפחותים והקל שבקלים.

מה רב טובך אשר עשית עמנו, מה יקר חסדך אלהים. מה גדלו, מה רבו, מה עצמו רחמיך וחסדך עלינו, אשר הכרתך אותנו בכתרים קדושים באלה, ובתקף גלותינו ועצם התרחקותנו ממך על ידי רבוי פשעינו נגדך, עדין אהבתך קשורה בנו. ואתה מוצה גם אותי לעשות כמה מצות בכל יום. וכודאי ראוי לי להגדיל השמחה בכל עת, ולהפך כל היגון ואנחה לשמחה, כי אדרבא, זהו שמחתי, שמרחק ופגום וחומא כמוני יזכה לגע בדברים קדושים ונזראים כאלה, ליחוד שמך בכל יום, ולהתעטר בעטרת תפארת התפלין הקדושים והנזראים בכל יום, ולהתעטף בציצית להתלבש בלבושין דמלכא בעטופא דמצוה, ושאר המצות. וכל מה שרוצים להתגבר להכניס בדעתי ולבי עצבות, חס ושלום, מרבו פשעי ועונותי, על ידי כל זה דיקא אנדיל השמחה, ואומר ללבי, אדרבא, זהו שמחתי, זהו חדותי הגדולה, שאנכי המרחק כל כך וזכה לגע בקדושות כאלה "הקיצותי ועודי עמך. כי דכיתנו

עצבות ומרה שחורה. אבל אתה ידעת כמה אני רחוק משמחה, כי קלקלתי ופגמתי הרבה מאד.

על כן באתי לפניך מלא רחמים, שתהיה בעזרי ותשמחני בישועתך, ותאיר בי ותגלה לי דרכי עצותיך האמתיות. ותורני ותלמדני שאזכה להפך כל מיני יגון ואנחה לשמחה, שלא יהיה שום כח להסמרא אחרא שהוא היגון ואנחה להכניס בי עצבות חס ושלום. רק אדרבא אזכה בכל עת להתחזק ולהתגבר בשמחה גדולה כל כך, עד שאזכה להפך היגון ואנחה לשמחה, ולא אניח להעצבות והיגון ואנחה להתאחז בי כלל. רק בכל מה שרוצים להכניס בי עצבות חס ושלום, על ידי רבוי החטאים והעונות העצומים שעשיתי ופגמתי הרבה מאד בלי שעור, אזכה להפך כל זה לשמחה, על אשר אף על פי כן חמל השם ותכרף עלי, ושם נפשי בחיים ולא נתן למוט רגלי, וזכני להיות בכלל ישראל ולא עשני גוי, ואני זוכה לקים כמה מצות גדולות בכל יום ויום, להתעטף בציצית, ולהניח תפלין, ולקרנות קריאת שמע, ולקבל שבת יום טוב, ולשמע קול שופר בראש השנה, ולהתענות ביום הכפורים, ולישב בספה, ולמל ארבעה מינים,

רפאנו יהוה וגרפא הושיענו ונְיִשְׁעָה כִּי תהלתנו אתה, והעלה ארוכה ומרפא לכל תחלואינו ולכל מכאובינו ולכל מכותינו, רפואת הנפש ורפואת הגוף. ואתחזק בשמחה גדולה בכל עת בכל מיני דרכים ונתיבות ועצות ותחבולות שאפשר לשמח את הלב על ידם, הן על ידי הנקודות טובות שאני מוצא בעצמי עדיו, הן על ידי מלי דשטותא, לשנות את מעמי ולעשות עצמי בשומה, ולהרגיל עצמי במלי דבדיחותא כדי לבא לשמחה שהיא עקר הקדשה ועקר חיות האדם.

מלא רחמים, בורא רפואות, אדון הנפלאות חרות ישועות יעקב. תן שמחה בלבי, כי אתה יודע תעלומות לב, ואתה יודע בכמה דרכים ובכמה תחבולות מתגבר הפעל דבר וחילותיו עלינו בכל עת, להמשיך עצבות חס ושלום עלינו, והוא בתחבולותיו ערם יערים הוא ומרמה אותנו, ומתלבש עצמו במצות, עד שנדמה לנו שיש לנו עצבות מעונותינו, ובאמת בכל זה הוא פורש רשת להגלינו. כי כבר למדתנו שעל זה צריכין ליחד שעה אחת ביום, לשבר לבנו ולפרש שיחתנו לפניך על כל מה שעבר עלינו, אבל כל היום בל צריכין להתחזק עקר חיות האדם:

במקום תנים ותכס עלינו בצלמות. אם שכתנו שם אלהינו ונפרש פנינו לאל זר. אני לדודי ודודי לי". אחונוד ולא נרפך:

מרא דעלמא בלא, שמחת ישראל, שמח נפש עבדך כי אליך יהוה נפשי אשא. וכני להשיג באמת דרכי השמחה האמתית, באפן שאזכה לחמף היגון ואנחה לתוך השמחה, להפך כל מיני עצבות ויגון ואנחה לשמחה. וכני להתחזק ולהתגבר בשמחה גדולה תמיד. ואזכה להמשיך עלי קדשת כל העשרה מיני נגינה שהם כלליות השמחה הקדושה. ותרגילני לשמח את נפשי בכל עת על ידי נגון של שמחה, ואגיל ואשמח ביהוה בשיר והלל ורגן וזמרה ונגון, ואזכה להיות בשמחה תמיד. ועל ידי זה יהיה נמשך עלי רוח חיים דקדשה לתוך כל העשרה מיני דפיקון שבקרבני. ועל ידי זה תשמרני ותצילני מכל מיני חלאים ומכאובים ומחוישים בגשמיית ורוחניות, אשר בלם באים על ידי מרה שחורה ועצבות חס ושלום, ותרפאני אותי ואת כל עמך ישראל, ותחלימני ותחיניני על ידי שמחה וחרוה שתמשיך עלי תמיד, אשר משם כל הרפואות של כל מיני חלאים שבועולם, כי שמחה היא עקר חיות האדם:

זֶה קוּינֵי לוֹ וְיִוְשִׁיעֵנוּ זֶה יְהוָה קוּינֵי לוֹ
 נְגִילָה וְנִשְׁמְחָה בִּישׁוּעָתוֹ. וְקַיִם לָנוּ מִהֲרָה
 מִקְרָא שְׂכָתוֹב, וּפְדוּיֵי יְהוָה יִשׁוּבוּן וּבָאוּ
 צִיּוֹן בְּרִנָּה וְשִׂמְחַת עוֹלָם עַל רֵאשִׁים שְׁשׂוֹן
 וְשִׂמְחָה יִשִּׁיגוּ וְנִסּוּ יִגְוֹן וְאִנְחָה. וְנֹאמֵר, כִּי
 בְשִׂמְחָה תִצְאוּ וּבְשִׁלּוֹם תּוּבְלוּן הַהָרִים
 וְהַנְּבָעוֹת יִפְצְחוּ לְפָנֵיכֶם רִנָּה וְכָל עֲצֵי
 הַשָּׂדֶה יִמְחֲאוּ כָף. וְנֹאמֵר, וְשִׂאבְתֶּם מַיִם
 בְּשִׁשׂוֹן מִמַּעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה. וְנֹאמֵר, כִּי נַחֵם
 יְהוָה צִיּוֹן נַחֵם כָּל חַרְבוֹתֶיהָ וַיִּשֶׁם מִדְּבָרָהּ
 כְּעֵדֶן וְעֵרְבָתָהּ כְּגֵן יְהוָה שְׁשׂוֹן וְשִׂמְחָה
 יִמְצֵא בָּהּ תּוֹדָה וְקוֹל זִמְרָה, שְׂמֵחוּ
 בִּיהוָה וְגִילוּ צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב:
 (ב-כא):

בְּשִׂמְחָה, וְלִהְרִיחַ עֲצֵמֵנוּ בְּכָל בְּחוֹתֵינוּ
 לְבָא לְשִׂמְחָה גְדוֹלָה שֶׁהוּא עֶקֶר קְדֻשַׁת
 יִשְׂרָאֵל.
 עַל כֵּן רַחֵם עָלֵינוּ לְמַעַן שְׂמֶךְ, וְהוֹדִיעֵנוּ
 אוֹרְחוֹת חַיִּים שְׁנוֹכָה לְהַבִּין וְלִהְשִׁיג
 הַדְּרָכִים וְהַנְּתִיבוֹת וְהַשְׂבִּילִים וְהַעֲצוֹת
 הָאֱמִתִּיּוֹת אִיךָ לְבָא לְשִׂמְחָה תְּמִידָה,
 וְתַעֲשֶׂה אֶת אֲשֶׁר בְּחֻקֶּיךָ אֱלֹהִים וְאֶת
 מִצְוֹתֶיךָ אֲשֶׁמֹר בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לְבָב
 מְרַב כָּל, עַד שְׂאוּכָה לְשִׂמְחָה שֶׁל עֵתִיד.
 וְאוּכָה לְרֵאוֹת בְּשִׂמְחַת הַמְּחֹל שֶׁתַּעֲשֶׂה
 לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבָא, וְכָל אֶחָד יְהוָה
 מִרְאֵה בְּאֲצָבָעוֹ וַיֹּאמֶר, זֶה יְהוָה, כְּמוֹ
 שְׂכָתוֹב, וַאֲמֹר בַּיּוֹם הַהוּא הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ

לוח לימודים מומלץ
ללומדי התורה הזמנית - תורה כג-כד תנינא,
מחולק לימים לתועלת הלומדים

חודש אדר

ציון בדף הספר	לימוד תורה כ"ג-כ"ד חלק שני		יום בשבוע	יום בחודש
עמוד יב.	תורה כ"ג	ליקו"מ (פ"א)	ד	א
עמוד יב:	תורה כ"ד	ליקו"מ (פ"א)	ה	ב
עמוד יב:	תורה כג-כד	ליקו"מ (פ"ב)	ו	ג
חזרה על כל הנלמד בשבוע			ז	ד
עמוד יג.	תורה כג-כד	ליקו"מ (פ"ב - פ"ד)	א	ה
עמוד יג:		קיצור ליקו"מ	ב	ו
ח"א דף קנו	קריאת שמע ב	ליקוטי הלכות	ג	ז
ח"ג דף קלא	פסח ב	ליקוטי הלכות	ד	ח
ח"ז - עמוד ח: - ט.	פריה ורביה ג	ליקוטי הלכות	ה	ט
ח"ז - עמוד ט: - י.	פריה ורביה ג	ליקוטי הלכות	ו	י
חזרה על כל הנלמד בשבוע			ז	יא
ח"ז - עמוד י: - יא.	פריה ורביה ג	ליקוטי הלכות	א	יב
עמוד יא: - יב.	פריה ורביה ג	ליקוטי הלכות	ב	יג
עמוד יב: - יג.	פריה ורביה ג	ליקוטי הלכות	ג	יד
עמוד יג: - יד.	פריה ורביה ג	ליקוטי הלכות	ד	טו
עמוד יד: - טו.	פריה ורביה ג	ליקוטי הלכות	ה	טז
עמוד טו: - טז.	פריה ורביה ג	ליקוטי הלכות	ו	יז
חזרה על כל הנלמד בשבוע			ז	יח
עמוד טז: - יז.	פריה ורביה ג	ליקוטי הלכות	א	יט
עמוד יז: - יח.	פריה ורביה ג	ליקוטי הלכות	ב	כ
עמוד יח: - יט.	פריה ורביה ג	ליקוטי הלכות	ג	כא
עמוד יט: - כ.	פריה ורביה ג	ליקוטי הלכות	ד	כב
כ: - כא.	פריה ורביה ג	ליקוטי הלכות	ה	כג
כא: - כב.	פריה ורביה ג	ליקוטי הלכות	ו	כד
חזרה על כל הנלמד בשבוע			ז	כה
כב: - כג.	פריה ורביה ג	ליקוטי הלכות	א	כו
כג: - כד.	פריה ורביה ג	ליקוטי הלכות	ב	כז
כד: - כה.	פריה ורביה ג	ליקוטי הלכות	ג	כח
כה: - כו.	פריה ורביה ג	ליקוטי הלכות	ד	כט

ציון עצמי

הליכה

לחשוב, להעמיק ולהפנים את דברי התורה ללב, וכן לקשר את כל החיי יום יום לתורה

קיום

לקיים את העצות למעשה (לפחות אחד מהעצות)

תפילה

אמירת תפילת מוהר"ת או התבודדות ע"פ התורה

לימוד

לימוד התורה או הלכות

חודש אדר

הליכה	קיום	תפילה	לימוד	יום בשבוע	יום בחודש
				ה	א
				ו	ב
				ז	ג
				א	ד
				ב	ה
				ג	ו
				ד	ז
				ה	ח
				ו	ט
				ז	י
				א	יא
				ב	יב
				ג	יג
				ד	יד
				ה	טו
				ו	טז
				ז	יז
				א	יח
				ב	יט
				ג	כ
				ד	כא
				ה	כב
				ו	כג
				ז	כד
				א	כה
				ב	כו
				ג	כז
				ד	כח
				ה	כט